

JUUPAJOEN KUNTA
TILINPÄÄTÖS- JA TOIMINTAKERTOMUS
VUODELTA 2017

Hyväksytty kunnanhallituksessa 26.3.2018

Hyväksytty kunnanvaltuustossa 21.5.2018

SISÄLLYS

1 TOIMINTAKERTOMUS	3
1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	3
1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus.....	3
1.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	5
1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	8
1.1.4 Olellaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	11
1.1.5 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	11
1.1.6 Ympäristötekijät	13
1.1.7 Kunnan henkilöstö	14
1.1.9 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	15
1.2 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS.....	17
1.2.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	18
1.2.2 Toiminnan rahoitus	19
1.2.3 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	19
1.2.4 Rahoitusasema ja sen muutokset.....	20
1.2.5 Tase ja sen tunnusluvut	21
1.2.6 Kokonaistulot ja -menot	22
1.3 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	23
1.3.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	23
1.3.2 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	23
1.4 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	28
2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	28
2.1 TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	28
2.2 HALLINTOPALVELUT	29
2.2.1 Konsernihallinto.....	29
2.3 HYVINVOINTIPALVELUT	39
2.3.1 Hyvinvointitoimi	40
2.3.2 Sosiaali- ja terveystoimi.....	40
2.3.3 Koulutuspalvelut.....	51
2.3.4 Varhaiskasvatus	57
2.3.5 Muut sivistyspalvelut.....	63
2.4 TEKNISET PALVELUT	71
2.4.1 Tekninen toimi.....	71
TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN.....	77
INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN	79
RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	80
JUUPAJOEN KUNNAN LUOTTAMUSHENKILÖT	81
TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN	91
3 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	101
TILINPÄÄTÖKSEN KESKEISET LIITETIEDOT	101
ERIYTETTY TASEYKSIKKÖ / VESIHUOLTOLAITOS	118
TILINPÄÄTÖKSEN KESKEISET LIITETIEDOT	124

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Olennaiset tapahtumat kunnan toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Juupajoen kunnan 104. toimintavuosi on jo 4. perättäinen ylijäämävuosi. Talousarvio laadittiin hiukan alijäämäiseksi, mutta jo syksyllä oli nähtävissä, että mm. verotulokertymä tulee yllättämään myönteisesti. Vuoden 2017 tilinpäätös on 506.217,21 euroa ylijäämäinen vuosikatteen ollessa plussalla 987.115,33 euroa. Toimintakulut ovat vuoden 2017 tilinpäätöksessä 12.575.820,05 euroa ja toimintatuotot 2.033.973,59 euroa. Tilikauden poistot ovat 491.469,35 euroa. Hyvien tilinpäätösten ansiosta kunnan taloudellinen asema on vahvistunut ja taseen ylijäämä on noussut vuoden 2013 320.000 eurosta tilinpäätösvuoden 2,3 milj. euroon, mikä on 1.195 euroa/asukas.

Merkittävimmät tekijät talousarviota selkeästi paremman tilinpäätöksen taustalla ovat: ennakoitua parempi yhteisöverokertymä, kiinteistöjen myyntivoittotuotot, sairaanhoitopiirin ylijäämän palautus (n. 85.000 euroa) sekä käyttömenojen osalta hyvin toteutunut talousarvio.

Tilinpäätösvuonna verotuloja kertyi 194.176 euroa budjetoitua enemmän, eli kaikkiaan 7.174.176 euroa. Vuoden 2016 tilinpäätökseen verrattuna verotulot nousivat 3,8 % (v.2016 veroja 6,9 Meur). Tuloveroja kertyi tilivuonna 5.707.298 euroa, joka on 1,8 % enemmän kuin vuoden 2016 tilinpäätöksessä. Yhteisöverokertymän kasvu oli merkittävä eli yhteisöveroja kertyi 22,5 % edellisestä vuodesta enemmän: tilivuonna 2017 923.792 euroa ja vuonna 2016 754.367 euroa. Kiinteistöveroja kertyi 543.086 euroa, joka on likimain sama kuin edellisenä vuonna.

Valtionosuuksia kertyi tilivuonna 4,3 milj. euroa, josta verotulojen tasausta 1.025.000 euroa. Valtionosuusuudistus tuli voimaan 2015 vuoden alusta. Uudistus on leikannut huomattavasti Juupajoen valtionosuuksia. Ennen uudistusta, tilivuonna 2013, kunta sai valtionosuuksia 5 milj. euroa. Vuoden 2017 valtionosuus sisältää vielä uudistuksen vaikutusta tasaavaa siirtymäkauden osuutta 82.147 euroa (v. 2016 tasaus oli 243.987 eur). Vuonna 2018 siirtymätasauksesta ei kunnalle enää tule. Myös asukasluvun lasku vaikuttaa valtionosuuksia pienentävästi, mutta vaikutus näkyy kahden vuoden viiveellä.

Talousarvion noudattaminen tilivuonna on ollut jälleen esimerkillisen täsmällistä sillä tilivuoden talousarvion mukaiset toimintamenot alittuivat 151.570 euroa. Tämän lisäksi kunnan eri toimialat ovat tehneet huolellista työtä ja tiukkaa taloudenpitoa, minkä ansiosta käyttömenojen ylityksiä ei ole tullut. Koko henkilökunta ansaitsee tästä ison kiitoksen! Myös kahtena edellisenä vuonna talousarvio on toteutunut hyvin tarkasti, joten aivan sattumasta ei ole kyse. On myös huomattava, että tilivuoden 2017 käyttömenot alittavat jopa vuoden 2016 toimintamenot, joten talousarvion väljyydestä ei ole kyse. Sote –palvelujen yhteistyö vastuukunta Mänttä-Vilppulan sekä palvelun tuottajana toimivan Mäntänvuoren Terveys Oy:n kanssa vaikuttaa myös merkittävällä tavalla kunnan talouden tasapainottamiseen ja menojen hallintaan.

Kertomusvuonna käynnistyi Juupakodin saneeraus nykyaikaiseksi tehostetun palveluasumisen yksiköksi. Saneerauksen myötä Juupakotiin rakennetaan 20 asuntoa (oma wc.t/kylpyhuone), joista kaksi on tiloiltaan suurempaa soveltuena esimerkiksi avioparin tai sisarusten asunnoksi. Saneerauksessa uudistetaan myös rakennuksen talotekniikkaa ja varustetaan kiinteistö mahdollisia häiriötilanteita varten ajanmukaisella varalämpöjärjestelmällä. Lisäksi Juupakodin pihaan kunnostetaan ikäihmisille viihtyisiä liikunta- ja ulkoilualue. Koko hankkeen kustannusarvio on n. 1,1 milj. euroa ja siihen on saatu ARA:n investointiavustusta 320.000 euroa. Hanke valmistui 2018 helmikuussa.

Tilivuonna 2017 kunnan pitkäaikaisten lainojen määrä väheni. Pitkäaikaista lainaa on kunnalla vuoden lopun tilanteen mukaan 1.719 euroa per asukas, mikä on selvästi alle valtakunnan keskiarvon. Juupakodin saneeraukseen saatuun ARA:n investointiavustuksen myöntämiseen liittyy myös 747.000

euron korkotukilainapäätös. Lainaa nostettiin tilivuonna 300.000 euroa.

Kertomusvuoden murheellisin tunnusluku on kunnan asukasluvun kehitys. Asukasluku painui vuonna 2015 ensimmäisen kerran kunnan historiassa alle 2.000 asukkaan. Asukasmäärä viime vuoden lopun tilanteessa oli 1.904 (vrt. v. 2016 1.961 as) eli väestökato on edelleen voimistunut. Vuosittain syntyvien lasten määrä näyttää nyt vakiintuneen reiluun kymmeneen kun kertomusvuonna syntyi 14 lasta ja edellisenä vuonna 2016 syntyi 13 lasta.

Kuntien taloudellinen asema on lähivuosina muuttumassa merkittävästi, kun sote- ja maakuntauudistus astuu voimaan. Näillä näkymin vuoden 2020 alusta soten siirtyessä maakuntien hoidettavaksi, kuntien veroprosentteja leikataan n. 12 % ja pääosa valtionosuuksista poistuu. Kuntien tilinpidossa olevat tulot ja menot puolittuvat, mutta mm. lainojen hoidon rasitteet jäävät jäljelle.

Maan hallitus on esittänyt eduskunnalle uusien maakuntien perustamista 1/2019 alkaen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä kunnilta maakunnille 1.1.2020. Ehdotuksen mukaisilla laeilla perustetaan 18 maakuntaa, joiden pohjana on pääosin nykyinen maakuntajako. Soten lisäksi maakunnille esitetään siirrettäväksi mm. pelastustoimi, ympäristöterveydenhuolto, maatalouden tukihallinto ja maaseudun kehittäminen, maakuntakaavoitus, liikennejärjestelmäsuunnittelu ja alueellinen tienpito siirtyvät uusiin maakuntiin. Lisäksi ollaan luomassa aivan uusi sosiaali- ja terveystalvetuista koskeva valinnanvapauslainsäädäntö.

Kertomusvuosi oli kunnallisvaalivuosi ja ensimmäisen kerran kunnallisvaalit käytiin nyt huhtikuussa. Päätynyt valtuustokausi oli poikkeuksellisesti 4 ½ vuoden mittainen ja jatkui siis 31.5.2017 asti. Juupajoen uusi valtuusto on kooltaan aiempaa pienempi; vaaleissa valittiin nyt 17 valtuutettua (aik. 21). Valtuuston kokoonpanossa on 8 naista ja 9 miestä ja poliittiset voimasuhteet jakautuvat seuraavasti: 5 keskusta, 5 SDP, 4 kokoomus, 1 perussuomalaiset, 1 vihreä ja 1 vasemmistoliitto.

Uuden valtuustokauden myötä kunnassa otettiin käyttöön uusi organisaatio- ja toimielinrakenne, jossa kuntien tulevaisuuden rooli ja painopisteet on huomioitu. Sote-sektorin siirtyessä maakuntiin, kuntien rooli kuntalaisten hyvinvoinnin kehittämisessä ja alueen elinvoimasta korostuu. Myös kunnan koulurakennemuutos käynnistyi kertomusvuoden syksyllä, kun Kopsamon 5-6 luokkien oppilaat siirtyivät koulukeskukseen ja esiopetus siirtyi Kopsamon koululle. Siirtymäkauden myötä Kopsamolle muodostuu joustavan alkuopetuksen, vuosiluokkien 0 – 2 koulu.

Suomi 100 juhluvuotta 2017 vietettiin valtakunnassa monella eri tavalla suurempien ja pienempien tapahtumien merkeissä. Juupajoen Suomi 100 päätapahtuma oli elokuun 26. päivä toteutettu Evakkojuna ja maalaismarkkinat. Höyryveturin vetämä juna kuljetti n. 800 juhlijaa puuvaunuissa Tampereelta Haapamäelle ja takaisin. Juna pysähtyi Juupajoella, missä meillä oli sekä junavieraille että muulle juhlakansalle tarjolla monenlaista ohjelmaa, ruokaa, kahvia, leivonnaisia ja markkinameininkiä. Tunnelmaa nostatti osallistujien mainio 40 –luvun teeman mukainen pukeutuminen.

Kertomusvuonna järjestettiin myös muita hyvin onnistuneita tapahtumia kuten Tonttipäivä Kopsamolla toukokuussa, joulun avajaiset 30.11. torilla ja sen ympäristössä, juhluvuoden itsenäisyysjuhla sekä perinteiset joululahjamessut joulukuussa. Tapahtumien onnistumisen on taannut Juupajoella oleva vahva yhteishenki ja tekemisen meininki kunnan, paikallisten yhdistysten ja yritysten kesken.

Esitän tässä yhteydessä suuret kiitokset yhteistyöstä, työpanoksesta ja vahvasta sitoutumisesta Juupajoen kunnan luottamushenkilöille, henkilökunnalle sekä yhteistyökumppaneille!

Pirkko Lindström
kunnanjohtaja

1.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Luottamushenkilöorganisaatio

9.4.2017 pidetyissä kuntavaaleissa Manner-Suomen kuntiin valittiin kunnanvaltuustot toimikaudelle 1.6.2017–31.5.2021. Kevään 2017 kuntavaalien myötä ja uuden valtuustokauden alkaessa 1.6.2017 Juupajoen kunnan luottamushenkilöorganisaatiossa tapahtui huomattavia muutoksia. Juupajoen kunnanvaltuuston paikkamäärä putosi valtuuston 26.9.2016 tekemän päätöksen mukaisesti valtuustokauden vaihtuessa 21:sta valtuutetusta 17:än valtuutettuun. Valtuuston jäsenistö uusiutui vaalien myötä peräti seitsemän uuden valtuutetun tultua valituksi. Samalla kymmenen valtuutettua jatkoi edelliseltä kaudelta. Aiemmin päätetyn organisaatiouudistuksen johdosta kehittämisjaosto ja hyvinvointilautakunta lakkautettiin ja niiden tehtävät siirrettiin kunnanhallituksen alaisuuteen. Lisäksi 1.6.2017 alkoivat myös uuden kuntalain myötä lakisääteisten nuorisovaltuuston sekä vanhus- ja vammaisneuvoston toimikaudet.

Valtuuston puheenjohtajana 31.5.2017 päättyvällä toimikaudella toimi Jani Jauhiainen. Ensimmäisenä varapuheenjohtajana toimivat Aarno Niemelä ja 2. varapuheenjohtajana Antti Rahkonen.

Kunnanhallituksen kokoonpano 31.5.2017 asti:

Varsinaiset jäsenet

Hannu Hämylä, puheenjohtaja
Juha Soikka, varapuheenjohtaja
Tarja-Riitta Koskinen
Anne Markkula
Mirja Saarinen
Janne Salomaa
Heikki Sikiö

Varajäsenet

Martti Alhainen
Esko Välttilä
Heidi Frolov
Iiri Välttilä
Martta Lepistö
Yrjö Rintamäki
Juho Eskola

Kunnan tilivelvolliset viran- ja toimenhaltijat 31.5.2017 saakka on kuvattu toimintakertomuksen ao. kohdissa.

Toimielinten puheenjohtajat ja esittelijät 31.5.2017 asti:

Kunnanhallitus

Puheenjohtaja: Hannu Hämylä

Esittelijä: kunnanjohtaja Pirkko Lindström

Hyvinvointilautakunta

Puheenjohtaja: Pekka Rae

Esittelijä: sivistystoimenjohtaja Lea Nurminen

Viranomaislautakunta

Puheenjohtaja: Veikko Suosaari

Esittelijä: tekninen johtaja Pekka Maasilta

Tarkastuslautakunta

Puheenjohtaja: Aarno Niemelä

Keskusvaalilautakunta

Puheenjohtaja Olli Toivonen

Keskusvaalilautakunnan sihteeri: Marja-Leena Valkeajoki

Kesäkuun 2017 alussa aloittaneen uuden valtuuston puheenjohtajana toimii Pekka Rae, ensimmäisenä varapuheenjohtajana Hannu Hämylä ja toisena varapuheenjohtajana Ulla Mäkinen.

Kunnanhallituksen vaalissa 5.6.2017 valittiin toimikaudelle 1.6.2017–31.5.2019 seuraavat jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet:

Varsinaiset jäsenet

Jani Jauhiainen, puheenjohtaja
Juha Soikka, varapuheenjohtaja
Anne Lepola
Iiri Välttilä
Heikki Sikiö
Johanna Kallenautio
Juho Eskola

Varajäsenet

Taija Heletoja
Mikko Valldén
Tarja Karvinen
Ulla Liski
Antti Rahkonen
Emmi Pajunen
Pertti Pasuri

Kunnan tilivelvolliset viran- ja toimenhaltijat 1.6.2017 alkaen on kuvattu toimintakertomuksen ao. kohdissa.

Juupajoen kunnan toimielinten puheenjohtajat ja esittelijät olivat 1.6.2017 alkaen seuraavat:

Kunnanhallitus

Puheenjohtaja: Jani Jauhiainen

Esittelijä: kunnanjohtaja Pirkko Lindström

Viranomaislautakunta

Puheenjohtaja: Veikko Suosaari

Esittelijä: tekninen johtaja Pekka Maasilta

Tarkastuslautakunta

Puheenjohtaja: Erja Räsänen

Tarkastuslautakunnan sihteeri: toimistos sihteeri Pirjo Koskinen

Keskusvaalilautakunta

Puheenjohtaja Olli Toivonen

Keskusvaalilautakunnan sihteeri: Marja-Leena Valkeajoki

Nuorisovaltuusto

Puheenjohtaja: Sara Nurminen

Ohjaaja: nuoriso- ja liikuntasihteerin sijainen Annina Airola (1.6.2017–31.12.2017), nuoriso- ja liikuntasihteeri Henna Ruostila (1.1.2018 alkaen)

Vanhus- ja vammaisneuvosto

Puheenjohtaja: Anne Lepola

Koollekutsuja ja sihteeri: hyvinvointijohtaja Anne Tuovila

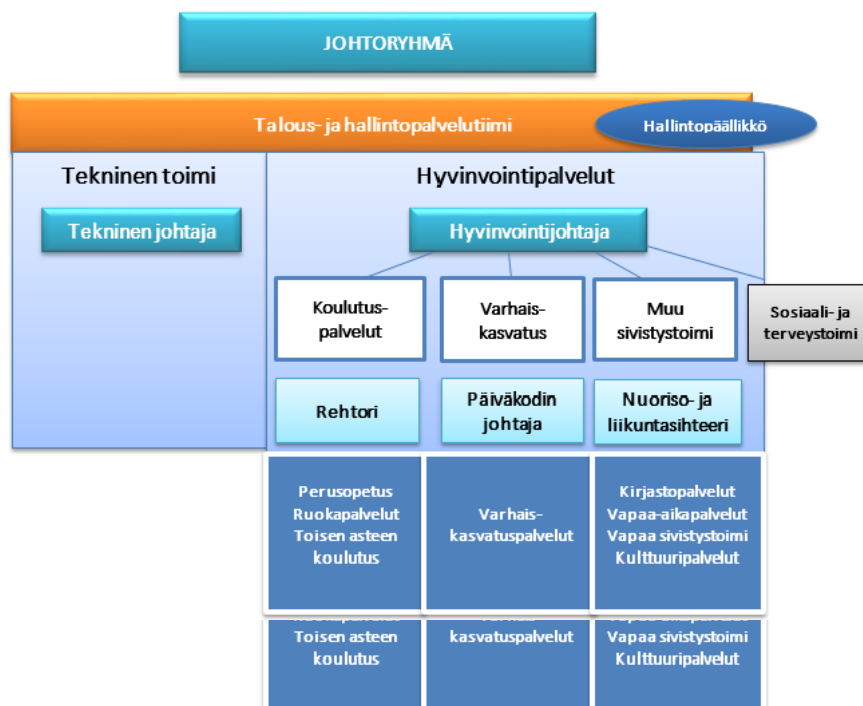
Hallinto-organisaatio

Juupajoen kunnan organisaatiouudistus astui voimaan 1.6.2017. Uuden organisaatorakenteen on tarkoitus vastata paremmin kuntien sote- ja maakuntauudistuksen myötä uudistuvaa roolia. Toisaalta tavoitteena on ollut myös henkilöstön sisäisen työnjaon mielekkyyden ja tarkoituksenmukaisuuden kehittäminen. Organisaatiouudistuksen henkilömuutokset on toteutettu sisäisin järjestelyin siten, että aiemmin teknisen toimen hallintosihteerinä toiminut Mervi Korhonen siirrettiin 1.6.2017 lukien hallintopäällikön tehtävään ja varhaiskasvatuksen johtaja Anne Tuovila siirrettiin hyvinvointijohtajan virkaan. Sivistystoimenjohtajan virka on lakkautettu 1.6.2017 lähtien, ja Lea Nurminen siirrettiin perusopetuksen rehtorin virkaan. Rehtori toimii molempien koulujen hallinnollisena johtajana.

Valmisteilla olevat rakenneuudistukset tulevat vaikuttamaan kuntien tehtävään ja rooliin merkittäväällä tavalla. Juupajoki on tehnyt jo aiemmin palvelujen järjestämistapoja koskevia ratkaisuja muun muassa sote-ulkoistuksen ja sote-yhteistoiminta-alueen myötä. Juupajoen kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden tuottamisesta on tehty 31.12.2017 asti ulottuva sopimus Pihlajalinna Terveys Oy:n kanssa. Vuoden 2018 alusta lukien Juupajoen kunta siirtyi Mänttä-Vilppulan koko yhteistoiminta-alueelle kilpailuttaman tuotantosopimuksen piiriin. Tämä muutos on vaikuttanut merkittävästi Juupajoen kuntaorganisaation rooliin ja tehtäviin. Sote-ulkoistuksen yhteydessä merkittävä osa Juupajoen kunnan henkilöstöstä siirtyi toisen organisaation palvelukseen, millä oli omat vaikutuksensa muun muassa tukipalveluihin.

Vaikka sote-palveluiden tuottamis- ja järjestämisvastuu on siirtymässä muualle, on kunnille jäämässä edelleen vastuu hyvinvoinnin edistämisestä, mikä edellyttää toimintatapojen muuttamista entistä enemmän ennaltaehkäisevämpään ja koordinoivampaan ja suuntaan. Juupajoen kunnan organisaatio on hyvin kapea, ja siihen kohdistuu myös voimakasta eläköitymispainetta lähivuosina. Kapeassa organisaatiossa tehtävien ja resurssien tarkoituksenmukainen jakaminen ja kohdistaminen korostuvat, jotta voidaan kestäväällä tavalla toteuttaa kuntastrategiassa asetettuja tavoitteita.

Päätökset uudesta luottamushenkilö- ja viranhaltijaorganisaatiosta tehtiin valtuustossa 26.9.2016.

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Maailman- ja kansantalouden kehitys

Valtiovarainministeriön kansantalousosasto julkistaa kokonaistaloudellisen ennusteen neljä kertaa vuodessa, keväällä, kesällä, syksyllä ja jouluna. Alla oleva katsaus maailman- ja kansantalouden kehitykseen perustuu valtiovarainministeriön syksyn (32a/2017, julkaistu 19.9.2017) ja talven (42a/2017, julkaistu 19.12.2017) 2017 taloudellisiin katsauksiin.

Maailmantalouden myönteiset näkymät ovat vahvistuneet vuoden 2017 aikana. Erityisesti Euroopassa talouskehitys on ollut ennakoitua parempaa. Maailmantalouden kasvu on laaja-alaista, ja useissa talouksissa sekä vienti että kotimainen kysyntä ovat elpyneet. Työttömyys on alentunut, mutta vaatimaton palkkakehitys ei vielä näy inflaation kiihtymisenä. Euroalueen vahva kasvu jatkuu, luottamus on korkealla ja investoinnit ovat elpyneet lähelle kriisiä edeltävää tasoa. Työllisyystilanne on hyvä, mutta palkkakehitys on Yhdysvaltain tapaan useissa maissa yhä maltillista, mikä heijastuu ostovoiman vaatimattomana kasvuna ja vaimeina inflaatio-odotuksina. Tästä huolimatta kuluttajien odotukset talouskehityksestä ovat useissa maissa myönteisiä.

Suomen kansantalous on elpynyt, ja maamme talous oli syksyllä 2017 nopeassa kasvuvaiheessa. Vauhdikkaan vuoden jälkeen maan talouden kasvun ennustetaan hidastuvan ennustejaksolla kahden prosentin tuntumaan. Lähivuosina taloutta tukevat sekä ulkomaankauppa että kotimainen kysyntä. Suomen ulkomaankauppa lähti vuoden 2017 aikana voimakkaaseen kasvuun, ja sekä viennin että tuonnin kasvu on ollut ennakoitua vahvempaa. Ulkomaankauppaan ovat vaikuttaneet vuonna 2017 ennen kaikkea maailmankaupan kasvu ja myönteinen talouskehitys useimmissa Suomen tärkeimmistä vientimaista.

Talven 2017 taloudellisessa katsauksessa Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 3,1 % vuonna 2017. Yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu työllisyyden kohenemisen tukemana, asuntorakentamisen suhdannetilanteessa ei näy vielä rauhoittumista ja tuotannollisia investointeja on tehty runsaasti. Viennin nopeaan toipumiseen ovat vaikuttaneet ennen kaikkea maailmankaupan kasvu ja myönteinen talouskehitys useimmissa Suomen tärkeimmistä vientimaista. Vuonna 2018 talouskasvu hidastuu 2,4:än prosenttiin. Vienti kasvaa kysynnän vetämänä eikä Suomi menetä enää markkinaosuuksia. Nettovienti pysyy koko ennustejaksolla kasvua tukevana. Bruttokansantuotteen kohtuullinen kasvu parantaa työllisyyttä, tosin työttömien määrä laskee silti hitaasti johtuen erilaisista alueellisista ja ammatillisista yhteensopivuusongelmista. Työllisyyden kasvu kiihtyy prosenttiin vuonna 2018. Vuosina 2018 ja 2019 myös palkkojen nousu kiihtyy. Yksikkötyökustannukset nousevat, tosin kilpailijoita maltillisemmin, ja suomalaisen tuotannon kilpailukyky kohenee edelleen.

Valtiontalouden alijäämä jatkaa supistumistaan ennustejaksolla. Hyvä suhdannetilanne tukee verotulojen kasvua, mutta toisaalta verotulojen suotuisaa kasvua vaimentavat päätösperäiset verokevennykset vuosina 2017 ja 2018. Vuoden 2017 osalta verotuottoja kasvattaa poikkeuksellisen suuri kertaluonteinen tekijä. Kansantalouden tilinpidon mukainen valtiontalouden alijäämä on huomattavan suuri vielä v. 2019. Valtion nimellinen velka kasvaa edelleen, joskin hidastuvaan tahtiin. Velka suhteessa BKT:hen alenee.

Julkisyhteisöjen velka kääntyi laskuun suhteessa BKT:hen vuonna 2016. Bruttokansantuotteen nopea kasvu alentaa velkasuhdetta, ja velkasuhde näyttäisi painuvan 60 prosentin alapuolelle vuonna 2019. Kun talouskasvu hidastuu ja ikäsidonnaisten menojen kasvu jatkuu, velkasuhde uhkaa alkaa kasvaa uudelleen ensi vuosikymmenellä. Vuonna 2019 BKT:n arvioidaan kasvavan 1,9 %.

Julkisyhteisöjen alijäämä on pienentynyt vuosikymmenen puolivälistä lähtien. Ensin alijäämää kohensivat pääasiallisesti sopeutustoimet ja myöhemmin myös talouskasvun käynnistyminen. Kehitys jatkuu samankaltaisena lähivuodet, mutta alijäämän supistuminen on hyvin verkkaista.

Julkinen talous on edelleen vuosikymmenen loppupuolella alijäämäinen.

Suotuisa suhdannetilanne ei yksistään poista julkisen talouden rakenteellisia ongelmia. Väestön ikärakenteen muutos ja suurten ikäluokkien jääminen eläkkeelle on alkanut 2010-luvulla kasvattaa erityisesti eläkemenoja. Eläkemenojen kasvu supistaa työeläkelaitosten ylijäämää. Ensi vuosikymmenellä suurin menojen kasvupaine kohdistuu hoito- ja hoivamenoihin.

Julkinen velka suhteessa BKT:hen kääntyi laskuun vuonna 2016. Velkasuhde alenee vuoteen 2019 mennessä vajaaseen 60:en prosenttiin. Nimellisesti velka kasvaa kuitenkin edelleen kohoten vuosikymmenen loppupuolella vajaaseen 144:än miljardiin euroon. Velka on 2020-luvulle tultaessa siten korkealla tasolla, minkä vuoksi julkisen talouden liikkumatila on aiempaa pienempi mahdollisen uuden taantuman tullen.

Veroaste laskee lähivuosina selvästi. Veroastetta alentavat muun muassa kilpailukykysojimus ja siihen kytketyt verokevennykset. Myös menoaste laskee selkeästi. Valtion budjetin tiukka menokuri pitää menojen kasvun hitaana ja työttömyysmenot supistuvat työllisyystilanteen parantuessa.

Kuntien ja kuntayhtymien omat sopeutustoimet ovat viime vuosina painottuneet menojen kasvua hillitseviin toimiin. Samalla kunnallisveron korotukset ovat olleet hyvin maltillisia. Vuonna 2018 keskimääräinen kunnallisveroprosentti jopa laskee 0,04 prosenttiyksiköllä 19,86 prosenttiin, mikä johtuu pitkälti Helsingin kaupungin veronalennuksesta. Lisäksi kiinteistöverojen tuotot ovat jäämässä aiemmin arvioitua pienemmiksi, sillä hallitus perui kiinteistöveron alarajoihin suunnittelemansa korotukset. Vuoden 2017 yhteisöveron poikkeuksellisen hyvän kasvun taustalla on kertaluonteisia tekijöitä, joiden vaikutus ei ulotu tuleville vuosille. Siksi yhteisöveron tuotto laskee vuonna 2018.

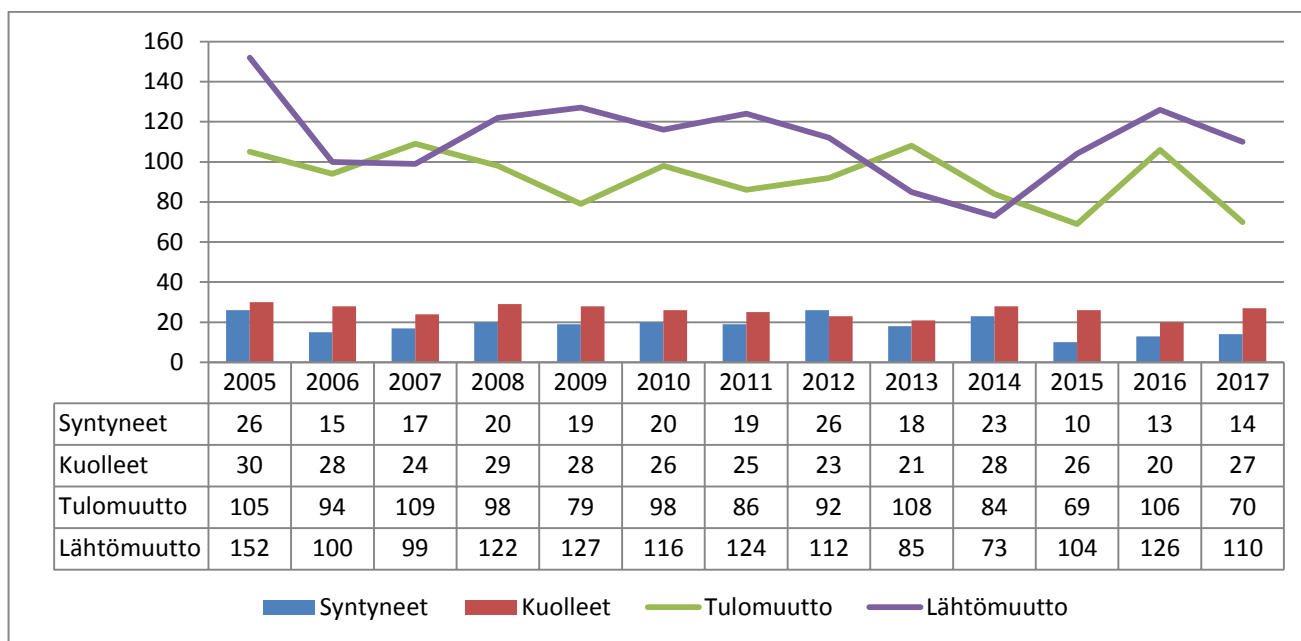
Juupajoen paikallistalouden kehitys

Juupajoen asukasluku on laskenut ennakoitua nopeammin. Väestörekisterikeskuksen ennakkotietojen mukaan kunnan asukasluku oli 31.12.2017 1904 asukasta. Vuoden 2016 vastaavasta ajankohdasta (31.1.2016, 1957 asukasta) asukasluku on siis pudonnut lähes 3 % Kunnan asukasluku painui alle 2 000 asukkaan vuodenvaihteessa 2015–2016.

Seuraavassa taulukossa on esitetty ennakkotiedot kertomusvuoden väestönmuutoksista Juupajoella sekä aikasarja vuosilta 2012–2017.

Vuosi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Yhteensä
Syntyneet	26	18	23	10	13	14	104
Kuolleet	23	21	28	26	20	27	145
Tulomuutto	92	108	84	69	106	70	529
Lähtömuutto	112	85	73	104	126	110	610
Yhteensä	-17	20	6	-51	-27	-53	-122

Seuraavassa kuvaajassa on esitetty kunnan väestönmuutoksista pidempiaikainen aikasarja vuosilta 2006–2017:

Pirkanmaan työ- ja elinkeinotoimiston 25.1.2018 julkaiseman tiedotteen mukaan Pirkanmaan TE-toimistossa oli joulukuun 2017 tilannekatsauspäivänä 28 553 työtöntä työnhakijaa. Alueen työttömyys on vähentynyt vuositasolla neljänätoista kuukautena peräkkäin ja joulukuussa vuosialenema oli toistaiseksi korkein -9524 henkilöä (-25 %), kun se marraskuussa oli ollut -9179 henkilöä. Pirkanmaan työttömien osuus työvoimasta oli 11,7 %, joka oli 3,9 %-yksikköä vähemmän kuin edellisenä vuonna (12/2016: 15,6 %). Pirkanmaan työttömyysaste aleni maan eniten ja koko maan työttömyysasteen vähenemä oli 2,4 %-yksikköä (12/2017: 11,2 % ja 11/2016: 13,6 %). Pirkanmaan TE-toimistossa oli joulukuun aikana avoimena 9021 työpaikkaa, joista 3795 oli uusia paikkoja. Uusien työpaikkojen määrä kasvoi edellisvuoden joulukuusta 666 paikalla (21 %).

Alue	Työvoima	Työttömyysaste (%)	Työttömät yhteensä	Alle 20-vuotiaat	Alle 25-vuotiaat	Yli 50-vuotiaat	Yli vuoden työttömänä	Avoimet työpaikat	Työttöm. muutos verrattuna edelliseen vuoteen (%)
Juupajoki	862 (878)	10,6 (13,6)	91 (119)	0 (0)	11 (9)	34 (53)	19 (40)	7 (8)	-24 % (-7 %)
Ylä-Pirkanmaan seutukunta* yht.	9 863 (10 087)	11,0 (13,6)	1129 (1 399)	43 (58)	157 (170)	475 (647)	227 (411)	66 (66)	-21 % (-15 %)

*Ylä-Pirkanmaan seutukunnan muodostavat Juupajoki, Mänttä-Vilppula, Ruovesi ja Virrat.

Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat joulukuun 2017 lopussa (suluissa ovat vuoden 2016 vastaavan ajankohdan tiedot). Lähde: Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Pirkanmaan työllisyyskatsaus 12/2017.

1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Juupajoen kunta ja Mänttä-Vilppulan kaupunki muodostavat sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen 1.1.2015. Mänttä-Vilppula toimii yhteistoiminta-alueen vastuukuntana, ja palveluiden järjestämisvastuu oli siten Mänttä-Vilppulan kaupungilla. Juupajoen kunnan ja Pihlajalinna Terveys Oy:n välinen palvelujen tuotantoa koskeva sopimus oli voimassa vuoden 2017 loppuun saakka. Vuoden 2018 alusta Juupajoki siirtyy osaksi Mänttä-Vilppulan sote-sopimusta.

Mänttä-Vilppulan kilpailutti koko yhteistoiminta-alueen sosiaali- ja terveystoimen palvelusopimuksen Pihlajalinna ryhmittymän kanssa kesäkuussa 2016. Ajalle 1.8.2016–31.7.2031 tehty sopimus kattaa vuoden 2018 alusta lähtien myös Juupajoen sote-palvelut. Vuoden 2017 aikana on toteutettu Juupajoen palvelujen haltuunotto- ja siirtoprojekti, ja Juupajoen sopimushinnan osalta on käyty syksyn 2017 ja alkuvuoden 2018 aikana tarkentavia neuvotteluja. Mänttä-Vilppulan sote-palvelujen ulkoistussopimus on suppeampi kuin Juupajoen oma vuosina 2014 - 2017 voimassa ollut sopimus. Mm. työllisyyden hoito, varhe-maksut ja toimeentulotuki sisältyivät Juupajoen omaan sopimukseen.

Juupajoen vuoden 2017 tilinpäätös on odotettua parempi. Tähän ovat vaikuttaneet ennakoitua suurempi verotulojen kasvu, myyntivoittotulot, sairaanhoitopiirin peruspääomaosuuden palautus ja käyttötalousmenojen talousarvion alitus.

Tilinpäätösvuonna 2017 verotuloja kertyi 194 175 euroa budjetoitua enemmän eli kaikkiaan 7 174 175 euroa. Tilivuoden tuloverokertymä oli 5 707 298 euroa, joka on 1,8 % enemmän kuin vuoden 2016 tilinpäätöksessä. Yhteisöverojen tuotto kasvoi tilikaudella huomattavasti (22,5 %) verrattuna vuoteen 2016: Vuonna 2017 tuotto oli peräti 923 792 euroa, kun se vuonna 2016 oli 754 367 euroa. Tilikauden 2017 kiinteistöverokertymä oli puolestaan 543 086 euroa, jossa pudotusta verrattuna edelliseen vuoteen oli 1,1 %.

Juupajoen kunnankin valtionosuuksia huomattavasti leikannut valtionosuusuudistus tuli voimaan vuoden 2015 alusta. Uudistuksen lisäksi valtionosuudet ovat pienentyneet asukasluvun laskun vuoksi. Meneillään on siirtymäkausi, jolloin uudistuksen negatiivista vaikutusta on rajattu. Vuonna 2017 valtionosuuksia saatiin yhteensä 4 285 361 euroa, mikä on hiukan (27 361 euroa) talousarviossa arvioitua enemmän. Tarkemmin eriteltynä valtionosuudet jakautuivat seuraavasti: peruspalveluiden valtionosuus 3 727 027 €, verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus 1 024 944 € sekä opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus -466 610 euroa.

1.1.5 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Juupajoen kunnan siirtyminen Mänttä-Vilppulan sote-ulkoistussopimukselle tuo uuden taloustilanteen. Vuosina 2014 - 2017 voimassa ollut nettokustannukset rajaava sopimus piti sote-kustannukset ennustettavina. Nyt Juupajoen kunnan vastuulla ovat sote-kiinteistökustannukset sekä sote-ruokapalvelujen kustannukset ja yhteistoiminta-alueen kustannuksista Juupajoen tilinpitoon tulee yt-sopimuksen mukaiset kustannukset, jotka voivat joko alittaa tai ylittää talousarviossa ennakoitua. Toisaalta myös sote-tulot tulevat täysimääräisenä kunnan tilinpitoon ja myös tuloennusteet voivat olla joko ali- tai ylioptimistisia.

Toimintakertomusta kirjoitettaessa on käynnistymässä selvitystyö Nokian kaupungin mahdollisesta liittymisestä Mänttä-Vilppulan ja Juupajoen yhteistoiminta-alueeseen.

Epävarmuutta Juupajoen kunnan tulevaisuuteen aiheuttaa vuodentakaisen tilanteen tapaan tuleva sote- ja maakuntauudistus. Sote- ja maakuntauudistuksen myötä perustetaan uudet maakunnat, uudistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon rakenne, palvelut ja rahoitus sekä siirretään maakunnille uusia tehtäviä. Uudistuksen on näillä näkymin tarkoitus tulla voimaan 1.1.2020 alkaen.

Tämänhetkisten tietojen mukaan vuoden 2020 alusta kunnan veroprosentista leikataan noin 12,30 %-yksikköä maakuntien sote-kustannusten kattamiseksi, minkä lisäksi kunnan sote-valtionosuudet luonnollisesti poistuvat. Nämä tekijät muuttavat huomattavasti kunnan käytettävissä olevia tuloja. Samalla sote-menot poistuvat, mutta koska sote-menot ovat olleet Juupajoella viime vuosina valtakunnan keskiarvoa pienemmät, kunta häviää uudistuksessa.

Muun muassa kuntatalousanalyysijä tuottava kunta-alan ja julkihallinnon konsulttiyhtiö Perlacon Oy arvioi syksyllä 2016 kunnan toimeksiannosta Juupajoen talustilannetta tuleville vuosille. Perlaconin tuottama raportti esiteltiin kunnanvaltuustolle 14.11.2016, ja raportin mukaan Juupajoen on mahdollista selvittää taloudellisesti tulevista muutoksista, mikäli menokehitys pystytään pitämään aisoissa.

Maakuntauudistuksen vaikutukset ovat vasta alustavasti ennakoitavissa. Valtiovarainministeriö sekä sosiaali- ja terveysministeriö teettivät syksyllä 2016 julkaistun selvityksen, jossa havainnollistettiin sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksia kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä olevaan kiinteistöomaisuuteen. Selvityksen perusteella kiinteistöihin liittyvä taloudellinen riski on hyvin tapauskohtaista ja maantieteellisesti hajanaista. Riski on suurempi väestömäärältään taantuviissa kunnissa ja alueilla, ja se koskee erityisesti vuodeosasto-, sairaala- ja laitosten kiinteistöjä. Sote-palvelujen käytössä nyt olevat kiinteistöt ja toimitilat voivat muodostaa tulevaisuudessa merkittävän huolenaiheen ja mahdollisen taloudellisen riskinkin. Tuleva maakunta sitoutuu vuokraamaan kiinteistöt vain 3+1:ksi vuodeksi, eikä jatkosta ole varmuutta. Varsinkin haja-asutusalueella kiinteistöille on vaikea löytää korvaavia käyttötarkoituksia, mikäli ne jäävät pois sote-palvelutuotannosta. Maakuntien järjestämistä vastaavalle kuuluvaan toimintaan liittyvä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnalle. Uudistuksen jatkovalmisteluna selvitetään tulevaisuudessa mahdollisesti käyttöä vaille jäävien toimitilojen määrää ja etsitään keinoja, joilla käyttämättömien tilojen vaikutusta kuntatalouteen lievennetään. Maakunnalle on tarkoitus perustaa yhteinen ammattimainen toimitilapalveluja tuottava kiinteistöyhtiö Maakuntien Tilakeskus Oy. Näin aiotaan taata toimintaa tukevat tilat, toimiva palveluverkko ja hyvä tilojen käyttöaste.

Maakuntauudistukseen liittyy edelleenkin kysymys kunnan tukipalvelujen tilanteesta muutoksessa. Tukipalvelujen osalta henkilöstöä koskevat liikkeenluovutuksen säädökset siltä osin, kun henkilö työskentelee vähintään 50 % sote-toimintojen tukitoiminnoissa. Kysymys kuuluu, kuinka Juupajoen kaltaisen pienen kunnan ruokapalvelut on mahdollista järjestää kustannustehokkaasti lähipalveluina, mikäli maakunta keskittää sote-ruokapalvelut pois alueilta maakunnallisiin tuotantokeskuksiin.

Vuonna 2017 Juupajoen kunta osallistui Mänttä-Vilppulan kaupungin toteuttamaan selvitykseen siivous- ja ruokapalvelujen yhtiöittämisestä. Mänttä-Vilppulan kaupunki on päättänyt toteuttaa ruokapalvelujen yhtiöittämistä koskevan jatkohankkeen. Juupajoki osallistuu myös jatkoselvitystyöhön. Selvitystyön on tarkoitus olla valmis 30.6.2018 siten, että mahdollinen yhtiö voi aloittaa toimintansa 1.1.2019. Selvitystyön aikana on tarkoitus ratkaista Juupajoen kunnan mahdollinen osallistuminen perustettavaan yhtiöön.

Kunnan väestön voimakas väheneminen on edellisten vuosien tapaan riski kunnalle sekä taloudellisesti että kunnan elinvoiman kannalta. Vuoden 2017 lopussa kunnan asukasluku oli 1904 asukasta. Vuonna 2015 kuntaan syntyi ainoastaan 10 ja vuonna 2016 13 lasta, minkä perusteella vuosien 2015–2016 syntyneiden määrää voikin pitää poikkeuksellisen vähäisenä. Vuonna 2017 Juupajoelle syntyi 14 lasta.

Juupajoen kunnan ohut organisaatio muodostaa oman riskitekijänsä. Hallinnon osalta on haastavaa järjestää asianmukaisia sijaisuuksia ja osa henkilöstöstä joutuu toimimaan huomattavissa työpaineissa. Lisäksi pienessä kunnassa vastuualuejohtajien tehtäväkokonaisuudet ovat hyvin laajoja ja kuntien alati lisääntyvät tehtävät ja vastuut pusertavatkin työntekijät ahtaalle.

Delegointimahdollisuuksia ei juuri ole, ja pienessä organisaatiossa jokainen työntekijä on kriittinen tekijä, minkä vuoksi onnistunut rekrytointi sekä henkilöstön pysyvyys ovat avaintekijöitä työssä jaksamisen ja onnistumisen kannalta. Merkittävänä ongelmana on myös se, että johtajilla ja esimiehillä ei käytännössä ole työaikaa toimintojen kehittämiseen.

Juupajoen kunnan tietojärjestelmiä on nykyaikaistettu ja varmistettu hankkimalla tietotekniset palvelut Mänttä-Vilppulan kaupungilta. Vuonna 2015 sivistystoimessa otettiin käyttöön Visman toimittamat Multiprimus ja Wilma. Multiprimuksen myötä Kirkonkylän koulu saatiin oppilastietohallinnon piiriin, ja Wilma-järjestelmä paransi koulun ja huoltajien välistä kanssakäymistä. Kunnan rakennusvalvontaan on alkuvuonna 2017 hankittu CGI:n toimittama KuntaNet-tietojärjestelmä. Juupajoen kunta liittyi kesällä 2017 Suomi.fi-palvelutietovarantoon. Palvelutietovaranto on kansallinen, yhteinen tietomalli ja tietokanta, johon on kuvattu kansalaisille, yrityksille ja viranomaisille kohdistetut palvelut ja niiden asiointikanavat yhdenmukaisesti ja asiakaslähtöisesti. Kunnan on tarkoitus ottaa käyttöön kansalaisten sekä julkisen hallinnon ja muiden palvelua käyttävien organisaatioiden väliseen viestintään tarkoitettu Suomi.fi Viestit-palvelu alkuvuodesta 2018. Lisäksi kunnan tietoteknistä kalustoa on uudistettu.

1.1.6 Ympäristötekijät

Lylyn jätevedenpuhdistamon maasuodatinkentät on rakennettu 1988 ja kemiallinen jälkisaostuslaitos 1992 (pelkkä maasuodatus ei täyttänyt puhdistus vaatimuksia). Uusi ympäristölupa myönnettiin 8.4.2015. Lupa on voimassa toistaiseksi ja se on päivitettävä yhdeksän vuoden kuluttua.

Juupajoen Lämpö Oy on aluelämpöyhtiö, joka tuottaa lämpöä Korkeakosken taajaman kiinteistöihin ja JPJ Wood Oy:n tarpeisiin. Kunnan omistusosuus yhtiössä on 50 %. Juupajoen Lämpö Oy rakensi vuonna 2014 uuden 6 MW biolämpölaitoksen. Uudella laitoksella korvattiin varakattilalaitoksena toimiva 3 MW öljykattila.

Oriveden ja Juupajoen kestävä kehityksen toimenpideohjelman seurantaraportti hyväksyttiin Juupajoen kunnanvaltuustossa 26.9.2016. Oriveden, Juupajoen ja Längelmäen kuntien kestävä kehityksen toimintaohjelma on laadittu 1999–2000. Edellisen kerran seurantaraportti on laadittu Juupajoen osalta vuonna 2010.

Juupajoen kunnanvaltuusto hyväksyi 26.9.2016 pohjavesialueiden suojelusuunnitelman. Suunnitelma kattaa Huikonkankaan, Yröskangas-Vatiharjun, Karhunotkon, Oriveden keskustan ja Hirtolahden pohjavesialueet. Edellinen pohjavesialueiden suojelusuunnitelma on vuodelta 2000. Suunnitelmassa on selvitetty alueen hydrogeologiset ominaisuudet, pohjaveden tila ja kartoitettu pohjavesialueilla sijaitsevat riskitekijät. Suunnitelmassa on esitetty toimenpidesuosituksia eri riskitekijöille. Suunnitelman yhteydessä käytössä oleville vedenottamoille määriteltiin ohjeelliset lähisuojavyöhykkeet. Suunnitelmassa pohjavesiä pilaavia riskejä on arvioitu uudestaan ja toimenpideohjelmasta on poistettu toteutetut kohdat. Vuoden 2000 jälkeen pohjavesialueiden luokittelua on muutettu ja osa aikaisemmista pohjavesialueista on poistettu vedenhankintaa varten tärkeiksi luokitelluista pohjavesialueista.

Oriveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelma vuosille 2016–2021 ja vesistöjen seurantasuunnitelma vuosille 2016–2020 hyväksyttiin Oriveden kaupungin ympäristölautakunnassa 23.2.2016. Oriveden kaupungin ja Juupajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät hoidetaan yhteistoimintana, joten valvontasuunnitelma koskee molempia kuntia.

Juupajoen kunnan vesihuollon- ja jätevesiverkoston toiminta-alueet hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 15.3.2017. Edellisen kerran toiminta-alueet on hyväksytty vuonna 2002. Toiminta-alueajaukset oli

syytä päivittää rakennetun verkoston ja yhdyskuntateknisen kehityksen vuoksi. Myös Pirkanmaan ELY-keskus edellytti toiminta-alueiden päivittämistä.

1.1.7 Kunnan henkilöstö

Kunnan henkilöstömäärässä ei näillä näkymin tapahdu lähivuosina merkittäviä muutoksia. Toiminnan uudelleenjärjestelyt ja luonnollisen poistuman huomioiminen rakenteellisissa muutoksissa jatkuvat aiempien vuosien tapaan. Eläköitymisten ja muiden luonnollisten poistumien yhteydessä viran tai toimen täyttämistä harkitaan tarkoin ja selvitetään muun muassa yhteistyömahdollisuuksia naapurikuntien kanssa.

Juupajoen kunnan vakituinen henkilöstö 31.12.2017

Vastuualue	2014	2015	2016	2017
Hallinto	5	4	5	4
Perusturva	1	0	0	0
Hyvinvointi	46	46	46	46
Tekninen	5	5	5	5
Henkilöstön määrä	57	55	56	55
Henkilöstömenot 1000€	3 634	3 189	3 117	2974

Henkilöstön ikäjakauma (koko henkilöstö, mukana myös määräaikaiset työntekijät)

Ikä	2014	2015	2016	2017
alle 20	0	0	0	0
20–29	4	2	2	2
30–39	12	12	10	14
40–49	21	17	15	17
50–59	35	31	29	25
60–	2	5	11	12
Yhteensä	74	67	67	70
Keski-ikä	47,5	48	49,7	48,9

Henkilöstön vaihtuvuus	2014	2015	2016	2017
Alkaneita palvelussuhteita	2 (3,5%)	3 (5,5%)	2 (3,5 %)	4 (7,3 %)
Päättyneitä palvelussuhteita	4 (7,0%)	4 (7,3%)	2 (3,5 %)	5 (9,1%)

Sairauspoissaolot	2014	2015	2016	2017
Henkilöitä	65	56	60	50
Kalenteripäiviä	970	1140	852	1219
Sairauslomajaksoja	196	135	187	165
niistä 1–3 päivän jaksoja	133	81	131	101
Sairauspoissaolot/pvä keskim. jaettuna vakinaisen henkilöstön määrällä	17 (4,7 %)	21 (5,8 %)	15 (4,1%)	22 (6,0 %)
Sairauslomapäiviä per sairastuneet	15	20	14	24
Työtapaturmista aiheutuneet sairauspoissaolot/päivää	8	9	3	18

Palvelussuhteen kesto

(vakituinen henkilöstö)

	2014	2015	2016	2017
alle 2 vuotta	3	3	3	4
2–4	3	4	5	5
5–9	18	14	13	9
10–14	9	12	11	15
15–19	7	5	7	3
20–24	9	7	7	10
25–29	3	6	5	4
30-	5	4	5	5
Keskiarvo	14,1	14,3	14,8	14,8

Kunnanhallitus hyväksyi Juupajoen kunnan henkilöstö- ja koulutussuunnitelma vuodelle 2017 kokouksessaan 1.12.2016. Suunnitelmassa on määriteltä vuotualueittain tulevien vuosien henkilöstöstrategiset painopisteet.

Toteutuneet koulutuspäivät	2015	2016	2017
Hallinto	33	24	27
Hyvinvointi	93,5	56	52,5
Tekninen	8	7	14
Yhteensä	134,5	87	93,5

1.1.9 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Talousarvion toteutumisen seurantaraportit selvityksineen on annettu kunnanhallitukselle kolme kertaa tilivuoden aikana. Vastuualueiden määrärahojen seuranta ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on hoidettu virkatyönä vastuualuejohtajien toimesta.

Sijoitustoimintaa ei kunnalla ole tilivuonna ollut. Kunnan likvidit varat ovat olleet kunnan pankkitileillä.

Toimipisteissä olevia käteiskassoja ei ole tilivuonna tarkastettu. Käteiskassojen hoitamisesta on annettu ohjeet toimipisteisiin mm. kassojen tulojen kirjaaminen ja rahojen tilittäminen määräajoin kunnan tilinpitoon.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisessa ei ole todettu virheitä tai rikkomuksia.

Riskienhallinnan järjestäminen

Kunnan vakuutukset on kilpailutettu vuonna 2013, jolloin kunnan vastuut käytiin läpi. Kunnan vakuutusmeklarin (Optimiriskit) toimesta vuosittain (23.10.2017) tarkistetaan kunnan vastuut ja vakuutusten kattavuus. Vakuutusmeklarisopimus on 1.1.2018 lukien tehty Tarjova Vakuutuspalvelut Oy:n kanssa, joka jatkaa Optimiriskit Oy:n toimintaa.

Kunnan valmiussuunnitelmia on päivitetty valmiusharjoitukseen (Pirkka17) liittyen syksyllä 2017. Valmiussuunnitelmien uudistamistyö on kesken. Toimipisteiden pelastussuunnitelmat on päivitetty 2015. Riskien minimoimiseen on kiinnitetty huomiota tarkoituksenmukaisella tavalla jokapäiväisessä toiminnassa.

Tietoturvariskien vähentämiseksi on vuonna 2015 järjestetty koko henkilökunnalle ja kunnanhallituksen jäsenille tietoturvakoulutus verkko-opiskeluna (Granite).

Kunnalla on merkittävät henkilöriskit, koska kattavaa sijaisjärjestelyä (mm. teknisen toimen osalta) ei kyetä nykyhenkilöstöllä järjestämään. Myös teknisen päivityksen järjestämisessä on ongelmia johtuen henkilöstön vähäisyydestä.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Tilivuonna ei muutoksia.

Sopimustoiminta

Kunnan sopimukset hyväksytään ja allekirjoitetaan hallintosäännössä määriteltyjen toimivaltuuksien mukaan. Sopimusten hallinta on hajautettu vastuualueille. Sopimustenhallintaohjelmistoa ei ole käytössä.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Sisäisen valvonnan ohje on hyväksytty kunnanvaltuustossa 13.10.2014.

1.2 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostuminen kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta kuvataan rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa kunnan rahoituksen riittävyyttä. Rahoituslaskelmassa osoitetaan edelleen, miten investoinnit, sijoitukset ja lainanlyhennykset tulorahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan.

Kokonaiskuvan saaminen tuloksen muodostumisesta ja toiminnan rahoituksesta puoltaa laskelmien ottamista toimintakertomukseen sen lisäksi, että mainitut laskelmat esitetään sentin tarkkuudella tasekirjan tilinpäätöslaskelmat osassa. Esitystaso toimintakertomuksessa on tuhansina euroina. Tilinpäätösvuoden lisäksi laskelmissa on edellisen tilikauden vastaavat tiedot. Laskelmiin otetaan vain ulkoiset tulot ja menot. Lähtökohtana on, että tunnusluvut on laskettavissa toimintakertomuksessa esitettävistä laskelmista.

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja. Toimintakertomukseen suositellaan seuraavan tuloslaskelmakaavan ja siitä laskettavien tunnuslukujen ottamista

1.2.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

TULOSLASKELMA	2017 1 000 €	2016 1 000 €
Toimintatuotot	1 424	1 270
Toimintakulut	-11 966	-12 108
Toimintakate	-10 542	-10 838
Verotulot	7 174	6 912
Valtionosuudet	4 285	4 494
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	24	24
Muut rahoitustuotot	87	2
Korkokulut	-38	-48
Muut rahoituskulut	-5	17
Vuosikate	987	564
Poistot ja arvonalentumiset	-491	-481
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	496	84
Poistoeron muutos	11	11
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	506	94

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2017	2016
Toimintatuotot	1424	1270
Toimintakulut	11966	12108
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	11,90	10,49
Vuosikate	987	564
Poistot käyttöomaisuudesta	491	481
Vuosikate/Poistot,%	200,85	117,37
Vuosikate, €/asukas	518,44	287,71
Asukasmäärä 31.12	1904	1961

1.2.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikauden

1.2.3 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	TP 2017	TP 2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	987	564
Satunnaiset erät		0
Tulorahoitus	987	564
- Tulorahoituksen korjauserät	-180	
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-950	-560
Rahoitusosuudet investointimenoihin	192	86
Pysyvien vastaavien vars.myyntitulot	188	
Investoinnit	-751	-474
Toiminnan ja investointien rahavirta	236	90
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	35	5
Antolainasaamisten vähennys	35	5
Lainakannan muutokset	-285	-385
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	300	-385
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-685	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	100	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	49	-170
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-3	-13
Lyhytaikaisten saamisten muutos	50	11
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	2	-168
Rahoituksen rahavirta	-202	-550
Rahavarojen muutos	35	-460
Rahavarat 31.12.	622	587
Rahavarat 1.1.	587	1047
RAHAVAROJEN MUUTOS	35	-460

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2017	2016
Vuosikate	987	564
Investointien omah.meno	751	474
Investointien tulorahoitus, %	131,42	118,99
Pääomamenojen tulorahoitus, %	70,45	66,04
Antolainojen nettolisäys	-35	-5
Korkokulut	38	48
Lainanlyhennykset	685	385
Lainanhoitokate	1,42	1,41
Kassavarat 31.12., 1000 €	622	587
Kassasta maksut/vuosi, 1000 €	13 644	12 884
Kassan riittävyys, pv	16,64	16,63
Asukasmäärä	1904	1961

1.2.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

Toimintakertomuksessa tasetiedot esitetään siten eriteltynä, että niistä voidaan laskea taseen tunnusluvut. Tasetarkastelu tehdään tuhannen euron tarkkuudella.

1.2.5 Tase ja sen tunnusluvut

TASE	2017	2016	2017	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA			VASTATTAVAA	
PYSYVÄT VASTAAVAT	12 584	12 367	OMA PÄÄOMA	8 846
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	5 884
Aineettomat oikeudet	822	876	Arvonkorotusrahasto	647
Muut pitkävaikutteiset menot			Muut omat rahastot	
			Edellisten kausien ylijäämä	1 770
			Tilikauden ylijäämä/alijäämä	506
Aineelliset hyödykkeet	7 862	7 556		94
Maa- ja vesialueet	1 118	1 129	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET	272
Rakennukset	3 452	3 637	VARAUKSET	283
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 575	2 715	Poistoero	272
Koneet ja kalusto	31	10	Vapaaehtoiset varaukset	283
Muut aineelliset hyödykkeet				
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	686	65	PAKOLLISET VARAUKSET	
			Eläkevaraukset	
			Muut pakolliset varaukset	
Sijoitukset	3 900	3 935		
Osakkeet ja osuudet	3 770	3 770	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	16
Joukkovelkakirjasaamiset			Valtion toimeksiannot	19
Muut lainasaamiset	105	140	Lahjoitusrahastojen pääomat	3
Muut saamiset	25	25	Muut toimeksiantojen pääomat	12
				16
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	4	4	VIERAS PÄÄOMA	4 419
Valtion toimeksiannot	0	0	Pitkäaikainen	2 636
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	3	3	Joukkovelkakirjalainat	2 433
Muut toimeksiantojen varat	1	1	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 262
			Lainat julkisyhteisöiltä	14
				17
VAIHTUVAT VASTAAVAT	964	981	Lainat muilta luotonantajilta	
Vaihto-omaisuus			Liittymismaksut	360
Ennakkomaksut				360
			Lyhytaikainen	1 820
Saamiset	343	394	Joukkovelkakirjalainat	900
Lyhytaikaiset myyntisaamiset	205	202	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	94
Lyhytaikaiset lainasaamiset			Lainat julkisyhteisöiltä	3
Muut lyhytaikaiset saamiset	75	36	Lainat muilta luotonantajilta	
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	63	156	Saadut ennakot	
			Ostovelat	394
			Muut velat	53
Rahoitusarvopaperit	6	6	Siirtovelat	376
Osakkeet ja osuudet	6	6		501
Sijoitukset rahamarkkinainstrum.			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	13 552
Joukkovelkakirjasaamiset				13 352
Muut arvopaperit				0
Rahat ja pankkisaamiset	615	581		
VASTAAVAA YHTEENSÄ	13 552	13 352		

TASEEN TUNNUSLUVUT	2017	2016
Omavaraisuusaste, %	67,28	64,36
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	34,30	37,39
Velat ja vastuut % käyttötuloista	34,45	
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	2276	1770
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1195	903
Lainat, €/asukas	1719	1815
Lainakanta 31.12., 1000 €	3 273	3 559
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	105	140

1.2.6 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistelty rivi riviltä

Käsitteet kokonaistulo ja -meno kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

Valtionosuudet merkitään tuloihin tulonvähennyksenä silloin, kun niiden määrä on negatiivinen. Vähennyseriä tuloissa ovat lisäksi Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja menoissa Valmistus omaan käyttöön. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot ja Pakollisten varausten muutos silloin, kun varausten määrä on tilikaudella kasvanut.

Lyhytaikaisten lainojen ja Oman pääoman muutokset esitetään kumpikin nettoeränä joko tulona tai menona.

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT			
	2017		2017
	1 000 €		1 000 €
TULOT		MENOT	
Toiminta	12 996	Varsinainen toiminta	-12 008
Toimintatuotot	1 424	Toimintakulut	-11 966
Verotulot	7 174	Korkokulut	-38
Valtionosuudet	4 285	Muut rahoituskulut	-5
Korkotuotot	24	Satunnaiset kulut	0
Muut rahoitustuotot	87	Tulorahoituksen korjauserät	0
Satunnaiset tuotot		Investoinnit	-950
Tulorahoituksen korjauserät		Käyttöomaisuusinvestoinnit	-950
-Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-180	Rahoitustoiminta	300
Investoinnit	380	Antolainasaamisten lisäykset	
Rahoitusosuudet investointeihin	192	Pitkäaikaisten lainojen vähenny	300
Pysyvien vast.hyödykk. luov.tulot	188	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	
Rahoitustoiminta	435	Oman pääoman vähennykset	0
Antolainasaamisten vähennykset	35	Kokonaismenot yhteensä	-12 658
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	300		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	100		
Oman pääoman lisäykset			
Kokonaistulot yhteensä	13 631		

1.3 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.3.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

		Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
		Yhdistelty kpl (kpl)	Ei yhdistely (kpl)
<hr/>			
Tytäryhteisöt			
Yhtiöt			
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	3		
Muut yhtiöt	1		
Kuntayhtymät	4		
Osakkuusyhtiöt	2		
<hr/>			
Yhteensä	10		

1.3.2 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA		
	2017	2016
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	7 086	6800
Toimintakulut	-17 134	-17075
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	12	15
Toimintakate	-10 036	-10260
Verotulot	7 174	6912
Valtionosuudet	4 285	4494
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	7	28
Muut rahoitustuotot	173	3
Korkokulut	-50	-87
Muut rahoituskulut	-111	-5
Vuosikate	1 442	1086
Poistot ja arvonalentumiset	-805	-814
Suunnitelman mukaiset poistot	-803	-817
Tilikauden yli- ja alipariarvot		
Arvonalentumiset	0	-11
Satunnaiset erät	-2	13
Tilikauden tulos	637	271
*Tilinpäätössiirrot	1	3
Vähemmistöosuudet	72	74
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	710	348

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Vuosi	2017	2016
Toimintatuotot	7 086	6800
Toimintakulut	17 134	17075
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	41,35	40
Vuosikate	1 442	1086
Poistot käyttöomaisuudesta	803	817
Vuosikate/Poistot,%	179,49	133
Vuosikate, €/asukas	757,37	554
Asukasmäärä 31.12	1904	1961
*Tilinpäätössiirtoihin sisältyy tilikauden verot ja laskennalliset verot		

KONSERNITASE	2017	2016
	1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	15 925	15404
Aineettomat hyödykkeet	1 028	1146
Aineettomat oikeudet	955	1089
Muut pitkävaikutteiset menot	72	57
Ennakkomaksut	0	
Aineelliset hyödykkeet	12 310	11668
Maa- ja vesialueet	1 234	1240
Rakennukset	6 660	6991
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 643	2780
Koneet ja kalusto	227	199
Muut aineelliset hyödykkeet	2	2
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 544	456
Sijoitukset	2 588	2 590
Osakkuusyhtiöosuudet	2 175	2170
Muut osakkeet ja osuudet	329	335
Joukkovelkakirjasaamiset		
Muut lainasaamiset	55	58
Muut saamiset	29	28
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	36	37
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 083	2318
Vaihto-omaisuus	76	77
Saamiset	860	818
Pitkäaikaiset saamiset	9	2
Lyhytaikaiset saamiset	852	816
Rahoitusarvopaperit	33	29
Rahat ja pankkisaamiset	1 114	1393
VASTAAVAA YHTEENSÄ	18 045	17758
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	9 085	8556
Peruspääoma	5 878	5878
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma	1	1
Arvonkorotusrahasto	649	657
Muut omat rahastot	3	4
Edellisten kausien ylijäämä	1 843	1668
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	710	348
VÄHEMMISTÖOSUUDET	77	66
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	270	283
Poistoero	270	283
Vapaaehtoiset varaukset	0	0
PAKOLLISET VARAUKSET	194	207
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	194	207
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	71	75
VIERAS PÄÄOMA	8 347	8572
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	4 865	4681
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	396	401
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	1 195	1678
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	1 891	1811
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	18 045	17758

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
	2017	2016
Omavaraisuusaste, %	52,31	50,18
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	44,50	47,00
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	2553	2016
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1341	1028
Konsernin lainat, €/asukas	3183	3243
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	6 060	6359
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	55	58

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA		
	2017	2016
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta	1 263	1082
Vuosikate	1 442	1086
Satunnaiset erät	0	13
Tulorahoituksen korjaukset	-167	-7
Tilikauden verot	-11	-10
Investointien rahavirta	-1 183	-994
Investointimenot	-1 611	-1108
Rahoitusosuudet investointimenoihin	192	87
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	236	26
<i>Toiminnan ja investointien rahavirta</i>	81	87
Rahoituksen rahavirta		
<i>Antolainauksen muutokset</i>		
Antolainasaamisten lisäykset	-1	-8
Antolainasaamisten vähennykset	36	5
<i>Lainakannan muutokset</i>		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	222	-391
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-554	269
<i>Oman pääoman muutokset</i>	-90	-2
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>		
Toim.ant.varojen ja pääomien muutokset	-3	-11
Vaihto-omaisuuden muutos	1	4
Saamisten muutokset	-42	19
Korottomien velkojen muutokset	74	-100
<i>Rahoituksen rahavirta</i>	-357	-215
Rahavarojen muutos	-276	-128
<i>Rahavarojen muutos</i>		
Rahavarat 31.12.,1000 €	1 146	1422
Rahavarat 1.1.,1000 €	1 422	1550
	-276	-128

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2017	2016
Vuosikate	1 442	1086
Investointien omah.meno	1 020	1020
Investointien tulorahoitus, %	141,38	106,43
Pääomamenojen tulorahoitus, %	77,99	59,96
Korkokulut	50	87
Lainanlyhennykset	794	794
Lainahoitokate	1,77	1,33
Kassavarat 31.12 1000 €	1 146	1422
Kassastamaksut/vuosi,1000 €	18 649	18669
Kassan riittävyys, pv	22,44	27,81
Asukasmäärä	1904	1961

1.4 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.

Tilikauden tulos on 495.645,98 euroa ylijäämäinen. Tuloslaskelmassa tuloutetaan tehtyjä poistoeroja 10.571,23 euroa, jonka jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostuu 506.217,21 euroa.

Kunnanhallitus esittää, että poistoero 10.571,23 euroa tuloutetaan, jonka jälkeen tilikauden ylijäämä on 506.217,21 euroa ja se siirretään taseen omaan pääomaan tilikauden ylijäämä/alijäämätilille.

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaan talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Samaa rakennetta noudatetaan toimintakertomuksessa esitettävässä talousarvion toteutumisvertailussa.

Hyväksyessään talousarvion valtuusto on määritellyt toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet tulosalueittain toimielinten ja vastuuhenkilöiden sitovasti noudatettavaksi. Talousarvion vastuuhenkilöt on määritelty talousarvion yhteydessä. Kunnanhallitus antaa selvityksen tavoitteiden toteutumisesta ja tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida ovatko valtuuston asettamat tavoitteet toteutuneet.

Toteutumisvertailussa on esitetty tulosalueittain talousarvion sitovat tavoitteet / perustelutietoina esitettyjen asioiden toteutuminen siinä laajuudessa kuin valtuusto on ne määritellyt talousarviota hyväksyessään.

Toteutumisvertailun taloutta koskevassa osassa esitetään arvioidut ja toteutuneet toimintamenot ja -tulot sekä niiden poikkeamat alkuperäiseen talousarvioon. Lisäksi esitetään valtuuston hyväksymät muutokset talousarvioon. Toteutumisvertailun menot ja tulot sisältävät myös sisäiset menot ja tulot, joihin toimielin voi vaikuttaa.

2.2 Hallintopalvelut

Vastuualueen esimies: kunnanjohtaja Pirkko Lindström

Hallintopalvelujen kokonaisuuteen kuuluvat kunnan demokratiapalvelut, keskitetyt tukipalvelut sekä kunnan elinvoiman kehittämistoiminnot.

2.2.1 Konsernihallinto

Tulosalueen esimies: kunnanjohtaja Pirkko Lindström

Konsernihallinnon tulosalue sisältää kunnanvaltuuston, hallinnon, tarkastustoimen, hallintotoimen, elinkeinotoimen ja työllistämispalvelujen tulosyksiköt.

HALLINTOPALVELUT	TA 2017	Bu- muutos	TA + muutos 2017	Toteutuma 2017	Poikkeama	Tot %
Talousarvio ja määrärahat						
Toimintatulot	105 600		105 600	107 610,91	-2 010,91	101,9
Toimintamenot	-864 930		-864 930	-774 445,97	-90 484,03	89,5
VUOSIKATE						
Toimintakate (netto)	-759 330	0	-759 330	-666 835,06	-92 494,94	87,8
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-1 200		-1 200	-1 183,45	-16,55	98,6
Tehtävän kokonaiskustannukset	-760 530	0	-760 530	-668 018,51	-92 511,49	87,8

Kunnanvaltuusto

Kuntalain mukaan valtuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. Tässä ominaisuudessa se päättää toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä hallinnon järjestämisestä kunnan toiminta-ajatuksen ja strategian pohjalta. Tulosalueen menot pitävät sisällään valtuuston kokouspalkkiot, koulutuskulut, ansionmenetykset ja matkakorvaukset, seminaarikulut sekä muut luottamushenkilöiden toimintaan liittyvät kulut. Luottamushenkilöiden kokouspalkkioihin ei ole tehty korotuksia.

Huhtikuussa 2017 järjestettiin kunnallisvaalit ja uusi valtuusto aloitti toimikautensa 1.6.2017; valtuuston ensimmäinen kokous pidettiin 5.6.2017. Syksyllä 2016 hyväksytyn organisaatiolinjauksen mukaan Juupajoen valtuustoon valittiin 17 valtuutettua aiemman 21 sijaan. Kesällä ja alkusyksystä toteutettiin uusien luottamushenkilöiden perehdytys ja koulutustilaisuuksia. Yhteinen tutustumisajelu kunnan eri toimipisteisiin ja kyläkuntiin tehtiin 14.8.2018 bussilla. Tampereen Kesäyliopiston järjestämänä pidettiin uusille valtuutetuilla 21.8.2018 kuntalain ja -talouden koulutustilaisuus, jossa kouluttajina olivat julkisoikeuden yliopistolehtori Asko Uoti ja professori Lasse Oulasvirta.

Valtuuston poliittiset voimasuhteet ovat seuraavat: Keskusta 5 valtuutettua, SDP 5 valtuutettua, Kokoomus 4 valtuutettua, Perussuomalaiset 1 valtuutettu, Vihreät 1 valtuutettu ja Vasemmistoliitto 1 valtuutettu. Valtuutetuista on 8 naista ja 9 miestä. Nuorten (18-35 vuotiaiden) osuus valtuustossa on 23,5 %.

Valtuusto käynnisti uuden kuntastrategian valmistelun alkuvuodesta 2017 järjestämällä päättyvän valtuustokauden työpajan. Huhtikuussa työskentelyä jatkettiin yritys-, yhdistys- ja muiden

yhteistyökumppaneiden työpajalla. Syksyllä uusi valtuusto jatko strategian työstämistä omissa kokoontumisissaan sekä valtuustoseminaarissa, joka pidettiin 2.-3.11. Forssassa. Seminaarin yhteydessä tutustuttiin myös kuntakumppanikunta Tammelaan. Seminaarin ohjelmassa oli myös Perlacon Oy:n Eero Laesterän analyysi Juupajoen kunnan taloustilanteesta.

Joulukuussa järjestettiin kuntalaiskysely, johon saatiin n. 140 vastausta. Myös kuntalaiskyselyn tuloksia hyödynnettiin strategian linjauksien valmistelussa. Strategiatyötä ohjasi BDO Oy Hyve – hankkeeseen liittyen.

Hallinto

Hallinnon tulosalue pitää sisällään kunnanhallituksen, neuvottelu-/toimikunnat, yhteistoimintakorvaukset, kunnan suunnittelun ja kehittämisen sekä kaavoituksen.

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudesta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Tulosalueen sisältää mm. hallituksen sekä toimikuntien ja neuvottelukuntien jäsenten kokouspalkkiot, kunnanjohtajan, ja hallintopäällikön (15 %) palkkakulut sekä yleishallinnon avustusmäärärahat. Tulosityksikköön sisältyvät myös pakollisia yhteistoiminnan määrärahoja kuten mm. kunnan verotuskustannukset verohallinnolle, oikeusaputoimen ja velkaneuvonnan kustannukset, löytöeläinkorvaukset sekä kuntaosuudet Kuntaliitolle, Kunnalliselle työmarkkinalaitokselle ja Pirkanmaan liitolle. Lisäksi kunnan maksamat jäsenmaksut: SPR, Kokemäenjoen vesiensuojeluyhdistys, Tampereen Kesäyliopisto ja Juupajoen vanhustenkotiyhdistys.

Hallinnon määrärahoihin sisältyvät myös kaavoituksesta aiheutuvat kustannukset. Tilivuonna toteutettuja kaavoitushankkeita olivat: Korkeakosken asemakaavan muutos (Sahantien alue), Juupavaaran ranta-asemakaavan muutos ja Perttulan ranta-asemakaava.

Suunnittelumäärärahoilla toteutetaan vuosittain erilaisia selvityksiä ja kehittämishankkeita. Juupajoen kunta on mukana BDO Consulting Oy:n Hyve –hankkeessa, joka on erityisesti pienille ja keskiuurille kunnille tarkoitettu ohjelmakokonaisuus vuosille 2016-2018. Ohjelman tavoitteena on kuntien päättäjien, johdon ja asiantuntijoiden osaamisen tukeminen ja varmistaminen tilanteessa jossa maakuntauudistusta suunnitellaan ja toteutetaan ja peruskunnan on väistämättä mietittävä miten uudelleenorganisoidutaan ja miten niin elinvoima- kuin hyvinvointikysymyksiä käsitellään ja projektoidaan. Ohjelma sisältää kuntakohtaisia ja yhteisiä työseminaareja valituista teemoista, oman toiminnan arviointia ja kehittämistä sekä vertaistiedon kokoamista ja hyödyntämistä.

Tilivuonna toteutettiin kunnan kuljetusten kehittämishanke, mihin saimme Ely –keskuksen 50 % avustuksen. Kehittämishankkeessa käytiin läpi asiantuntijan (Ramboll) kanssa kunnan nykyiset koulukuljetus- ja asiointireitit, selvitettiin vaihtoehtoiset toteuttamismallit ja laadittiin kuljetusten kilpailutukseen tarvittavat asiakirjat. Hankkeen lopputuloksena saatiin toteutettua kuljetusreittien kilpailutus ja avattiin koulukuljetusreitit kaikille avoimeksi joukkoliikenteeksi.

Yhteistyössä Mänttä-Vilppulan kaupungin kanssa tehtiin alkuvuodesta 2017 sote-ruokapalvelujen yhtiöittämisselvitys. Juupajoen osuus selvityskustannuksista oli asukaslukuun suhteutettuna 1.500 euroa. Selvityksen perusteella on käynnistetty loppuvuodesta 2017 Mänttä-Vilppulan sote-ruokapalveluyhtiön perustamishanke.

Suunnittelukustannukset kokonaisuudessaan 26.925 euroa, johon avustusta 7.933 euroa eli nettokustannukset 18.992 euroa.

Kunnanjohtaja on ollut mukana Pirkanmaan maakunta- ja sote-uudistusvalmistelun esivalmistelutyössä Järjestäjä-tuottaja työryhmässä sekä Joukkoliikennetyöryhmässä. Syksyllä 2017 käynnistyneessä valmisteluvaiheessa kunnanjohtaja on mukana Varautuminen ja tilannekuva – alatyöryhmässä, Maakunnan, kunnan ja muiden toimijoiden yhteistyömallit –työryhmässä sekä Joukko- ja henkilöliikenne työryhmässä.

Kunnan päätöksenteon ja toiminnan avoimutta on lisätty aktiivisella viestinnällä mm. sosiaalisen median kanavien kautta. Myös kuntalaistilaisuuksia on järjestetty ajankohtaisiin asioihin liittyen mm. sote-asiat ja kehittämishankkeet.

Toiminnalliset tavoitteet ja seuranta 2017 - 2019

Tavoite	Tavoitetaso/toimenpiteet	Seuranta
Ylä-Pirkanmaan kuntien yhteistyön lisääminen	<ul style="list-style-type: none"> - yhteiset kokoontumiset säännöllisesti - konkreettiset uudet yhteistyötoimet palvelutuotannossa - yhteinen edunvalvonta 	<ul style="list-style-type: none"> - uutta konkreettista yhteistyötä ei ole saatu käyntiin - yhteistä edunvalvontaa on toteutettu mm. maakunta uudistuksen valmistelussa
Uuden organisaatorakenteen sisäänajo	<ul style="list-style-type: none"> - uusi hallintosääntö 	<ul style="list-style-type: none"> - uusi hallintosääntö hyväksyttiin valtuustossa 3/2017 - organisaatio uudistettu
Juupajoen kunta osana Pirkanmaan maakuntaa	<ul style="list-style-type: none"> - maakuntahallinnon valmistelutyöhön osallistuminen - kunnan ja Ylä-Pirkanmaan edunvalvonta 	<ul style="list-style-type: none"> - Juupajoen kunnan edustus kahdessa esivalmistelun teemaryhmässä ja Lape-hankeessa sekä syksystä lähtien kolmessa valmisteluryhmässä

Tunnusluvut	2015	2016	2017
Valtuuston kokoukset	5	6	7
Valtuuston kokouksissa käsitellyjä asioita	24	37	56
Valtuuston iltakouluja	2	2	2
Hallituksen kokoukset	15	13	16
Hallituksen kokouksissa käsitellyjä asioita	169	140	205
Kehittämisjaoston kokoukset	1	1	0
Tarkastuslautakunnan kokoukset	2	2	4
Keskusvaalilautakunnan kokoukset	2	0	8
Tilojen lukumäärä	81	81	80
Jaettuja maataloustukia/milj. eur	2,0	1,8	1,9
Hallinnon henkilökunta 31.12. sis. määräaikaiset	6	5	6

Vaalit

Talousarviovuonna pidettiin kunnallisvaalit sekä aloitettiin tammikussa 2018 pidettävien presidentinvaalien järjestelyt. Keskusvaalilautakunnan sihteerinä toimi kunnallisvaaleissa Tarja Pyyaho ja presidentinvaaleissa toimistosihteeriksi maaseutuasiamies Marja-Leena Valkeajoki. Marja-Leena Valkeajoki oli esteellinen toimimaan ko. tehtävässä kunnallisvaaleissa.

Juupajoella on yksi äänestysalue ja äänestyspaikkana toimii sekä ennakoäänestyksissä että varsinaisen vaalipäivän äänestyksissä kunnanvirasto.

Kunnallisvaalien äänestysprosentti oli 62 % (v. 2012 63,7 %). Äänioikeutettuja kunnallisvaaleissa oli 1.586 henkilöä.

Kunnallisvaalien järjestäminen on kokonaisuudessaan kunnan kustannettava. Valtiollisten vaalien järjestämisestä kunnalle maksetaan korvausta n. 2 euroa/kunnan äänioikeutettu asukas.

Tarkastustoimi

Hallinnon ja talouden tarkastamista varten kunnassa on valtuuston nimeämä tarkastuslautakunta. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet valtuuston päättämällä tavalla ja onko sisäinen valvonta riittävää sekä tutkia tilinpäätöksen sisältämän tiedon oikeellisuus ja riittävyys.

Valtuusto on 12.12.2016 päättänyt valita vuosien 2017 - 2018 tilintarkastusyhteisöksi JHTT –yhteisö BDO Auditorin. Vastuullisena tilintarkastajana toimii JHTT Jorma Kesä.

Uuden Kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös luottamushenkilöiden ja keskeisten viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitusten valvonta. Kunnan sidonnaisuusilmoitukset julkaistaan kunnan verkkosivuilla.

Hallintotoimi

Kunnan hallintotoimen tehtävänä on vastata kunnan keskushallinnon tehtävistä (kuten kirjanpito ja palkkahallinto), tuottaa kunnan toimielimille ja kuntaorganisaatiolle keskitettyjä hallinto-, tietohallinto- ja toimistopalveluja sekä kuntalaisille ja muille tahoille yleisiä neuvonta- ja asointipalveluja.

Toimistopalvelujen henkilöstöön kuuluvat taloussihteeriksi (ent. kirjanpitäjä), palkkakirjanpitäjä, toimistosihteeriksi ja toimistosihteeriksi maaseutuasiamies. Tilivuoden aikana hallinnossa on myös työskennellyt määräaikaisena kunnallisalan opiskelija Linnea Mäkinen osallistuen hallinnon ja taloustoimen tehtäviin.

Kirjanpitäjä Mira Häyrinen irtisanoutui tehtävästään kesäkuussa. Syksyn ajan kirjanpitäjänä toimi Leila Kyllönen, jonka työsuhde päättyi marraskuussa. Kirjanpitäjän tehtävä muutettiin taloussihteerin tehtäväksi ja rektyointi käynnistettiin loppuvuodesta 2017. Uudeksi taloussihteeriksi valittiin 11.1.2018 merkonomi Johanna Rasi.

Toiminnalliseksi tavoitteeksi asetettu toimistopalvelutehtävien uudellenorganisointi ei toteutunut johtuen yllättävistä henkilövaihdoksista.

Toimistohenkilöstö osallistui valtakunnallisen Kunteko 2020 –hankkeen paikallisiin sparrauspäiviin, jotka järjestettiin 29.11.2016 ja 5.5.2017. Kouluttajana toimi TaY:n työelämän tutkimuskeskuksen

asiantuntija Sirpa Syvänen. Kouluttajapanos kuntaan saatii maksutta ja päivät järjestettiin Juupajoella Henkireiässä. Sparrauspäivien tavoitteena oli valmentaa toimistopalveluhenkilöstä muutokseen ja rohkaista heitä oman työn ja oman tiimin työkokonaisuuksien kehittämiseen.

Kuntiakin velvoittava laki hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista (571/2016) astui voimaan 15.7.2016. Lisäksi 15.7.2016 astui voimaan Valtiovarainministeriön asetus eräiden hallinnon yhteisten sähköisen asioinnin tukipalveluiden tuottamisesta (607/2016). Lain tarkoituksena on parantaa julkisten palvelujen saatavuutta, laatua, tietoturvallisuutta, yhteentoimivuutta ja ohjausta sekä edistää julkisen hallinnon tehokkuutta ja tuottavuutta. Taustalla ovat Kansallisen palveluarkkitehtuurin toteuttamishjelmassa (KaPA) kehitettävät digitaalisten palvelujen infrastruktuuria edistävät tukipalvelut ja nykyisten sähköisen asioinnin tukipalveluiden tuotantovastuiden tarkennus palveluarkkitehtuurin mukaisiksi.

Juupajoen kunta on aloittanut uudet käyttöönotettavien palveluiden palveluväylään liittymiseen tähtäävät toimet kesäkuussa 2016. Palveluja koskevien tietojen vienti palvelutietovarantoon palveluväylän kautta on aloitettu 2016 ja tietojen julkaisu tehtiin kesällä 2017. Juupajoen kunnalla ei ole luonnollisen henkilön tunnistuspalveluja käyttäviä järjestelmiä. Viestinvälityspalvelu on tarkoitus ottaa käyttöön kesällä 2017. Tietojen julkaisutyöhön saatiin valtionavustusta.

Kunnan keskitettyjen palvelujen ict –kustannukset ja tietoliikenne yms. kustannukset sisältyvät hallintotoimeen. Palvelinhallinnointia ja asiantuntijapalvelua hankitaan Mänttä-Vilppulan kaupungilta.

Asiakirjahallinnossa kunnassa on edelleen käytössä vanha kaavan mukainen arkistointijärjestelmä. Arkistonmuodostussuunnitelmien laadintaa on käynnistetty keväällä 2017.

Kunnassa on käytössä Kuntamaisema – johdon raportointijärjestelmä.

Hallintotoimen kustannuksiin sisältyy myös työnantajan ja työntekijän välinen yhteistoiminta, työterveyshuolto ja henkilöstön tyky-toiminta. Kunnan työsuojelupäällikkönä toimii tekninen johtaja Pekka Maasilta. Kunnan yhteistoiminta- ja työsuojelutoimielin on yhdistetty vuoden 2014 alusta.

Yhteistyötoimikunnan kokoonpano oli 31.5.2017 asti seuraava:

- kunnanhallituksen edustajat:
hallituksen puheenjohtaja Hannu Hämylä ja
kunnanhallituksen jäsen Tarja-Riitta Koskinen
- työsuojeluvalltuutettu Seija Murtomäki
- JHL:n edustaja Katri Sikiö,
- Jytyn edustaja Mervi Korhonen ja
- Jukon edustaja Niko Oksa.
- kunnanjohtaja Pirkko Lindström
- työsuojelupäällikkö Pekka Maasilta

Uusi kunnanhallitus valitsi edustajikseen yhteistyötoimikuntaan 1.6.2018 lukien hallituksen puheenjohtajan Jani Jauhaisen ja kunnanhallituksen jäsenen liri Välttilä.

Syksyllä 2017 käytiin työsuojeluvallit, joissa valittiin organisaatioon kaksi työsuojeluvalltuutettua toimikaudelle 1.1.2018 – 31.12.2021. Vallit toteutettiin ns. sopuvallina. Juupajoen kunnan työsuojeluvalltuutetuiksi valittiin työsuojeluvalltuutettu, toimihenkilöt: Sami Palsinajärvi ja 1.työsuojeluvalltuutettu Anne Ylä-Viteli sekä työsuojeluvalltuutettu, työntekijät: Heli Majaniemi, ei varavalltuutettua

Kunnan työntekijöiden työterveyspalvelut hankitaan Pihlajalinnalta. Työterveyshuollon sopimus on

tehty keväällä 2014 ja työterveyshuollon toimintaohjelma päivitetään vuosittain. Työterveyshuolto sisältää lakisääteisen työterveyshuollon lisäksi sairaanhoidon ja erikseen määritellyt tarvittavat tutkimukset ja hoidot.

Kunnanhallitus on hyväksynyt 2014 seuraavat henkilöstötoimen ohjeet: varhaisen tuen malli, epäasiallisen kohtelun vastainen toimintaohjelma ja päihteiden vastainen ohjelma. Tilivuonna järjestettiin työntekijöille hätäensiapukoulutustilaisuus.

Syksyllä 2016 on toteutettu henkilökunnalle tasa-arvokysely ja laadittu kunnan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma.

Kunnassa toimii sisäilmatyöryhmä. Sen tehtävänä on ottaa käsiteltäväkseen työpaikkojen pitkäkestoiset kosteusvauriot tai tapaukset, joissa on epäily sisäilmasta johtuvasta terveyshaitasta, pyrkiä ehkäisemään sisäilmaongelmia ennalta, selvittää ongelmien aiheuttajat sekä esittää näkemystensä perusteella muotoutuneet vaihtoehdot aisasta päättävälle taholle. Ryhmään kuuluvat tekninen johtaja, kiinteistötoimen edustaja, työsuojeluvaltuutettu ja työterveyshuollon edustaja. Lisäksi ryhmään kutsutaan ko. kohdetyöpaikan esimies ja henkilöstön edustaja.

Kunnanhallituksen elokuussa 2013 tekemän päätöksen mukaan työntekijöille suositellaan savuttomuutta.

Syksyllä 2017 otettiin käyttöön henkilöstöetuna liikunta- ja kulttuurisetelit. Seteleitä myönnetään 50 euron edestä per kokoaikainen työntekijä per vuosi. Seteleiden määrä on suhteutettu työsuhteen kestoon ja työaikaan. Lisäksi kunta tarjoaa henkilöstölleen kuntosalin ilmaisen käytön.

Marraskuussa koko henkilöstölle järjestettiin yhteinen työyhteisöluento aiheena ”Positiivinen psykologia” luennoitsijana VTM Krisse Lipponen (sosiaalipsykologi ja vaativan erityistason psykoterapeutti). ”Ratkaisukeskeinen työtapa merkitsee luovuutta, uusia näkökulmia, mahdollisuuksien löytämistä ja olemassa olevan arvostamista.”

Juupajoen kunta on tarjonnut vuosittain koko henkilöstölle ilmaisen influenssarokotuksen. Vuosittain järjestetään kunnan ruokapalvelujen toimesta koko henkilöstölle jouluaateria ja henkilökunta saa kunnalta pienen joulumuistamisen (v. 2017 Suomi100 –suklaa ja ruusuhillo/Jeppes).

Toiminnalliset tavoitteet ja seuranta 2017–2019

Tavoite	Toimenpiteet	Seuranta
Hallintotoimen uudistamisen käytännön toteuttaminen	<ul style="list-style-type: none"> - muodostetaan kunnan hallintoi- ja talouspalvelujen tiimi - meidän työt - kunnanviraston tehtäväprosessien uudistaminen ml. henkilöstön tehtäväkokonaisuudet 	<ul style="list-style-type: none"> - ei toteutunut - työ käynnistettiin keväällä mutta henkilövaihdosten johdosta uudistustyö jäi kesken

Tunnusluvut	2015	2016	2017
Yhteistyötoimikunnan kokoukset	4	4	2
- niissä käsitellyjä asioita	15	15	10
Eläkkeelle siirtyneet	0	1	1
Sairaspoissaolot (%)	5,8 %	4,1 %	6 %
Kunnan koko henkilöstö (vakinaiset) 31.12.	55	56	55

Elinkeinotoimi

Elinkeinotoimen tulosityksikköön sisältyy mm. elinkeinotoimi ja hanketoiminta, joukko- ja palveluliikenne sekä maataloushallinto.

Maataloushallinnon osalta Juupajoki kuuluu yhteistoiminta-alueeseen, jossa isäntäkuntana on Orivesi. Muut yt -alueen kunnat ovat Tampere, Pälkäne ja Kangasala. Koko yt -alueella on 800 maatilaa, joista Juupajoella 80. Maataloussihteeri-toimistosihteerin työpanosta myydään ½ em. yhteistoiminta-alueelle.

Kunnalla on yksi asiointiliikennereitti: Korkeakoski-Petääjärvi-Korkeakoski, joka ajetaan kerran viikossa. Reitillä on matkustajia, joka kerta 5-6 hlöä. Asiointireitti kilpailutettiin syksyllä 2017 koulu- ja ateriakuljetusten kilpailutuksen yhteydessä. Vuoden 2018 alusta lukien koulukyydit on avattu kaikille avoimeksi joukkoliikenteeksi, jossa voi matkustaa, mikäli kyydissä on tilaa. Maksu on 3 euroa riippumatta matkan pituudesta. Seutulippujen käyttö on loppunut lähes kokonaan.

Elinkeinotoimen tehtävänä on turvata ja kehittää elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä paikkakunnalla sekä lisätä kunnan elinvoimaa. Toiminnalla ylläpidetään ja kehitetään paikkakunnan yritysten kilpailukykyä sekä edesautetaan uuden yritystoiminnan syntymistä. Käytännön tehtävinä on mm. antaa konkreettista yrittäjäneuvontapalvelua, edistää yritysyhteistyötä, välittää alueen yrityksille tarkoituksenmukaista asiantuntijapalvelua sekä toteuttaa elinkeinoelämää kehittäviä hankkeita.

Keväällä 2016 käynnistyi Juupajoen kylät kartalle –hanke, jossa Juupajoen eri kylien merkittäviä kohteita hyödynnetään nykyistä paremmin ja tuodaan niitä matkailijoidenkin tietoisuuteen. Juupajoen eri kylissä on useita historiallisesti ja maisemallisesti merkittäviä kohteita kuten Juupajoen Rotko tehdasalueineen, Kopsamo-Salokunnan valtakunnallisesti merkittävä kulttuurimaisema-alue, Lylyn suojeltu rautatieasema miljöineen sekä Kallenaution Kestikievari. Lisäksi paikkakunnalla on luontoliikuntaan hyvin soveltuvia kohteita kuten Kopsamo-Purnu –melontareitti.

Kylät kartalle -hankkeen tavoitteena on lisätä ja syventää tietämystä Juupajoen eri kylien paikallishistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaista paikoista, laatia osalle kohteita kunnostussuunnitelmat sekä koota olemassa olevaa tietoa laajemmin hyödynnettäväksi. Hanke on valmisteltu yhteistyössä paikkakunnan yhdistystoimijoiden kanssa.

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 36.000 euroa, josta kunnan suora rahoitusosuus on 7.200 euroa. Hankkeessa on tilivuonna 2017 toteutettu Lylyn ja Korkeakosken kylien maisemasuunnitelmien laadinta, Rotko luontopolkurastien tietosisältö sekä kunnan info-taulujen uudistamissuunnitelmat. Suunnitelmat on laatinut Pro Agrialta maisemasiantuntija Jutta Ahro.

Vuonna 2016 hankkeessa toteutettujen suunnitelmien perusteella tilivuonna rakennettiin Rotkoon uudet rappuset. Kallenautiossa esitettiin Juupajoen Oma Teatterin toteutuksena kohtauksia Kallenaution historiasta ”Kestikievarin elämää” – näytelmä, jonka käsikirjoituksen on laatinut Merja Makkonen. Myös tämän esityksen taustalla on Kylät kartalle –hankkeessa kesällä 2016 laadittu aineisto.

Syksyllä 2016 käynnistyi Juupajoen laajakaistan suunnitteluhanke. Hankkeessa laadittiin koko kunnan kattava kiinteän tietoverkon suunnitelma, joka kattaa yhteisöt, yritykset, kotitaloudet sekä vapaa-ajan kiinteistöt. Suunnitelma sisältää verkon

rakentamisen kustannusarvion, valokuituverkkosuunnitelma ja työkuvat dokumentoituna koko kunnan osalta kaikkiin em. kiinteistöihin sekä tarvittavat lupa-asiakirjat.

Hanke toteutettiin yhteistyössä Akaan, Vesilahden ja Urjalan kuntien kanssa. Hankkeen kokonaiskustannukset olivat 50.610 euroa, johon saatiin Leader –toimintarahoitusta 80 %. Suunnitelmat laatii kilpailutuksen perusteella valittu Orbion Consulting Oy. Tarkoituksena on suunnitelmien perusteella käynnistää 2018 vuoden aikana kylien laajakaistahankkeet ja hakea niihin Elyn rahoitusta.

Tulosalueen määrärahoihin on lisäksi varattu kunnan osuus yhteisistä seudullisista elinkeinohankkeista (mm. Matkalla Suomen Sydämessä) ja yhteistyö MW –kehityksen kanssa, kuntaosuus Leader Poko ry:lle (4,5 eur/as), joululahjamesseujen toteuttaminen (nettokust. n. 3.200 eur), osuus Oriveden seudun matkailulehdestä sekä kunnan tuki Korkeakosken pankkiautomaatin kustannuksiin (n. 5.500 eur). Kallenaution käsityöläispuotiin on myönnetty 1.000 euron avustus ja tuettu puodin sijaisjärjestelyjen palkkakustannuksia.

Juupajoen kunta on tukenut Koskenjalan kenkämuseon toimintaa palkkaamalla määräaikaisen museotyöntekijän n. 3 kk ajaksi sekä osoittamalla museolle kesätyöpaikkarahoituksella koululaisen. Kunnan tuki on välttämätön, jotta museo on voitu pitää avoinna kesäisin.

Kunta osallistui toisen kerran Tampereen Asta –messuille (asumisen ja rakentamisen messut) 3.-5.2.2017. Kokemukset messuosallistumisesta ovat hyvät ja Juupajoen kunta sai paljon myönteistä julkisuutta ja tärkeitä kontakteja. Tavoitteena onkin lisätä Juupajoki –tietoisuutta ja esitellä kunnan tonttitarjontaa sekä kunnan palveluja. Messuosallistumisen kokonaiskustannukset ovat n. 7.000 euroa.

Tilivuonna järjestettiin ensimmäisen kerran kunnan oma Tonttipäivä 6.5.2017 Kopsamon kylällä koulun ja kylätilan kiinteistöissä ja ympäristössä. Tilaisuuteen osallistui arviolta n. 200 vierailijaa. Messuilla oli n. 50 näytteilleasettajaa. Vetonaulana oli Jethro Rostedt. Messukävijöiltä kerätty palaute oli erittäin positiivista ja tilaisuutta pidettiin hyvin järjestettynä ja mielenkiintoisena.

Vuoden päätapahtuma Juupajoella oli Suomi 100 –juhlavuoden Evakkojuna ja maalaismarkkinat 26.8.2017. Perinteinen höyryveturijuna matkasi Tampereelta Keuruun Haapamäelle ja takaisin evakkojuna –teemalla. Junassa oli n. 750 matkustajaa useimmat pukeutuneena tuon ajan vaatetukseen. Tilaisuus houkutti Juupajoelle paikalle useita satoja vierailijoita. Evakkojuna –tapahtuman pääjärjestäjä oli Karjala –lehti. Juupajoen kunta organisoii ja kustansi Juupajoen tapahtuman.

Niin ikään uutena tapahtuna järjestettiin ensimmäisen kerran kunnan oma joulun avajaistilaisuus 30.11.2017. Tilaisuudessa sytytettiin torin joulukuusen valot ja tarjottiin kirjastolla glögiä ja piparia. Myös paikallisia yrittäjiä oli houkuteltu tapahtumaan mukaan ja liikkeissä olikin tarjolla erikoistarjousia. Tilaisuuteen osallistuivat myös Oriveden seurakunta/Juupajoen kappeliseurakunta: tiernapojat, myyjäiset, jne. Nuokkarilla tehtiin lapsille kasvomaalauksia. Torin kuusen lahjoitti ja kuljetti paikalle Juupajoen Lions Club. Kaiken kaikkiaan tilaisuus oli myönteinen ja sille luvattiin jatkoa eli ensimmäistä adventtia edeltävänä torstai-iltana tulee olemaan jatkossakin kunnan joulun avajaistapahtuma.

Toimintakertomusvuonna on jatkettu suosittuja yrittäjien aamukahvihetkiä, jotka

pidetään kerran kuussa yhteistyössä Juupajoen yrittäjäjärjestön kanssa. Aamukahvit ovat vapaamuotoinen ja kaikille avoin keskustelutilaisuus paikallisissa yrityksissä/organisaatioissa. Tilaisuuksissa tarjottavan aamupalan kustantaa kunta. Tilaisuuksissa on asia-alustus sekä ajankohtaiset kuulumiset yrittäjäjärjestön ja kunnan taholta. Alustuksia on ollut mm. jätehuollosta, aurinkopaneeleista, tietoliikenneverkosta, yritysrahoitusmahdollisuuksista, vakuutuksista, 2. asteen koulutuksesta ja sähkön maakaapeloinnista. Tilaisuuksissa on usein mukana myös Oriveden yrittäjiä ja Oriveden yrittäjäjärjestön puheenjohtaja. Osallistumisaktiivisuus tilaisuuksiin on erittäin hyvä.

Juupajoen osalta aloittavan yrittäjän neuvontapalvelut ja starttirahalausunnot hoitaa MW-Kehitys/Tero Turunen. Tarvittaessa neuvontapalveluja on saatavissa myös Juupajoella, mutta kiinteästä asiointipäivästä on luovuttu, koska palvelulle ei ollut kysyntää.

Pirkanmaan TE –toimiston aloitteesta vuonna 2015 käynnistetty alueellinen työllisyys- ja elinkeinotyöryhmä on toiminut heikosti Ylä-Pirkanmaan alueella. Osittain tilanteeseen on vaikuttanut maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelu.

Seudun yrittäjäjuhla pidettiin 28.10.2017 Oriveden Suojalla, jossa palkittiin Juupajoen vuosisadan yrittäjäksi Kortekoti / Antti Korteso.

Elinkeinoitoimen kokonaiskustannukset (ilman hankkeita) olivat vuonna 2017 47.614 euroa.

Toiminnalliset tavoitteet ja seuranta 2017 - 2019

Tavoite	Toimenpiteet	Seuranta
Aktiivinen toiminta Juupajoen elinkeinoelämän kehittämiseksi	<ul style="list-style-type: none"> - Yritysneuvoja paikalla Juupajoella vähintään yhtenä päivänä kk (muulloin Mänttässä) - Yrittäjien aamukahvit 1 kert/kk, ajankohtaiset alustajat - Juupajoen yrittäjien aktivoiminen hyödyntämään meneillään olevia hankkeita ja muita rahoituskanavia - Yrityskäynnit kunnanjohtajan toimesta (vähintään 2 yritystä/kk) - yhteistyön lisääminen MW-kehityksen kanssa, asiantuntemuksen hyödyntäminen 	<ul style="list-style-type: none"> - säännöllinen toimistopäivä Juupajoella ei ole ollut tarpeen, ei asiakkaita - yrittäjien aamukahvit järjestettiin vuoden aikana säännöllisesti paikallisissa kahviloissa/yrityksissä. (n. 15 osall/kerta) - Yrityskäyntejä toteutettiin n. 1 per kk - MW-kehityksen asiantuntemusta hyödynnettiin mm. tehdaskiinteistön selvitysasioissa ja neuvotteluissa
Juupajoki – tietoisuuden lisääminen ja aktiivinen markkinointi	<ul style="list-style-type: none"> - messuosallistuminen - aktiivinen viestintä - sosiaalisen median kanavien hyödyntäminen - mediakontaktit 	<ul style="list-style-type: none"> - Juupajoen kunta osallistui Asta-messuille 3.-5.2 - Toteutettiin oma Tonttipäivä – tapahtuma 6.5. - Evakkojuna – tapahtuma ja maalaismarkkinat 26.8. - joulun avajaiset 30.11. - joululahjamesut 9.-10.12.

Tehdaskiinteistön herätys	- yhteistyö Luhta-Kiinteistöt Oy:n kanssa - selvitystyö ja viestintämateriaali - uusien kontaktien etsintä	- hankesuunnitelma tehdään muuttamisesta asunnoiksi
Kehittämishankkeiden tavoitteiden saavuttaminen	- Juupajoen yhdistysten ja kuntalaisten aktivoiminen mukaan toimintaan - toiminnan toteuttaminen suunnitelmien mukaan	- Kylät kartalle –hanke ja laajakaistahanke toteutuksessa suunnitelmien mukaan tilivuonna

Työllisyyspalvelut

Tulosyksikön tehtävänä on työllisyystoimenpiteiden suunnittelu ja toteuttaminen Mänttä-Vilppulan, kunnan eri yksiköiden, työvoimaviranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa. Lisäksi tulosalueelle on varattu määräraha koululaisten kesätyöllistämistä varten.

Laki työllistymistä edistävistä monialaisesta yhteispalvelusta tuli voimaan vuoden 2015 alusta. Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun (TYP) tavoitteena on edistää työttömien työllistymistä tarjoamalla heille heidän palvelutarpeensa mukaisia julkisia työvoimapalveluja sekä sosiaali- terveys- ja kuntoutuspalveluja (laista). Työvoiman palvelukeskuksessa moniammatillisen asiakaspalvelun keinoin edistetään yhdessä asiakkaan kanssa hänen työllistymismahdollisuuksiansa. Palvelussa yhdistyvät kunnan sosiaalityön ja terveydenhuollon sekä työhallinnon ja Kelan asiantuntemus. Monialainen yhteispalvelu toimii verkostoyhteistyöllä, jolla on yhteisiä toimipisteitä. Yhteispalvelu järjestetään alueellisesti siten, että Pirkanmaalla toimii neljä eri TYP-verkostoa. Juupajoki kuuluu Ylä-Pirkanmaan TYP-organisaatioon. TYP-verkostolla on TE-toimiston nimeämät johtoryhmät. Juupajoen kunnan edustaja TYP –verkostossa on kunnanjohtaja Pirkko Lindström ja hänen varaedustajansa hyvinvointijohtaja Anne Tuovila. Itäisen alueen TYP johtajana toimii Mänttä-Vilppulan kaupungilta palvelupäällikkö Vuokko Hjelt.

Kunnan lakisäätöiden työllisyysvelvoitteiden tehostamiseksi syksyllä 2017 käynnistettiin neuvottelut Mänttä-Vilppulan kaupungin kanssa. Neuvottelujen tuloksena saatiin aikaan sopimus, jonka perusteella Juupajoen kunta ostaa 1.1.2018 lukien työllisyysneuvontapalvelut Mänttä-Vilppulalta. Palvelujen kohderyhmään kuuluvat työttömät Juupajoen kuntalaiset, joiden työttömyys on pitkittynyt tai uhkaa pitkittyä. Panopiste on erityisesti asiakkaita, jotka ovat saaneet työttömyyden perusteella työmarkkinatukea yli 300 päivää, nuoret, jotka ovat olleet yhtäjaksoisesti työttömänä yli 12 kuukautta tai 6 kuukautta (alle 25 –vuotiaat). Kohderyhmään kuuluvat myös velvoitetyöllistettävät sekä koululaiset, joille kunta on varannut määrärahan kesätyöpaikkoihin. Työllisyyspalvelut tarjoaa apua myös yrityksille pitkäaikaistyöttömien palkkaamiseen liittyvissä asioissa.

Toiminnalliset tavoitteet ja seuranta 2017 – 2019

Tavoite	Toimenpiteet	Toteutuma
Kunnan pitkäaikaistyöttömien aktivointitoimenpiteiden tehostaminen	Käytänteiden tehostaminen kunnan Pihlajalinnan ja Mänttä-Vilppulan kanssa siten, että aktivointiasteet nousevat	- tavoite ei toteutunut vaan kunnan aktivointiasteet olivat Pirkanmaan alhaisimpia
Kaikki kunnan 16 – 17 –vuotiaat nuoret saavat kesätyöjakson	Kaikille halukkaille koululaisille tarjotaan 2 viikon työjakso kunnan tai sote-kumppanin työpisteissä	- toteutui, koululaisia oli palkattuna kesätöihin 26 hlöä (v. -2016 31 hlöä)

2.3 Hyvinvointipalvelut

Vastuualueen esimies: sivistystoimenjohtaja Lea Nurminen (31.5.2017 saakka)
hyvinvointijohtaja Anne Tuovila (1.6.2017 alkaen)

HYVINVOINTIPALVELUT	TA 2017	Bu- muutos	TA + muutos 2017	Toteutuma 2017	Poikkeama	Tot. %
Talousarvio ja määrärahat						
Toimintatulot	543 980		543 980	566 648,71	-22 668,71	104,2
Toimintamenot	-10 702 730		-10 702 730	-10 666 728,97	-36 001,03	99,7
VUOSIKATE						
Toimintakate (netto)	-10 158 750	0	-10 158 750	-10 100 080,26	-58 669,74	99,4
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-5 000		-5 000	-6 038,84	1 038,84	120,8
Tehtävän kokonaiskustannukset	-10 163 750	0	-10 163 750	-10 106 119,10	-57 630,90	99,4

Uusi hyvinvointipalvelut sisältävä organisaatorakenne astui voimaan uuden valtuustokauden alusta 1.6.2017. Hyvinvointitoimeen sisältyvät kunnan koulutuspalvelut, varhaiskasvatus, vapaa-aikatoimi sekä sosiaali- ja terveystoimi.

Kuntalain mukaan kunnan tulee pyrkiä edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja kestävästä kehitystä. Kuntien on otettava terveysnäkökohdat huomioon toiminnassaan ja päätöksissään. Terveiden edistäminen on osa kansanterveystyötä ja sen merkitystä painotetaan terveydenhuoltolaissa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avulla pyritään kaventamaan väestöryhmien välisiä hyvinvointi- ja terveyseroja, ylläpidetään ja parannetaan hyvinvointia, terveyttä, osallisuutta sekä työ- ja toimintakykyä, vahvistetaan mielenterveyttä sekä ehkäistään sairauksia, tapaturmia, syrjäytymistä ja osattomuutta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kohdistuu niin yksilöön, väestöön, yhteisöön kuin elinympäristöönkin. Se on laaja-alaista kaikkia hallinnonaloja velvoittavaa terveyden ja hyvinvointiin sekä niiden taustatekijöihin vaikuttamista sekä suunnitelmallista voimavarojen kohdentamista.

Kunnan kaikki hyvinvointipalvelut on koottu saman vastuualueen alaisuuteen, jota johtaa hyvinvointijohtaja.

2.3.1 Hyvinvointitoimi

Tulosalueen esimies: kunnanjohtaja Pirkko Lindström (31.5.2017 saakka)
sivistystoimenjohtaja Lea Nurminen (31.5.2017 saakka)
hyvinvointijohtaja Anne Tuovila (1.6.2017 alkaen)

HYVINVOINTITOIMI	TA 2017	Bu- muutos	TA + muutos 2017	Toteutuma 2017	Poikkeama	Tot. %
Talousarvio ja määrärahat						
Toimintatulot						
Toimintamenot	-67 120		-67 120	-73 474,94	6 354,94	109,5
VUOSIKATE						
Toimintakate (netto)	-67 120	0	-67 120	-73 474,94	6 354,94	109,5
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tehtävän kokonaiskustannukset	-67 120	0	-67 120	-73 474,94	6 354,94	109,5

2.3.2 Sosiaali- ja terveystoimi

Tulosalueen esimies: kunnanjohtaja Pirkko Lindström (31.5.2017 saakka)
hyvinvointijohtaja Anne Tuovila (1.6.2017 alkaen)

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI	TA 2017	Bu- muutos	TA + muutos 2017	Toteutuma 2017	Poikkeama	Tot %
Talousarvio ja määrärahat						
Toimintatulot						
Toimintamenot	-7 066 550		-7 066 550	-7 062 339,68	-4 210,32	99,9
VUOSIKATE						
Toimintakate (netto)	-7 066 550	0	-7 066 550	-7 062 339,68	-4 210,32	99,9
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tehtävän kokonaiskustannukset	-7 066 550	0	-7 066 550	-7 062 339,68	-4 210,32	99,9

Sosiaali- ja terveydenhuollon tavoitteena on tukea ja ylläpitää yksilöiden ja perheiden hyvinvointia ja itsenäistä toimintakykyä. Sosiaali- ja terveydenhuollon vastuualue käsittää sosiaali- ja terveyspalvelujen hallinnon, sote-kiinteistöt sekä yhteistoiminta-alueen kautta järjestetyt sote-palvelut. Lisäksi kokonaisuuteen kuuluvat eläinlääkintä- ja ympäristöterveydenhuollon palvelut.

Perusterveydenhuollon palvelut järjestettiin vuodesta 2011 alkaen Juupajoki- Orivesi-Pälkäne-Kangasalan yhteistoiminta-alueella Kangasalan toimiessa isäntäkuntana. Kehitysvammaisten avohuollon erityispalvelut järjestettiin yhteistoiminta-alueella 1.1.2009 alkaen. Yhteistoiminta-alueen toiminta päättyi 31.12.2013 Kangasalan kunnan irtisanottua yhteistoimintasopimuksen.

Juupajoen kunnanvaltuusto päätti 23.9.2013, että yhteistoiminta-alueen sopimuksen päättyessä sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämismääräyksiin siirtyy Juupajoen kunnalle ja että sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottaminen kokonaisulkoistetaan siten, että Pihlajalinna Oy tuottaa sosiaali- ja terveyspalvelut 1.1. - 31.12.2014 välisen ajan viranomaistehtäviä ja ympäristöterveydenhuoltoa lukuun ottamatta. Palvelutoiminta Juupajoella Pihlajalinna Oy:n toimesta käynnistyi vuoden 2014 alusta lukien.

Vuoden 2015 alusta lukien Juupajoen ja Mänttä-Vilppulan valtuustot päättivät muodostaa sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen siten, että palveluiden järjestämisvastuu on Mänttä-Vilppulan kaupungilla. Yhteistoiminta-alueen myötä Juupajoen kunnan koko sosiaali- ja terveystoimen hallinto siirtyi vuoden 2015 alusta Mänttä-Vilppulan kaupungille.

Sosiaali- ja terveystoimen henkilöstön palvelussuhteet siirtyvät liikkeenluovutuksella Mänttä-Vilppulan kaupungille samasta ajankohdasta. Virkavastuulla hoidettavien tehtävien osalta henkilöstö jäi kaupungin palvelukseen. Muun henkilöstön osalta toteutettiin edelleen siirto palvelujen tuottajalle.

Yhteistoiminta-alueelle perustettiin sopijakuntien yhteinen toimielin peruspalvelulautakunta, joka on 7 jäseninen (4 Mänttä-Vilppula + 3 Juupajoki). Lautakunta kuuluu Mänttä-Vilppulan hallinto-organisaatioon. Sopijakuntien kuntajohtajilla ja hallitusten puheenjohtajilla on lautakunnan kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Peruspalvelulautakunnalla on lisäksi yksilöjaosto, joka päättää yksilöasioiden muutoksenhauista ja muista sille määrätyistä tehtävistä. Jaostossa on 3 jäsentä (2 Mänttä-Vilppula + 1 Juupajoki).

Hallinnon järjestämisessä noudatetaan vastuukuntana toimivan Mänttä-Vilppulan kaupunginvaltuuston hyväksymää hallintosääntöä ja sen nojalla annettuja muita määräyksiä ja ohjeita. Mänttä-Vilppulan kaupungin hallintosäännössä määritellään peruspalvelulautakunnan, yksilöjaoston sekä vastuukunnan viranhaltijoiden tehtävät, toimivalta, asioiden esittely ja toimintatavat. Yhteistoiminta-alueella perittävistä asiakasmaksuista päättää yhteinen peruspalvelulautakunta.

Yhteistoiminta-alueen sopimuksen mukaan, mikäli toiminnassa syntyy esim. kertaluonteisia, palvelusopimukseen liittymättömiä menoja, ne kohdistetaan sopijakunnille ensisijaisesti aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Mikäli em. menot koskevat koko yhteistoiminta-aluetta eivätkä ole aiheuttamisperusteella kohdistettavissa, ne kohdistetaan sopijakunnille asukasluvun mukaisessa suhteessa. Yhteistoiminta-aluetta koskevista investoinneista sopijaosapuolet neuvottelevat ennen investointipäätösten tekemistä.

Yksityisen palveluntuottajan kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti kunnassa toimii kunnan ja palveluntuottajan yhteinen ohjausryhmä. Ohjausryhmän tehtävänä on sopimuksen toteutumisen ohjaus ja valvonta. Juupajoen ohjausryhmän toiminta päättyi vuoden 2017 lopussa ja toimintavuoden viimeinhen kokous pidettiin xx.xx.2018. Vuoden 2018 alusta lukien juupajoen edustajat osallistuva Mänttä-Vilppulan ohjausryhmän toimintaan (Jani Jauhiainen ja Anne Tuovila).

Ohjausryhmän tehtävänä on ollut käsittää kaikkia sopimuksen toteutumiseen liittyviä kysymyksiä, säännöllisesti ainakin seuraavat asiat:

1. Laatuksiteerien toteutuminen
2. Tuotantomäärät ja niiden suhde arvioituun tarpeeseen
3. Toiminnan muutosten ennakointi ja toiminnan kehittäminen
4. Potilas- ja asiakastytyväisyysmittausten tulokset
5. Henkilöstötytyväisyys
6. Mahdollisesti ilmenneet potilasvahinkotapaukset
7. Tehdyt kantelut ja muistutukset (tiedoksi)
8. Palvelujen vaikuttavuuden ja yleisen hyvinvoinnin kehittymisen seuranta
9. Valmiuslain tarkoittamat sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnitelmat.

Ohjausryhmän kokouksista laaditaan kirjallinen muistio. Ohjausryhmän muistiot on saatettu peruspalvelulautakunnalle ja kunnanhallitukselle tiedoksi.

Juupajoen kunnassa toimii lisäksi vanhus- ja vammaisneuvosto ja rintamaveteraaniasioiden neuvottelukunta.

Mänttä-Vilppulan kaupunki kilpailutti keväällä 2016 sote -palvelunsa siten, että uusi palvelusopimus on tullut voimaan 1.8.2016 ja sopimus kattaa koko yhteistoiminta-alueen mukaan lukien Juupajoen alueen. Sopimus laajenee kattamaan Juupajoen kunnan alueen 1.1.2018 lukien, kun Juupajoen oman sote-sopimuksen voimassaolo päättyy. Mänttä-Vilppulan sopimus on tehty 15 vuodeksi eli vuoteen 2031 saakka. Tilivuoden 2017 aikana on Pihlajalinna ryhmittymän toimesta toteutettu Juupajoen haltuunottoprojekti Mänttä-Vilppulan sote-sopimukselle. Vuoden 2017 aikana on käyty myös tarkentavat neuvottelut Juupajoen kunnan palveluhinnasta. Mänttä-Vilppulan kaupunginhallitus hyväksyi Juupajoen sopimushinnan palveluntuottajalle kokouksessaan 15.1.2018.

Maan hallitus on linjannut valtakunnallisen sote- ja maakuntauudistuksen, jonka on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2020. Sote- ja maakuntauudistuksessa uudistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon rakenne, palvelut ja rahoitus sekä aluehallinnon tehtävät. Jatkossa Suomen julkinen hallinto järjestetään kolmella tasolla, jotka ovat valtio, maakunta ja kunta. Itsehallinnolliset maakunnat muodostetaan nykyisen maakuntajaon pohjalta. Jatkossa 18 maakuntaa järjestävät kaikki alueensa sosiaali- ja terveystyöpalvelut. Valtio vastaa ensisijaisesti tulevien maakuntien rahoituksesta. Sosiaali- ja terveydenhuollon monikanavainen rahoitus yksinkertaistetaan uudistuksen yhteydessä ja lisätään ihmisten valinnanvapautta palveluissa.

Sosiaalityö

Sosiaalityön palveluihin kuuluvat lastensuojelu, aikuissosiaalityö, päihdehuolto, asumispalvelut (mielenterveyskuntoutajat), kehitysvammaisten erityispalvelut, vammaishuollon palvelut, kuntouttava työtoiminta, sosiaalipäivystyspalvelut, etsivän nuorisotyön palvelut ja lastenvalvojan palvelut. Juupajoen kunnanvirastolla työskentelee sosiaalitoimen asiakaspalvelua hoitava toimistosihteri.

Mänttä-Vilppulan sosiaalityöntekijät toimivat Juupajoella työnjakonsa mukaisesti ja tarvetta vastaten. Sosiaalityöntekijä on kutsuttaessa mukana koulun oppilashuoltoryhmässä; vastuu kouluista jaettu perhetyöntekijöiden kesken. Yhteistyö TE-keskuksen työvoimaneuvojien kanssa on kiinteää (esim. aktivointisuunnitelmien laatiminen yhteistyössä pitkäaikaistyöttömille).

Perhetyöntekijä on mukana avoimen päiväkodin Kettulan toiminnassa.

Lapsiperheet saavat tarvitsemaansa perhetyön palvelua, joko ennalta ehkäisevää tai lastensuojelun tukitoimena järjestettyä perhetyötä.

Sosiaalityön tulosalueelle on vielä tilivuonna kuulunut etsivän nuorisotyön –palvelut on hoidettu yhteistyössä Oriveden kaupungin kanssa 1.1.2013 alkaen. Etsivä nuorisotyö on tarkoitettu orivesiläisille ja juupajokelaisille 15 - 29 -vuotiaille nuorille. Työn tarkoituksena on auttaa nuoria, jotka ovat erilaisista syistä ajautuneet palveluiden ja koulutuksen ulkopuolelle. Etsivä nuorisotyö voi auttaa, mikäli nuori on jäänyt ilman opiskelupaikkaa, opinnot ovat keskeytyneet, suunnitelmat ovat muuttuneet eikä nuori tiedä mitä tekisit, nuori kaipaa apua elämäntilanteen selvittelyyn tai asioiden hoitamiseen tai on vain vailla juttuseuraa.

Etsivän nuorisotyön piirissä on tilivuonna ollut 12 juupajokelaista nuorta, joista 9 on ollut naisia ja 3 miestä. Iältään nuoret ovat olleet 17 – 25 vuotiaita.

Suoritteet

	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017
Toimeentuloturva				
Toimeentulotukiasiakkaita kotitaloutta/vuosi	81	98	108	56
Yli 500 pv työttömänä olleiden lukumäärä/kk ja keskiarvo/vuosi	20-24	24-29		
Kuntouttava työtoiminta lkm/vuosi	8	16	29	10
Lapsiperheiden sosiaalityö, lastensuojelu ja perhetyö				
Ennaltaehkäisevä perhetyö/perheitä vuoden aikana	5	2	4	11
Ennalta ehkäisevä perhetyön käynnit vuoden aikana lapsiperheissä	157	104	140	700
Lastensuojelun perhetyö(asiakkaita vuoden aikana	12	11	20	23
Sijaishuolto/asiakkaita vuoden aikana (myös avohuollon sij.)	1	2	2	1
Sijaishuollon hoitopäiviä vuoden aikana (perhekoti ja laitos, avohuollon sij))	365	423	616	365
Sijaishuollon hoitopäiviä vuoden aikana (perhehoito)	543	-	-	-
Lastenvalvojan palvelut				
vahvistettuja elatusapuserityksiä	21	17	24	13
vahvistettuja sopimuksia huollosta, tapaamisesta ja asumisesta	14	21	9	6
isyyden selvittäminen ja vahvistaminen tunnistamisella	10	6	4	4
olosuhdeselvitysten laatiminen	-	-	-	-
Perheneuvolapalvelut				
Asiakaskäynnit yht/vuosi	119	156	120	118
Vammaispalvelut asiakas/vuosi				
Palveluasuminen as/vuosi	1	-	2	1
Kuljetuspalvelut	16	16	11	10
Henkilökohtainen apu	3	2	4	2
Kehitysvammahuolto asiakas/vuosi	17	20	20	17
Mielenterveyspalvelut avokäynn.				
mielenterveystoimiston käynnit lkm				
nuorisopsykiatrisen työryhmä				
mielenterveyskuntoutujat, asiakas/vuosi palveluasuminen tai tukiasuminen	9	9	9	6
Päihdehuolto, asiakkaita				
a-klinikka/avokäynti		1	6	12
nuorisoasema/avokäynti		-		-
katkaisuhoidot	0	2	1	-
kuntoutuslaitoshoidot	0	1	0	1
Päihdehuolto hoitopäiviä/vuosi				
katkaisuhoidot	0			-
kuntoutuslaitoshoidot	0	30	0	28
Kehitysvammahuolto				
	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017

Työtoiminta	1080	970	746	630
Päivätoiminta (Orivesi)	225	156	0	632
Päivätoiminta (Kangasala)	369	366	367	363
Ohjattu asuminen (Oriveden ryhmäkoti)	1095	1004	732	730
Autettu asuminen Hannuntytär, Kangasala	365	365	366	365
Kuntoutusohjaus	36	-	-	
Kv-huollon sosiaalityö	-	-	-	
Kv-huollon perhehoito	-	-	--	

Ikäihmisten palvelut

Ikäihmisten palveluiden tavoitteena on järjestää vanhusten avohoidon palvelut ja laitoshoidon palvelut tarvetta vastaavalla tasolla siten, että omassa kotona asuminen toteutuu mahdollisimman pitkään. Vanhuspalveluiden toteuttaminen noudattaa Juupajoen kunnassa vuonna 2011 aloitettua vanhuspalveluiden kehittämistä sekä kunnanvaltuuston 23.9.2013 hyväksymää vanhustyön ja vanhuspalveluiden suunnitelmaa vuosille 2013 – 2017. Suunnitelman uudistaminen tehdään talousarviovuoden 2018 aikana.

Kotihoidon palvelut sisältävät kotiin annettavat palvelut, tukipalvelut, päiväkeskustoiminnan, omaishoidontuen palvelut ja pienryhmäkodin asumispalvelut. Kotihoidon tukipalveluita ovat turvapuhelinpalvelu, ateriapalvelu, kylvetyspalvelu, vaatehuoltopalvelu ja asiointipalvelu. Ateriapalvelua toteutettiin kunnan ruokapalvelujen toimesta tuotettuna.

Kotihoidon palveluita järjestetään tarvetta vastaavasti. Kotiin annettavien palveluiden tavoitteena on tukea asiakkaiden toimintakykyä ja arjessa selviytymistä sairauden, vamman tai alentuneen toimintakyvyn vuoksi. Säännöllisen kotihoidon palvelujen piirissä oleville asiakkaille on laadittu hoito- ja palvelusuunnitelma. Kotihoito sisältää sekä kotipalvelun että kotisairaanhoidon palvelut. Kotona asumista tukevat palvelut yhdenmukaistetaan Mänttä-Vilppulan palvelujen kanssa sisältäen mm. Lähitorin ja kuntouttavan päivätoiminnan.

Tilivuoden aikana on toteutettu Juupakodin saneeraushanke, joka on valmistunut helmikuussa 2018. Juupakoti muuttuu tehostetun palveluasumisen yksiköksi, jossa jokaisessa asunnossa on oma wc- ja suihkutila. Saneerauksen yhteydessä uudistetaan myös Juupakodin ulkoilualueet sekä rakennuksen kunnallistekniikkaa. Uudistuksen jälkeen Juupakodissa on 20 huonetta, joista kahdessa on mahdollista asua 2 henkilöä esim. pariskunta.

Juupakodin toimilupaongelmista johtuen (AVI:n uhkasakko) se siirrettiin Mänttä-Vilppulan kaupungin yksiköksi 1.10.2017 lukien ja henkilökunta siirtyi Mänttä-Vilppulan palvelukseen. Toimintakertomusta kirjoitettaessa on tiedossa, että Mäntänvuoren Terveys on saanut toimiluvan Juupakodille 1.3.2018 lukien.

Omaishoidolla tarkoitetaan ikääntyneen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotiloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla. Omaishoidon tuki muodostuu hoidettavalle annettavista, hänen tarvitsemistaan palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista.

Omaishoidonpalveluiden järjestämisessä noudatetaan vahvistettua toimintaohjeistusta. Tavoitteena on omaishoidontukea saavien ja uusien omaishoidontukipalveluiden piiriin tulevien hakijoiden yhdenvertainen kohtelu.

Muissa hoivakodeissa annettava hoito on tarvittaessa ostopalvelusopimuksella eri palveluntuottajilta hankittua ympärivuorokautista hoivaa tehostetussa asumispalveluyksikössä. Veteraanien palvelut järjestetään Valtiokonttorin myöntämän rahoituksen puitteissa ja Valtiokonttorin ohjeistuksen mukaisesti.

Suoritteet

Vanhuspalvelut	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017
Yli 75 –vuotiaat lkm	244	241	249	257
Kotihoito				
Säännöllistä kotihoitoa saaneiden 75-vuotta täyttäneiden				
- lukumäärä	66	62	70	67
- % ko. väestöstä	27	26	28	26
Ikäryhmittäin				
- yli 85 vuotiaat	39	35	43	42
- 75-84 vuotiaat	27	27	27	25
- 65-74 vuotiaat	15	21	14	15
- alle 65 vuotiaat	8	2	8	14
Säännöllistä kotihoitopalvelua vuoden aikana saaneet vanhuskotiloudet				
	81	80	80	77
Tukipalveluja saaneet asiakkaat				
- ateriapalvelu	30	38	41	56
- turvapuhelin	29	30	30	29
- kuljetuspalvelut (sos. huoltol.)	15	15	13	15
Omaishoidontukea saavien lkm	13	14	15	10
Laitoshiito				
Hoitopäiviä vuodessa	8.310	6746	7446	6513
Pitkäaikaisessa hoidossa olevien asukkaiden lkm				
	28	24	22	17
Tilapäinen laitoshiito/htp vuodessa	469	875	735	669
Tilapäinen laitoshiito/asukkaat	34	26	26	17
Palveluasuminen				
Tehpa ostopalvelut asukkaat lkm	2	2	2	8
Tehpa kunnan oma asukkaat lkm	9	9		

Perusterveydenhuolto

Perusterveydenhuollon palveluihin kuuluvat avovastaanotto ja terveysneuvonta (lääkärin, sairaanhoitajan ja terveydenhoitajien vastaanotto, diabeteshoito, ravitsemussuunnittelu), ensihoito, röntgen, lääkinnällinen kuntoutus, suun terveydenhuollon palvelut, mielenterveyshoito, perheneuvolapalvelut, terveyskeskussairaalahoito ja työterveyshuolto.

Juupajoen terveyskeskuksessa on arkipäivisin lääkärin vastaanotto, terveydenhoitajan palvelut, laboratorio, suun terveydenhuollon palvelut (hammaslääkäri ja suuhygienisti) ja lääkinnälliset kuntoutuspalvelut. Röntgenpalvelut ovat saatavilla Mänttä-Vilppulassa tai Jämsässä Jokilaakson sairaalalla. Päivystysvastaanoton osalta juupajokelaisilla on vuonna 2017 ollut käytettävissä seuraavat vaihtoehdot: Mänttä-Vilppulan terveysasema, Jokilaakson sairaalan päivystys, Koskikeskuksen ja Suoraman yksityiset lääkäriasemat sekä vakavien tapauksen kohdalla Acuta.

Lakisääteiset työterveyshuollon palvelut Juupajoen yrittäjille tuottaa Pihlajalinna Oy. Työterveyshoitajan vastaanotto on 1 pv/vko Juupajoen terveyskeskuksessa, muutoin Mänttä-Vilppulassa (Koneenhoitajankatu 2). Terveyskeskuksen vuodeosastohoitoa juupajokelaisille järjestetään Mänttä-Vilppulassa tai Jokilaakson sairaalassa Jämsässä.

Suoritteet

Perusterveydenhuolto	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017
Ensihoito				
<i>Lääkärin käynnit yhteensä</i>	527	809	683	
Jämsä	26	25		34
Mänttä-Vilppula	323	595	683	688
Kangasala	87	0		
Tampere Kehräsaari	91	-		
Dextra lääkäriasemat	-	189		
<i>Hoitajan käynnit yhteensä</i>	40	66	173	
Jämsä	0	1		
Mänttä-Vilppula	33	53	173	199
Kangasala	0	0		
Tampere Kehräsaari	7	-		
Dextra lääkäriasemat	-	12		
Yhteensä ensihoito	567	875	856	
Avosairaanhoito				
Lääkärin vastaanottokäynnit	2272	2511	1896	1937
Sairaanhoitajat ja muu hoitohenkilökunta	1802	1687	1490	1611
Päihdetyö	0	22	9 (MV)	14
Yhteensä	4074	4220	3395	
Terveysneuvonta				
Lääkärikäynnit	164	60	51	53
Terveydenhoitaja ja muu hoith.	858	123	73	140
Diabetes	0	6		
Ravitsemusneuvonta	0	7	19 (MV)	27
Yhteensä	1022	196	124 + 28 (MV)	
Lasten- ja äitiysneuvola				
Lääkärikäynnit		184	182	146
Terveydenhoitaja ja muu hoith.		524	426	453
Yhteensä		708	608	
Kouluterveydenhoito				
Lääkärit	6	107	70	129
Terveydenhoitajat ja muu hoith.	484	582	478	561
Yhteensä	490	689	548	
Kuntoutus				
Avohoitokäynnit	1799	1502	564	665
Ryhmäkäynnit	567	744	943	662

Vuodeosastokäynnit				
Toimintaterapia			10 (MV)	16
Puheterapia	8	-		
Jalkaterapia	1	-		11
Yhteensä	2366	2255	1517	
Röntgen				
Röntgentutkimukset yhteensä	252	437	489	
- joista Kangasala	53	-	-	
- joista Tampere	46	-	-	
- joista Dextra lääkäriasemat	-	407	450	
- joista Jämsä	153	30	39	38
UÄ-tutkimukset yhteensä	56	64	47	
- joista Kangasala	8	-	-	
- joista Tampere	34	-	-	
- Dextra lääkäriasemat	-	29	16	
- joista Jämsä	14	35	31	32
Kuvantaminen Yhteensä	308	501	536	
Suun terveystoimet /käyntiä (hammaslääkäri, suuhygienisti)				
Hammashuolto, yhteensä	1781	2650	2305	
Juupajoen toimipiste	1605	2477	2093	2292
Muut (Kangasala, Orivesi, Pälkäne Mänttä) 2016 Mänttä	176	-	-	-
Mänttä	-	173	212	162
Psykososiaaliset palvelut				
Perheneuvola		71	76 (MV)	58
Nuorisopsykiatria		12	-	-
Mielenterveystoimisto		200	345 (MV)	371
Kuntouttava psykiatria				
Vuodeosastohoito htp yhteensä	771	829		1122
- joista Jokilaakson sairaala htp	124	51		47
- joista Mäntän sairaala htp	647	778	1220	1075

Erikoissairaanhoito

Juupajoen kunta ja Mänttä-Vilppulan kaupunki muodostavat tilaajarenkaan hankittaessa erikoissairaanhoidon palveluita Pirkanmaan sairaanhoitopiiristä. Erikoissairaanhoidon osalta palveluja on saatavissa myös muista yksiköistä potilaan valinnanvapaus huomioiden. Ensihoitopalvelut on järjestetty terveydenhuoltolain mukaisesti 1.1.2013 alkaen sairaanhoitopiiriin toimesta omalla alueellaan.

Erikoissairaanhoido/kustannukset PSHP

Erikoissairaanhoido 1000 €	Tot 2016	Sopimus 2017	Tot 2017	TOT-%	Vrt sopimus/tot	MUUTOS 2016- 2017
Tekonivelsairaala Coxa	81	60	67	111,70%	21	-14
Sydänkeskus	295	199	199	100,00%	115	-96
Ensiapu Acuta	82	101	90	89,10%	-18	8
Toimialue 1						
Allergologia	2	4	4	100,00%	0	2
Iho- ja sukupuolitaudit	33	16	11	68,80%	21	-22
Keuhkosairaudet	151	23	84	365,20%	104	-67
Sisätaudit	529	658	459	69,80%	279	-70
Toimialue 1 yhteensä	715	701	558	79,60%	404	-157
Toimialue 2						
Gastroenterologia	107	123	173	140,70%	8	66
Kirurgia	110	69	94	136,20%	-11	-16
Syövänhoito	65	112	115	102,70%	0	50
Toimialue 2 yhteensä	282	304	382	125,70%	-3	100
Toimialue 3						
Neurologia ja kuntoutus	59	49	70	142,90%	14	11
Neurokirurgia	57	43	26	60,50%	37	-31
Silmä-,korva- ja suu	87	97	114	117,50%	27	27
TULES-alue	62	97	145	149,50%	-59	83
Toimialue 3 yht	265	286	355	124,10%	19	90
Toimialue 4						
Naistenklinikka	140	100	131	131,00%	59	-9
Lastenklinikka	136	117	77	65,80%	-4	-59
Lastenpsykiatria	83	28	48	171,40%	53	-35
Toimialue 4 yht	359	245	256	104,50%	108	-103
Toimialue 5						
Akuuttipsykiatria	91	109	40	36,70%	68	-51
Psykiatria / Kaivanto					0	0
Nuorisopsykiatria	95	17	8	47,10%	60	-9
Neuro- ja vanhuspsykiatria	17	31	48	154,80%	-10	-47
Toimialue 5 yht	203	157	96	61,10%	118	-107
TAYS yhteensä	2282	2053	2003	97,60%	764	-279
Valkeakoski/Vammala alue.						
Kirurgia+sisätaudit	35	27	16	59,30%	11	-19
VALS+VAM yht.	35	27	16	59,30%	11	-19
Ulkopuoliset ostot						
Muut ulkopuoliset ostot	18	72	80	111,10%	10	62
Yhteensä	18	72	80	111,10%	10	62
PSHP YHTEENSÄ	2335	2152	2099	97,50%	785	-236
PSYKIATRIA YHTEENSÄ	286	185	144	77,80%	171	-142
PSHP ILMAN PSYKIATRIAA	2049	1967	1955	99,40%	614	-94
Eläkemenoperusteiset maksut (Juupajoen kirjapidossa)	105				-18	0

Kalliin hoidon rahasto	-136	-36	-136	100
Erityisvelvoitemaksu	21	18	-1	-3
Ensihoito	127	130	100,00%	3
Muut erikoissairaanhoidon ostot	149	0	-613	0
ERIKOISSAIRAANHOITO YHTEENSÄ	2601	2282	2211	-136

Eläinlääkintä- ja ympäristöterveydenhuolto

Eläinlääkintähuollon kautta toteutetaan peruseläinlääkäripalvelut päiväaikaan ja päivystysaikaan ympäri vuorokauden. Eläinlääkintähuoltoon kuuluvat myös tuotantotilojen kanssa tehtävät terveydenhuoltosopimukset ja eläinsuojelulain mukaiset tarkastukset.

Ympäristöterveydenhuolto on ennaltaehkäisevää terveydenhuoltoa ja elinympäristön, elintarvikkeiden ja veden terveellisyyden ylläpitäminen. Ympäristöterveydenhuollosta säädetään terveydensuojelulaissa (763/1994), elintarvikelaissa (23/2006), tupakkalaissa (693/1976), kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011) ja eläinlääkintähuoltolaissa (765/2009).

Kaikki ympäristöterveydenhuollon lainsäädäntö on keskitettävä samalle toimielimelle. Laki ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta (410/2009) edellyttää, että kuntien on järjestettävä ympäristöterveydenhuolto sellaisessa yksikössä, jossa on ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoitamiseen vähintään 10 henkilötyövuoden resurssit.

Ympäristöterveydenhuollon toimialueena on 1.1.2015 alkaen Tampere, Orivesi, Juupajoki, Kangasala, Pälkäne, Valkeakoski, Akaa ja Urjala. Ympäristöterveyden yleiset toimipisteet (3 kpl) sijaitsevat Tampereella, Kangasalla ja Valkeakoskella. Vastuukuntana on Tampere.

Praktikkoeläinlääkäreiden vastaanotot sijaitsevat Tampereen Lielahdessa, Orivedellä, Kangasalla, Valkeakoskella ja Urjalassa. Tampereen ympäristöterveysyksikkö täyttää ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueita koskevan lain (410/2009) vaatimukset (vähintään 10 henkilötyövuotta, kaikki yth:n toimialat samassa yksikössä).

Juupajoen kunnan osuus yhteistoiminta-alueen kustannuksista vuonna 2017 on ollut 65.644 euroa.

Tampereen kaupungin ympäristöterveyden valvontasuunnitelmassa vuosille 2015 – 2019 todetaan, että ympäristöterveydenhuollon lainsäädännön tavoitteena on edistää ja valvoa elinympäristön ja yksilön terveyttä ja turvallisuutta sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia. Tavoitteena on varmistaa korkealaatuinen ympäristöterveydenhuollon valvonta, joka edellyttää, että valvonta on suunnitelmallista, sitä tehdään riittävin voimavaroin ja se on oikein kohdennettua, tehokasta sekä eri toimijoita tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti kohtelevaa. Tampereen kaupungin ympäristöterveyden valvontasuunnitelmassa on eritelty suunnitelmat vuosille 2015–2019 elintarvikevalvonnalle, terveydensuojelulain valvonnalle, kuluttajaturvallisuusvalvonnalle, tupakkalain valvonnalle ja eläinten terveyden, hyvinvoinnin sekä eläinlääkäripalvelujen valvonnalle. Suunnitelma löytyy Tampereen kaupungin Internet-sivulta, osoitteesta www.tampere.fi.

Suoritteet	TP 2016	TP 2017
Eläinlääkintähuolto		
Hyötyeläinkäyntejä	53	72
Hoidettuja eläimiä	224	270
Pieneläinkäyntejä vastaanotolla	187	
Hoidettuja eläimiä	230	293
Pieneläinpäivystyskäynnit (Univet)	12	4
Ympäristöterveydenhuolto		
Valvonnan tarkastuskäynnit, josta	49	12
*eläinsuojeluvalvonta	2	0
*elintarvikevalvonta	6	11
*terveydensuojeluvalvonta (13 tarkastusta, 28 vesinäytettä)	41	
*kuluttajaturvallisuusvalvonta	0	
*tupakkavalvonta	0	1

2.3.3 Koulutuspalvelut

Tulosalueen esimies: perusopetuksen rehtori Lea Nurminen

KOULUTUSPALVELUT	TA 2017	Bu- muutos	TA + muutos 2017	Toteutuma 2017	Poikkeama	Tot %
Talousarvio ja määrärahat						
Toimintatulot	424 160		424 160	440 731,28	-16 571,28	103,9
Toimintamenot	-2 391 940		-2 391 940	-2 410 719,49	18 779,49	100,8
VUOSIKATE						
Toimintakate (netto)	-1 967 780	0,00	-1 967 780	-1 969 988,21	2 208,21	100,1
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-5 000		-5 000	-6 038,84	1 038,84	120,8
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 972 780	0,00	-1 972 780	-1 976 027,05	3 247,05	100,2
Poikkeamat perusopetuksessa: Tulot olivat n. 35 000e arvioitua suuremmat johtuen arvioitua suuremmista kotikuntakorvaustuloista sekä saaduista hankerahoista. Sisäisten ruokapalveluiden toteuma jäi n. 25 000e arvioitua alhaisemmaksi. Koulukuljetuskustannukset olivat n. 15 000e arvioitua korkeammat. ICT-palvelut ylittyivät 12 000e. Tämä johtui uusien tietokoneiden käyttöönotto- ja asennuskuluista. Kiinteistökuluihin varattu summa ylittyi n. 13 300e johtuen mm. kasvaneista siivouskuluista, lämmityskuluista, sähkökuluista sekä sisäisistä kiinteistöpalveluista.						

Tulosityksiköiden esimiehet:

Kirkonkylän koulu: rehtori Marju Puuri

Juupajoen koulukeskus: rehtori Lea Nurminen

1.6.2017 alkaen

Perusopetuksen rehtori: Lea Nurminen

Henkilöstö 31.12.2017

Kirkonkylän koululla 2 luokanopettajaa, 1 osa-aikainen koulunkäynnin ohjaaja

Lisäksi koululla käy englannin lehtori ja teknisen työn opettaja sekä laaja-alainen

erityisopettaja. Kirkonkylän luokanopettajalla on opetustunteja myös koulukeskuksessa.

Koulukeskuksessa 3 luokanopettajaa, 5 lehtoria, 4 päätoimista tuntiopettajaa, 3osa-aikaista

kouluavustajaa, 2 sivutoimista tuntiopettaja, 1 vs luokanopettaja

1 rehtori, 2 laaja-alaista luokanopettajaa

1 vahtimestari-talonmies

Molempien koulujen siivouspalvelut on hankittu ostopalveluna.

Oppilasmäärät laskentapäivänä 20.9.2017:

Kirkonkylän koulu 26 oppilasta+ 22 esikoululaista

Koulukeskus 1-6 97 oppilasta

Koulukeskus 7-9 74 oppilasta

yhteensä 197 oppilasta+ 22 esikoululaista

Oppilasmäärän kehitys kouluilla

Koulukeskus:

oppilas- määrä	2006- 2007	2007- 2008	2008- 2009	2009- 2010	2010- 2011	2011- 2012	2012- 2013	2013- 2014	2014- 2015	2015- 2016	2016- 2017	2017- 2018
1lk	7	11	12	18	21	11	18	17	11	15	12	13
2lk	12	8	11	12	21	18	12	17	17	13	17	12
3lk	11	13	10	11	16	20	17	12	16	18	11	16
4lk	11	12	13	10	11	16	17	17	13	17	17	9
5lk	16	12	12	13	17	11	16	17	17	12	17	21
6lk	17	15	12	13	14	14	11	13	19	17	12	26
7lk	23	28	23	24	25	24	16	19	24	22	30	22
8lk	30	25	26	23	25	25	26	15	17	26	23	30
9lk	29	26	24	27	23	26	25	25	15	15	26	22
yht.	156	150	143	151	173	165	158	152	149	155	165	171

Kirkonkylän Koulu:

oppilas- määrä	2011- 2012	2012- 2013	2013- 2014	2014- 2015	2015- 2016	2016- 2017	2017- 2018
1.lk	8	10	7	7	8	9	3
2.lk	13	9	9	7	7	8	8
3.lk	3	15	9	9	7	7	8
4.lk	10	3	15	9	9	7	7
5.lk	7	10	3	15	9	9	
6.lk	5	7	10	3	14	9	
yht.	46	54	53	50	54	49	26

Vuonna 2017 Juupajoen peruskoulu on antanut opetussuunnitelman tavoitteiden mukaista opetusta ottaen huomioon oppilaan yksilölliset tarpeet.

Oppilaan oppimista tuetaan kolmiportaisen tuen mukaisesti. 31.12. 2017 tehostetussa tuessa oli 27 peruskoulun oppilasta ja erityisen tuessa 17 oppilasta.

Kevään 2017 aikana peruskoulussa valmistauduttiin kunnanvaltuuston tekemien rakennemuutosten toteuttamiseen.

Tutor-opettajien koulutus kouluille ja tutor- opettajien toiminnan kehittäminen on yksi hallituksen kärkihankkeista. Juupajoki sai opetushallituksen myöntämää valtionavustusta tutor- opettajan koulutukseen ja toiminnan kehittämiseen vuodelle 2017 yhteensä 3700 euroa. Hankkeen omarahoitusosuus on 20%. Raha on käytetty koulutukseen, joka toteutettiin yhteistyönä Tampereen ja sen ympäryskuntien kanssa. Juupajoen peruskoulussa on nimettyä 1 tutoropettaja.

Haimme myös opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää valtionavustusta: Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet. erityisopetuksen laadun kehittäminen, siihen liittyvä koulunkäyntiavustajien palkkaaminen ja opetusryhmäkoon pienentäminen. Tätä avustusta myönnettiin 15 000 euroa. Hanke edellyttää 30% omavastuuta.

Lukuvuoden 2017-2018 alusta peruskouluun perustettiin toinen laaja-alaisen erityisopettajan virka opetustoimen kehittämisselvityksen mukaisesti. Toinen erityisopettaja on mahdollistanut joustavan pienryhmäopetuksen ja antanut lisäresurssia varsinkin yläkoulun erityisopetukseen.

Elokuussa 2017 otettiin käyttöön uusi opetussuunnitelma ja tuntijako vuosiluokilla 1-7. Uudessa opetussuunnitelmassa korostetaan ilmiöpohjaista oppimista. Lukuvuoden alkaessa

esikoululaiset aloittivat Kirkonkylän koululla. Tilat ja ympäristö antavat monipuoliset mahdollisuudet esiopetuksen järjestämiseen ja yhteistyöhön koulun väen kanssa. Juupajoen peruskoulun 5-9 luokat ovat opiskelleet elokuusta 2017 alkaen Juupajoen koulukeskuksessa.

Suomi 100-vuotta on näkynyt monin tavoin peruskoulun toiminnassa vuoden 2017 aikana. Mm. huhtikuussa kansallisena veteraanipäivänä peruskoululaiset ja veteraanipäivän vieraat saivat nauttia sellisti Jussi Makkosen ja pianisti Nazig Azezinin upeasta Sibelius Inspiration-konsertista Juupajoen liikuntahallilla, Evakkojuna-tapahtuman yhteydessä karjalaisuutta, evakkojen matkaa ym. teemaan liittyvää käsiteltiin monin tavoin, ja joulukuussa itsenäisyyspäivä sai erityishuomionsa.

Koulukeskuksen tiloissa toimii perusopetuslain mukainen aamu- ja iltapäiväkerho Susila. Keväällä 2017 toiminnassa oli mukana 9 lasta ja syksyllä 2017 11 lasta. Toiminta oli pelkkää iltapäivätoimintaa.

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2017	Seuranta	Tavoitteiden toteutuminen
Varhaiskasvatuksen ja peruskoulun yhteisen toimintakulttuurin vahvistaminen ja yhteistyömuotojen kehittäminen	Yhteistyötapojen suunnittelu Esiopetuksen siirtymien Kirkonkylän koululle Uuden viranhaltijaorganisaation jalkauttaminen	Varhaiskasvatuksen ja koulutoimen yhteiset palaverit Esi- ja alkuopetuksen yhteispalaverit Viranhaltijoiden tehtäväkuvaukset	Esi – ja alkuopetuksen palaverit, yht. 7 kpl Kunnanhallitukselle raportoitu 2 kertaa kevään aikana koulumuutokseen liittyvästä toiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta. Tehtäväkuvaukset tehty.
Laadukas perusopetus	Kaikki oppilaat saavat peruskoulun päättötodistuksen ja jatko-opiskelupaikan	päättötodistuksen saaneet /ikäluokka jatko-opiskelupaikan saaneet/ikäluokka	Kaikki 9. luokan oppilaat saivat peruskoulun päättötodistuksen ja jatko-opiskelupaikan.
Oppilaan koulupolun yksilöllinen tukeminen	Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisten käytänteiden vakiinnuttaminen Kolmiportaisen tuen käyttö ja varhainen puuttuminen	Annettujen tukiovetustuntien seuranta Tehostetussa ja erityisessä tuessa olevien oppilaiden lkm Oppilashuoltotyöryhmien kokousten lkm	Tukiovetustunteja annettu yht. 214h Tehostelussa tuessa 31.12.2017 yht.27oppilasta ja erityisessä tuessa 17 oppilasta Oppilashuollon ohjausryhmän kokouksia 2 ja koulukohtaisen oppilashuoltoryhmän kokouksia 3.
Kodin ja koulun välisen yhteistyön suunnittelu ja	Avoin ja sujuva yhteistyö eri tavoin koulun ja kodin	Pidettyjen vanhempainiltojen lkm	Vanhempainillat kaikille ikäluokille.

kehittäminen	<p>välillä</p> <p>Wilman käyttö kodin kanssa käytävään yhteydenpitoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa</p> <p>Yhteisöllinen oppilashuoltotyö</p>	<p>Vanhempainneuvostojen toiminta</p> <p>Saatu palaute Wilman toimivuudesta ja käytöstä</p> <p>Koulukohtaisen oppilashuoltotyöryhmän kokousten lkm</p>	<p>Wilman käytöstä tehty kysely henkilöstölle ja oppilaiden vanhemmille syksyn 2017 aikana.</p> <p>Kokouksia yhteensä 3.</p>
Opetuksen kehittäminen ja suunnittelu	<p>Opetussuunnitelmatyön jatkaminen ja jalkauttaminen</p> <p>Opetustoimen kehittämiselvityksen kehittämis ehdotusten valmistelutyön jatkaminen</p>	<p>Opetussuunnitelman hyväksyminen lautakunnassa luokille 1-7</p> <p>Suunnittelutyöhön käytetty aika, valmistelun eteneminen päätöksentekoon</p>	<p>Opetussuunnitelman hyväksyminen kunnanhallituksessa luokille 1-9.</p> <p>Suunnittelutyöhön käytetty Kiky-aikaa ja VESO-koulutuspäivä</p> <p>Koulukuljetusten kilpailutus syksyllä 2017.</p>
Oppilaiden osallisuuden ja harrastustoiminnan kehittäminen	<p>Monipuolinen koulujen kerhotoiminta</p> <p>Oppilaskuntien toiminnan tehostaminen ja kehittäminen nuoria koskevien asioiden käsittelyssä ja päätöksenteossa</p>	<p>Pidettyjen kerhojen lkm ja osallistujien määrän seuranta</p> <p>Oppilaskunnan tekemien aloitteiden lkm Oppilaskunnan toimintakertomus</p>	<p>Vuoden 2017 toteutettu 6 erilaista kerhoa, yht. 203h, joissa keskim. 12 kävijää/kerta</p> <p>Oppilaskunnat toimivat säännöllisesti molemmilla kouluilla. Syksyllä 2017 yläkoulun oppilaille tehtiin kysely kouluruokailuun liittyen</p>
Henkilökunnan osaamisen vahvistaminen ja työhyvinvointi	<p>Henkilöstön koulutustarpeiden ja osaamisen kartoitus</p>	<p>Toteutuneiden koulutuspäivien seuranta</p> <p>Tyky-toimintaan osallistuneiden lkm Sairauspoissaolojen seuranta</p>	<p>Peruskoulun henkilöstöllä erilaisia koulutuspäiviä yht. 26 lisäksi OVTES:n mukaiset Veso-päivät.</p> <p>Tyky-toimintana järjestetyille luennolle osallistui 14 opettajaa ja 3 ohjaajaa.</p>

Henkilöstölle tehty kysely syksyllä 2017 oppilaiden tuen tarpeesta ja sen vaatimista kehittämistarpeista sekä koulutustarpeista.

Oppilaskohtaiset kustannukset:

	Oppilasmäärä	Netto-kustannukset €	Oppilaskohtainen kustannus €
TP 2010	219	1.896.180	8.658
TP 2011	212	1.884.500	8.889
TP 2012	212	1.986.340	9.369
TP 2013	205	2.016.070	9.834
TP 2014	199	1.961.800	9.858
TP 2015	208	2.061.070	9.909
TP 2016	214	2.114.438	9.880
TP 2017	197	1.975.989	10.030

Ruokapalvelut

tulosyksikön esimies: Jenni Vuorela-Mattila

Ruokapalveluyksikkö tuottaa ateriapalvelut kouluille, vanhainkodille ja päiväkodille. Lisäksi valmistetaan kotihoidon tukipalveluina toimitettavat ateriapalvelut. Yksikön tavoitteena on toimia kustannustehokkaasti, turvata toimintavarmuus kunnan eri työpisteissä unohtamatta työntekijöiden hyvinvointia. Ruoka valmistetaan koulukeskuksen keskuskeittiössä. Vanhainkodin ja päiväkodin keittiöt toimivat palvelukeittiöinä ja Kirkonkylän koulun keittiö jakelukeittiönä. Posti hoitaa ruokakuljetukset eri toimipisteisiin.

Vuoden 2017 aikana on käyty yhteisneuvotteluja Mänttä-Vilppulan kanssa ruokapalvelujen yhtiöittämisestä. Selvitystyö jatkuu edelleen.

Työntekijöitä on 5, esimies ja 4 kokkia.

Ruokapalvelut / toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2017	Seuranta	Tavoitteiden toteutumisen
Maukas, monipuolinen ja ravitsemussuosituksen mukainen ruoka tehokkaasti, taloudellisesti ja turvallisesti kaikille ruokapalvelun asiakkaille	uuden toimintamallin kehittäminen ruokaohjeiden vakioiminen	kustannusten seuranta Oiva-raportit asiakasmäärien seuranta kuukausittain	kustannukset toteutuneet talousarvion mukaisesti, ruokamenekkiä seurattu aktiivisesti ruokaohjeiden vakiointityö meneillään Oiva-raportit näkyvillä ja arviointi paras mahdollinen
Henkilökunnan osaamisen vahvistaminen ja työhyvinvointi	Henkilöstön koulutustarpeiden ja osaamisen kartoitus	Toteutuneiden koulutuspäivien seuranta Tyky-toimintaan osallistuneiden lkm Sairauspoissaolojen seuranta	koulutuspäiviä 1,5 Tyky-toimintana järjestetyille asiantuntijaluennolle osallistui 2 työntekijää

Juupajoen kunnan ruokahuolto 2017/joulukuu

paikka	työntekijät	työajat	ruokailijamäärä	valmistetut ateriat / toimintapä
	5	7-14:39 maanantai- sunnuntai		
Kirkonkylän koulu			26 oppilasta 22 esikoululaista 6 henkilökunta	lounas 64 välipala, keskim. 10
Koulukeskus			172 oppilasta 20 henkilökunta	lounas 192 välipala keskim. 50+8 ip
Päiväkoti			40 päiväkotia 8 ryhmä 10 henkilökunta	aamupala 30 lounas 56 välipala keskim. 45
Vanhainkoti			17 asukkaat 26 ateriapalvelu 7 tukipalvelut 2 pienryhmäkoti	aamupala 20 lounas 52 päiväkahvi 18 päivällinen 22 iltapala 17

2.3.4 Varhaiskasvatus

Tulosalueen esimies: varhaiskasvatuksen johtaja Anne Tuovila (31.5.2017 saakka)
päiväkodin johtaja Malla Heinonen (1.6.2017 alkaen)

VARHAISKASVATUSPALVELUT	TA 2017	Bu- muutos	TA + muutos 2017	Toteutuma 2017	Poikkeama	Tot %
Talousarvio ja määrärahat						
Toimintatulot	81 720		81 720	91 698,16	-9 978,16	112,2
Toimintamenot	-893 070		-893 070	-848 628,81	-44 441,19	95,0
VUOSIKATE						
Toimintakate (netto)	-811 350	0	-811 350	-756 930,65	-54 419,35	93,3
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tehtävän kokonaiskustannukset	-811 350	0	-811 350	-756 930,65	-54 419,35	93,3
Poikkeamat:						
Poikkeamat: Päivähoitomaksujen toimintatuotot olivat n.10000€ arvioitua suuremmat. Vanhempien työllistyminen vaikutti parempaan maksutuottoon, vaikka uusi asiakasmaksulaki vaikutti alentavasti lapsikohtaisiin maksuihin.						
Kuukausipalkat pysyivät lähes arvioidussa, mutta sijaismenot ylittivät n.4000€:lla. Henkilöstön sairauspoissaolot kasvoivat runsaasti verrattuna aiempina vuosiin, niihin nähden sijaismenot olivat maltilliset.						
Kuljetuspalvelut alittivat arvioidun summan 8500€:lla.						

Monipuoliset, laadukkaat ja riittävät varhaiskasvatuspalvelut turvaavat päivähoidossa oleville lapsille hyvät kasvun ja kehityksen edellytykset. Kunnan järjestämiä varhaiskasvatuspalveluita on toteutettu 1.4.2014 hyväksytyin varhaiskasvatussuunnitelman ja 1.8.2016 hyväksytyin esiopetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Lainsäädäntö ohjaa laadullisesti hyvien varhaiskasvatuspalveluiden toteutumista: Varhaiskasvatuslaki (2015), Asetus lasten päivähoidosta (1973), Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (2002).

Varhaiskasvatuksen tulosalue sisältää päiväkotihoidon, esiopetuksen, ryhmäperhepäivähoidon sekä avoimen varhaiskasvatustoiminnan ja lakisääteisen lastenhoidontuen.

Palveluun osallistuvien lasten lukumäärä on pysytellyt viime vuodet n. 70 lapsen paikkeilla. Läsnaöloapäiviä kertyi yhteensä n. 10700, joka on lähestulkoon sama määrä kuin kolmena edellisenä vuotena.

Varhaiskasvatuspalveluiden kysyntä ja palveluiden tarjonta on muuttunut kunnassa viime vuosien aikana. Ryhmäkoko päiväkodissa kasvoi 1.8.2016 alkaen niin, että yhdellä hoitajalla voi olla vastuullaan kahdeksan yli 3-vuotiasta lasta entisen seitsemän sijasta. Samoin 1.8.2016 voimaan tullut subjektiivisen hoidon rajaus on lisännyt osapäivähoidon osuutta, mutta toisaalta ryhmiin on sijoitettu useampia lapsia.

Subjektiivisen hoidon rajauksen piiriin kuuluvat perheet, joissa joko toinen tai molemmat vanhemmat ovat kotona esim. työttömyyden tai perhevapaan vuoksi. Kunnan on tarjottava perheille mahdollisuus valita osa-aikahoidon toteuttamistapa joko osapäiväisenä tai osaviikkoisena. Juupajoella lähes kaikki osahoitoa käyttävät perheet ovat valinneet osaviikkoisen hoidon. Tällöin lapset pystytään sijoittamaan ryhmiin niin, että kaksi lasta voi käyttää samaa paikkaa, koska he eivät ole yhtä aikaa paikalla.

Päiväkotihoidossa henkilökunnan määrä myötäilee lainsäädäntöä siten, että alle 3 vuotiailla on yhtä hoitajaa kohden neljä lasta ja yli 3-vuotiailla on yhtä hoitajaa kohden kahdeksan lasta. Päiväkoti Päivänsäteessä toimi kesälomaan asti esiopetusryhmä, 4-5 vuotiaitten Oravat-ryhmä ja 1-3 vuotiaitten Nallet-ryhmä. Alle esiopetusikäisten hoitopaikkoja oli yhteensä 36 ja varhaiskasvatuspalveluita käyttäviä esiopetuksen lapsia oli heidän lisäksi 12-13.

Syyskauden alusta esiopetusryhmän siirtyessä Kirkonkylän koululle Ryhmiksestä muutti toinen ryhmä päiväkotiin. Päiväkodissa on ollut elokuusta 2017 alkaen kolme ryhmää; 0-3-vuotiaiden Nallet, 4-6-vuotiaiden Oravat sekä sisarusryhmä Pöllöt, jossa on 0-6-vuotiaita lapsia.

Ryhmäperhepäiväkoti Ryhmiksessä tarjotaan vuorohoitoa. Ryhmiksessä on 12-paikkainen Siilitryhmä, joka toimii vuorohoitoryhmänä. Kesälomaan 2017 asti Ryhmiksellä oli toinenkin ryhmä, 12-paikkainen Pikkupöllöt. Kuluneena vuonna vuorohoitoa on tarjottu aikaisena aamuhoitona, iltahoitona sekä viikonloppuhoitona. Vuorohoidon tarve vaihtelee vuoden aikana suuresti.

Ryhmiksessä on syyskaudella 2017 työskennellyt kolme tai neljä ryhmäperhepäivähoitajaa vuorohoidon tarpeen mukaan. Lähihoitajan koulutuksen saanut henkilö työskentelee vastuuhoidtajana. Ryhmäperhepäivähoito on nimensä mukaisesti perhepäivähoitoa, jolloin yhdellä hoitajalla voi olla vastuullaan enintään neljä lasta. Päiväkodin ollessa suljettuna kesällä ja joulun aikaan varahoito järjestetään Ryhmiksellä. Ryhmiksellä on lisäksi toiminut puolipäiväinen ryhmäperhepäivähoitaja, joka on aamupäivät ollut Eskarissa.

Avointa varhaiskasvatusta on tarjonnut avoin päiväkoti Kettula. Kunta vastaa Kettulan toiminnasta. Kettulassa työskentelee lastentarhanopettaja/lastenhoitaja, seurakunnan lapsityöntekijä, sekä Pihlajalinnan perhetyöntekijä.

Kettula on ollut avoinna perjantaisin. Aikaisempina vuosina kerran kuussa järjestettyä lapsiparkkitoimintaa ei ole järjestetty v. 2017 aikana sen kysynnän vähäisyyden vuoksi. Avoimen päiväkodin toiminta on perheille maksutonta.

Avoimeen varhaiskasvatukseen osallistui vuonna 2017 keskimäärin 17 henkilöä/kerta ja keskimäärin 6 perhettä/kerta. Kettula oli avoinna v.2017 kevätkaudella 13 kertaa ja syyskaudella 12 kertaa. Kettulan osallistujamäärä on hiukan laskenut edellisvuosista, koska syntyvyys on laskenut ja vanhemmat ovat työllistyneet.

Esiopetukseen osallistui keväällä 19 lasta. Opetus toteutui yhdessä ryhmässä päiväkodilla. Ryhmässä oli tarve kahdelle ryhmäavustajalle johtuen lasten tuen tarpeesta. Esiopetus siirtyi Kirkonkylän koululle elokuussa 2017. Esiopetusryhmässä aloitti 21. syksyn aikana ryhmä kasvoi 22 lapsen ryhmäksi. Esiopetusryhmässä työskentelee lastentarhanopettaja, lastenhoitaja sekä ryhmäavustaja. Vuorohoitoa tarvitsevat esikoululaiset hoidetaan Ryhmiksellä. Ne esikoululaiset, jotka tarvitsevat hoitoa ennen seitsemää tai klo 17 jälkeen, kuljetetaan taksilla Ryhmikseltä Eskariin tai iltapäivällä Eskarista Ryhmikseen. Aamuseitsemän ja iltapäiväviiden välillä hoitoa tarvitsevat hoidetaan Eskarissa.

Eskarissa on toiminut puolipäiväinen ryhmäperhepäivähoitaja. Hän on aamuisin ottanut hoitolapset vastaan, ja avustanut aamupäivän toiminnoissa. Iltapäiväksi hän on siirtynyt Ryhmikseen.

Erityislastentarhanopettajan (ELTO) palvelut tai korvaavat palvelut järjestettiin ostopalvelun kautta ostettavana konsultaatiopalveluina. Elton käyntejä toteutui n. 90 h vuoden 2017 aikana.

Toiminnalliset tavoitteet ja seuranta 2017

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2017	Seuranta
Varhaiskasvatuspalvelujen riittävyys ja monipuolisuus	<p>Subjektiiivinen päivähoito-oikeus toteutuu lain mukaan</p> <p>Subjektiiivisen päivähoito-oikeuden rajaaminen 20h/vko</p> <p>Perhepäivähoidon tarpeen tarkastelu</p> <p>Avoimet varhaiskasvatuspalvelut jatkuvat ennallaan</p>	<p>Kokopäivähoitopaikkaa hakeneiden ja paikan saaneiden lkm</p> <p>Osapäivähoitoon hakeneiden ja paikan saaneidenlasten lkm</p> <p>Perhepäivähoitajien rekrytointi</p> <p>Kävijämäärä ja toimintakerrat avoimessa päiväkodissa</p>
Varhaiskasvatuksen ja sivistystoimen yhteisen toimintakulttuurin vahvistaminen ja yhteistyömuotojen kehittäminen	<p>Luodaan yhteisiä toimintoja</p> <p>Nivelvaiheen yhteistyön kehittäminen esiopetuksesta ensimmäiselle luokalle</p> <p>Oppilashuoltotyö</p>	<p>Varhaiskasvatuksen ja sivistystoimen yhteiset palaverit</p> <p>Esi- ja alkuopetuksen yhteispalaverit, seutukunnallinen yhteistyö</p> <p>Yhteisöllinen ja yksilöllinen oppilashuoltotyö, kokoontumisten lkm</p>
TVT-laitteiden sekä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintaan liittyvien ohjelmien käyttöönotto ja hyödyntäminen	<p>Wilman käyttö joka ryhmässä vakiintuu pääasialliseksi viestintämuodoksi</p> <p>TVT-laitteiden käyttö lapsiryhmissä suunnitelmallista ja aktiivista</p>	<p>Wilmaan kirjautuneiden määrä</p> <p>Varhaiskasvatussuunnitelman päivitys tieto- ja viestintätekniikan toiminnan osalta</p>
Lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukeminen varhaiskasvatuspalveluiden avulla	<p>Sapere-ruokakasvatusmenetelmä: terveellisten ruokailutottumusten edistäminen ja terveellisten elintapojen juurruttaminen</p> <p>Lisää Liikettä-teeman juurruttaminen normaaliin toimintaan, perheiden liikunnan ja aktiivisuuden lisäämisen tukeminen</p>	<p>Toimenpiteet lasten ravitsemuksen järjestämisessä</p> <p>Säännölliset palaverit ruokapalveluhenkilöstön kanssa</p> <p>Toteutuneet tapahtumat</p>

Lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukeminen varhaiskasvatuspalveluiden avulla	Lapsen mielen hyvinvoinnin tukeminen suunnitelmallisesti	Vuosikellosuunnitelman toteutuminen Moniammatillisen Vakka-ryhmän kokoontumiset, lkm
Henkilökunnan määrä ja osaamisen vahvistaminen	Avustajien määrän arviointi yhteistyössä sivistystoimen kanssa Henkilöstön koulutustarpeiden ja osaamisen kartoitus	Avustajien lkm Kehityskeskustelujen lkm
Kodin kanssa tehtävän yhteistyön suunnittelu ja kehittäminen	Avoin ja sujuva yhteistyö eri tavoin koulun ja varhaiskasvatuksen välillä Wilman käyttöönotto kodin kanssa käytävään yhteydenpitoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa	Pidettyjen vanhempainiltojen ja muiden yhteistyötilaisuuksien lukumäärä Saatu palaute Wilman toimivuudesta ja käytöstä

Tavoitteen toteutuminen

Uusia hoitopaikkahakemuksia saapui yhteensä 19 kpl. Kaikille hakijoille järjestettiin päivähoitopaikka lakisääteisessä ajassa. Osa-aikaisen hoidon tarve kasvoi tänä vuonna edelleen, johtuen subjektiivisen oikeuden rajauksen tultua voimaan 1.8.2016. Hiukan alle puolet lapsista käyttää osa-aikaista hoitoa. Myös vanhempien osa-aikainen työllistyminen vaikutti lukuihin.

Perhepäivähoitoa ei ole ollut koko vuonna kotona tapahtuvana hoitona. Sitä ei myöskään ole kysytty perheiden taholta.

Avoin päiväkotitoiminta jatkui koko vuoden. Perheet ovat olleet edelleen tyytyväisiä toimintaan, joskin kävijöitä on ollut vähemmän johtuen syntyvyyden laskusta. Kävijöitä oli keskimäärin 17/kerta mukaan luettuna lapset ja aikuiset. Avoin päiväkotitoiminta oli avoinna 13 kertaa keväällä ja 12 kertaa syksyllä.

Esi- ja alkuopetuksen henkilöstön yhteisiä kokoontumisia oli yhteensä 7 kpl. Opetustoimen kehittämiselvityksen mukainen esi- ja alkuopetuksen yhteistyön tiivistyminen on tapahtunut suunnitellusti. Esiopetuksen ja alkuopetuksen henkilöstö on kokoontunut useasti suunnittelemaan tulevaa yhteistä toimintaa ja tehnyt tutustumiskäyntejä muihin kuntiin vastaavaan toimintaan tutustumaan.

Esiopetuksen yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä kokoontui kolme kertaa v.2017.

TVT- laitteita hyödynnettiin eniten lähinnä esiopetusryhmässä ja päiväkodin 3-6-vuotiaiden ryhmässä. Tekniikkaa hyödynnetään oppimisen tukena erilaisten tehtävien ja pelien muodossa sekä pedagogisen dokumentoinnin välineenä. Lapset saavat myös itse käyttää laitteita.

Sapere-hanke jatkuu edelleen. Yhteiset säännölliset palaverit ruokapalveluiden henkilöstön kanssa jatkuivat terveellisten ruokatottumusten juurruttamiseksi.

Moniammatillinen Vakka-ryhmä ei ole kokoontunut kertaakaan vuonna 2017. Käynnissä oleva hallituksen kärkihanke Lape (Lasten ja perhepalveluiden muutosohjelma) on tuonut sen sijaan moniammatillisen verkoston yhteistyötä tiiviimmäksi ja tukea tarvitsevat perheet on pystytty

haarukoimaan Lapen avulla paremmin. Kunta lähti mukaan koko Pirkanmaan kattavaan LAPE-hankeeseen v. 2016. Pirkanmaan osahankkeen nimi on Pippuri (Pirkanmaan perheiden palveluiden uudistaminen - raikkaita innovaatioita). Hankkeen tavoitteena on ollut sujuvoittaa lapsi- ja perhepalveluiden palvelupolkuja ja luoda toimintamalleja ja rajapintoja sote- uudistuksen jälkeiseen yhteistyöhön sosiaali- ja terveystieteiden sekä kuntiin jäävien palveluiden välille. Varhaiskasvatuksen työryhmässä on lähdetty työstämään pilottina Ylä-Pirkanmaalle yhteistä toimintamallia sivistyksen ja sote-palveluiden rajapinnoille. Tässä pilotissa Juupajoki on aktiivisesti mukana.

Liikunnallisen aktiivisuuden lisääminen on jatkunut retkien ja liikuntatuokioiden muodossa sekä toiminnallisen kesäjuhlan muodossa.

Erityistä tukea tarvitsevia lapsia varhaiskasvatuksessa oli v.2017 kaksi.

Erityislastentarhanopettajan palvelut turvattiin sopimusluonteisesti. Tunteja oli varattu 90 ja ne toteutuivat kaikki.

Avustajia varhaiskasvatuksessa v.2017 2 kpl. Kaksi henkilöä on työllistetty työvoimapolitiisin toimenpitein.

Kehityskeskustelut käytiin keväällä 2017. Niihin osallistuivat kaikki varhaiskasvatuksen työntekijät. Koulunkäynnin ohjaajat ovat toimineet koulun loma-aikoina varhaiskasvatuksessa työntekijöinä.

Kesällä järjestettiin koko varhaiskasvatuksen yhteinen Kesäseikkailu Rotkon ja Pötikön laavun maisemissa, Seikkailuun osallistui n. 150 henkilöä. Adventtikirkkoon Pikkukirkolle osallistui myös suuri määrä perheitä, n. 100 henkilöä. Vanhempainiltoja järjestettiin kaksi kappaletta syksyllä 2017.

Lähes kaikki perheet ovat kirjautuneet Wilmaan. Henkilöstö kokee Wilman helpottavan viestintää perheiden kanssa. Syksyllä 2017 henkilöstölle ja perheille tehtiin kysely Wilman käyttöön liittyen. Palaute oli pääosin myönteistä ja Wilma nähtiin hyvänä viestintävälineenä suurimmassa osassa vastauksia. Kyselyn pohjalta varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö laatii pelisäännöt Wilman käyttöön niin kouluun kuin varhaiskasvatukseenkin.

Tunnusluvut 2014- 2017

Palvelu	2014	2015	2016	2017
	(31.12.) Lasten lkm	(31.12.) Lasten lkm	(31.12.) Lasten lkm	(31.12.) Lasten lkm
Päiväkoti / lasten lkm				
- kokopäivähoito	40	35	23	31
- osapäivähoito	11	8	23	22
- esiop.osapäivähoito				13
Perhepäivähoito/ lasten lkm				
- kokopäivähoito	4	-	-	-
- osapäivähoito	-	-	-	-
Ryhmäperhepäivähoito/ lasten lkm				
- kokopäivähoito	6	10	13	10
- osapäivähoito	7	13	13	7
YHTEENSÄ	68	66	72	83

Esiopetus päiväkodissa/ lasten lkm				
- kevät lukukausi	18	24	20	19
- syksy lukukausi	26	20	19	22
Päiväkoti / hoitopäivien lkm				
- kokopäivähoito	6629	6317	4783	4506
- osapäivähoito	-	-	406	1492
- esioppilaiden osapäivähoito	1295	1583	1674	1798
Perhepäivähoito/ hoitopäivien lkm				
- kokopäivähoito	1068	431	-	-
- osapäivähoito	110	-	-	-
Ryhmäperhepäivähoito/ hoitopäivien lkm				
- kokopäivähoito	1037	1454	2070	1758
- osapäivähoito	783	1065	1727	1145

Päivähoitopalvelut, hoitopaikan hinta €/asiakas/vuosi				
	2014	2015	2016	2017
Päiväkoti	9 459	9 345	7 303	5 326
Ryhmis	11 666	10 726	8 974	10 021
Päivähoito yhteensä	9 665	10 267	9 878	6 961

2.3.5 Muut sivistyspalvelut

Tulosalueen esimies: sivistystoimenjohtaja Lea Nurminen (31.5.2017 saakka)
hyvinvointijohtaja Anne Tuovila (1.6.2017 alkaen)

Muut sivistyspalvelut sisältävät vapaan sivistystyön, kirjaston, nuorisotoimen sekä liikuntatoimen tulosyksiköt. Vapaaseen sivistystyöhön kuuluvat kansalais- ja musiikkiopisto sekä kulttuuritoimi.

MUUT SIVISTYSPALVELUT	TA 2017	Bu- muutos	TA + muutos 2017	Toteutuma 2017	Poikkeama	Tot %
Talousarvio ja määrärahat						
Toimintatulot	38 100		38100	34 229,74	3 870,26	89,8
Toimintamenot	-284 050		-284050	-271 617,64	-12 432,36	95,6
VUOSIKATE						
Toimintakate (netto)	-245 950	0	-245950	-237 387,90	-8 562,10	96,5
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tehtävän kokonaiskustannukset	-245 950	0	-245950	-237 387,90	-8 562,10	96,5

Vapaa sivistystyö

Aikuiskoulutukseen kuuluvat Oriveden seudun kansalaisopiston (OSKO) ja Merikanto-opiston järjestämä opetus juupajokelaisille. Kansalaisopisto ja Merikanto-opisto tarjoavat Juupajoella mahdollisuuden tavoitteellisiin opintoihin sekä harrastusluonteiseen itsensä kehittämiseen. Merikanto-opisto on valtionosuuden piirissä oleva seutukunnallinen taideoppilaitos, joka antaa musiikin ja tanssin laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta kuuden kunnan alueella: Virroilla, Ruovedellä, Ähtärissä, Mänttä-Vilppulassa, Juupajoella ja Orivedellä.

Merikanto-opisto järjestää tavoitteellista musiikinopetusta sopimuskuntien musiikin harrastajille. Juupajoen edustajana Merikanto-opiston johtokunnassa oli alkuvuonna 2017 Lea Nurminen ja varaedustajana Pirjo Sahra, 1.6.2017 alkaen varaedustajaksi vaihtui Petri Sahra.

Oriveden kaupungin organisaatiossa Oriveden seudun kansalaisopisto eli Osko kuuluu elämänlaatu palveluihin, ja näiden asioiden luottamushenkilötoimiin on elämänlaatulautakunta. Juupajoen edustajana elämänlaatulautakunnassa oli alkuvuonna 2017 Pirjo Sahra ja varaedustajana Kirsi Mäkinen, 1.6.2017 alkaen Taija Heletoja ja varaedustajana Erja Räsänen.

Osko:n kalenterivuoden tunnit Juupajoella:

Koulutusala	2014	2015	2016	2017
tanssi, näytt.taide, kirjallisuus				16
musiikki	165	120	195	195
kuvataiteet ja muotoilu	60	60	72	105
käden taidot	276	312	278	240
liikunta	68	64	64	64
yhteensä	569	556	609	620

Vuoden 2017 lopussa juupajokelaisia opiskelijoita oli 19, joista yksi opiskelee opistotasolla ja muut perustasolla. Toteutuneita opetustunteja oli 414.

Juupajoen kunnan maksuosuus v. 2017 oli yhteensä 7113 euroa.

Kulttuuritoimi

Henkilöstö:

Timo Musturi sivutoiminen kulttuurisihteeri

Kulttuuritoimen tehtävänä on kulttuuriharrastusmahdollisuuksien ja kulttuuritapahtumien järjestäminen. Kulttuurilla tarkoitetaan toimintaa, jossa ihminen käyttää omaa luovuuttaan tai osallistuu taiteeseen ja luovaan toimintaan. Kulttuuri on sisältöä, joka tekee elämästä mielekkään ja elämisen arvoisen.

Poikkeamat

Kulttuuritoimen toimintamenot ylittivät 2000€:lla johtuen lähinnä Evakkojuna-tapahtumaan liittyvistä kustannuksista. Toimintatulot eivät toteutuneet arvioidusti jääden n. 1000€ pienemmiksi kuin oli arvioitu.

Toiminnan toteutuminen:

teatterimatkat	yht. 4
taidenäyttelyiden järjestäminen Juupajoella	yht. 11
lausuntatilaisuudet	yht. 3
musiikkiesitykset ja konsertit	yht. 7
retket taidenäyttelyihin (Ateneum, Hki)	yht. 1
Teatteriesitys MII:n kanssa	yht. 1
Osko:n lastenteatteriesitys Oriveden Suojalla (koululaisnäytös)	yht. 1

Suomen 100-vuotiajuhlavuoden kunniaksi tapahtumia oli enemmän kuin aiemmin. Juhlavuoden päätapahtuma oli Juupajoella Evakkojuna-tapahtuma, joka järjestettiin yhteistyössä Juupajoen Karjalaseuran, muiden yhdistysten ja kunnan kesken. Tapahtuma toi Juupajoelle runsaasti positiivista näkyvyyttä valtakunnallisesti.

Juupajoen kunta otti osaa Pirkanmaalla toteutettuun taidepilottiin, jossa jokavuotisen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen viikon aikana (6.11. – 12.11.2017) testattiin Pirkanmaan alueellisessa kulttuurihyvinvointisuunnitelmassa esiteltyä kulttuurihyvinvointisuositusta.

Pilottikokeilussa saimme kirjastoon Meeri Koutaniemen valokuvanäyttelyn ”Vapaita unelmia”. Näyttely toteutettiin yhdessä Planin kanssa, ja se oli nähtävillä kirjastossamme 24.11. asti. Haastoimme mukaan sosiaalisen kuntoutuksen ryhmän, joka kävi katsomassa näyttelyn ja arvioi käyntikokemustaan.

Kulttuurisihteeri on osallistunut Juupajoki-seuran ja Koskenjalka-yhdistyksen toimintaan olemalla mukana järjestämässä erilaisia kulttuuritilaisuuksia ja olemalla molempien yhdistysten hallituksessa.

Kulttuurisihteeri on osallistunut Hämeen Heimoliiton (2 kpl) ja Ylä-Pirkanmaan matkailun ohjausryhmän (5 kpl) kokouksiin sekä toiminut Suomi 100-vuotta yhteyshenkilönä. Tähän tehtävään on kuulunut mm. Juupajoen Suomi100- tapahtumakalenterin kokoaminen ja yhdyshenkilönä toimiminen.

Kulttuurisihteeri on koonnut Oriveden seudun matkailulehden Juupajoen osuuden tapahtuma- ja palvelusivut sekä kuntaa esittelevät kirjoitukset. Lisäksi eri lehtien menovinkeihin sekä kesäjulkaisuihin ja tapahtumakalentereihin tietojen toimittaminen on kuulunut tehtäviin.

Kirjasto

Tulosityksikön esimies: Kirjastonjohtaja Ninni Mäntylä
Vs. kirjastonjohtaja Tarja Pyyaho alkaen 1.9.2017

Henkilöstö:

Osa-aikaisen kirjastonjohtajan lisäksi 1 kirjastovirkailija

Vuonna 2017 kirjaston lainamäärä sekä kirjastokorttia käyttäneiden asiakkaiden lukumäärä laskivat hieman edellisvuoteen nähden, mutta kunnan hieman laskeneeseen asukaslukuun suhteutettuna kokonaislainaus kuitenkin nousi jonkin verran aiemmasta. E-kirjojen lainat kasvoivat selvästi, ja myös musiikkiäänitteiden lainoissa oli kasvua.

Yhteistyötä kulttuuritoimen, koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa jatkettiin. Yhteistyössä kulttuuritoimen kanssa kirjastossa toteutettiin runoesitys ja näyttelyitä. Päiväkotiryhmille järjestettiin kirjastossa satutunteja, ja eskarilaisia sekä koululaisryhmiä kävi tutustumassa kirjastoon. Sekä ala- että yläkoululaisille toteutettiin kirjavinkkaus vierailevan kirjavinkkarin avulla, ja lisäksi kirjastossamme järjestettiin alakoululaisille suunnattu lastenkirjailijan vierailu.

Kirjaston Facebook-tiedotukseen panostettiin vielä enemmän kuin aiempina vuosina. Kirjastoon saatiin kaksi toimivaa, langatonta verkkoyhteyttä, ja kirjastorakennuksen ajoittain huonoksi koettuun sisäilmaan saatiin parannusta ilmanvaihdon ja lämmityksen säädöillä.

Toiminnalliset tavoitteet ja seuranta

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2016	Seuranta.
Kirjaston kokoelmien tuoreus	Hankitaan vähintään 350 uutta nidettä 1000 asukasta kohden/vuosi ja poistetaan vanhentunutta aineistoa vähintään 1000 nidettä/vuosi	Tavoite toteutui: hankintoja tehtiin kaikkiaan 433 kpl 1000 asukasta kohden ja vanhentunutta aineistoa poistettiin 1125 nidettä.
Yhteistyö kulttuuritoimen kanssa	Järjestetään kirjastossa vähintään 4 näyttelyä tai tilaisuutta/vuosi	Kulttuuritoimen kanssa järjestettiin yksi runoesitys sekä kaksi näyttelyä. Lisäksi muita tilaisuuksia ja näyttelyitä toteutettiin mm. kansalaisopiston ja koulun kanssa.
Yhteistyö koulujen kanssa	Toimitetaan aineistoa lainattavaksi koulukeskukseen ja Kirkonkylän koululle Seitsemäsluokkalaisille järjestetään kirjastonkäytön opetusta 1 krt/lv Koululaiset käyvät pääkirjastossa vähintään 1 krt/lv	Aineistoa toimitettiin lainattavaksi kouluille, ja Kirkonkylän koululla käytiin pitämässä kirjastoa kahden viikon välein. Tavoite ei toteutunut seitsemäsluokkalaisten kirjastonkäytön opetuksen osalta, mutta eskarilaiset sekä 5.-6. -luokkalaiset kävivät tutustumassa kirjastoon. Myös 3.-4. -luokkalaiset sekä koulukeskuksesta että Kirkonkylän koululta kävivät kirjastossa katsomassa lastenkirjailijavieraan

	<p>Järjestetään kirjavinkkausta koululaisille</p> <p>Päiväkotiryhmät käyvät kirjastossa vähintään 2 krt/lv</p> <p>Satutunnit 1krt/kk</p>	<p>esiintymistä.</p> <p>Kirjavinkkausta järjestettiin sekä ala- että yläkoululaisille, ja päiväkotiryhmät vierailivat kirjastossa useaan kertaan lukuvuoden aikana sekä satutunnilla että käyttämässä kirjastoa omatoimisemmin. Satutunteja ei kuitenkaan ollut mahdollista järjestää säännöllisesti aikataulujen yhteensopimattomuuksien vuoksi, joten siltä osin tavoite jäi toteutumatta.</p>
<p>Selvitetään Kiinteistö Oy Kirjakosken kanssa kirjaston sisäilmaongelma</p>	<p>Hyvä sisäilma</p>	<p>Tavoite on toteutunut osittain, sillä sisäilma on nyt aistinvaraisesti parempi kuin aiemmin. Ilmanvaihtoa on säädetty niin, etteivät samassa rakennuksessa sijaitsevan ravintolan tuoksut pääse enää kirjastotilaan, ja myös lämmitystä on säädetty niin, että kirjaston sisälämpötila on nyt riittävä myös kylminä vuodenaikoina.</p>
<p>Asennetaan langaton verkko kirjastoon</p>	<p>Toimiva langaton verkko henkilökunnan ja asiakkaiden käyttöön</p>	<p>Tavoite toteutui. Kirjastossa on henkilökunnan käyttöön toimiva, langaton henkilökuntaverkko, sekä asiakkaiden käyttöön toimiva asiakasverkko.</p>
<p>Selvitetään teknisen toimen kanssa palautuslaatikon mahdollisuus</p>	<p>Aineiston palautus mahdollista kirjaston ollessa kiinni</p>	<p>Tavoite ei toteutunut, ja asian selvittämistä jatketaan.</p>
<p>Korvataan Kirkonkylän koululla kirjastojärjestelmän puhelintunnistus suorayhteydellä</p>	<p>Toimiva suorayhteys Auroraan myös Kirkonkylän koululta</p>	<p>Tavoite ei toteutunut. Kirjastojärjestelmän tunnistautumisen Kirkonkylän koululla toimii tällä hetkellä tekstiviestitse, ja asiaan haetaan yhä ratkaisua.</p>
<p>Selvitetään yhteistä tapahtumatuotantoa PIKI-kirjastojen kesken</p>	<p>Juupajoen kirjastoon vähintään yksi esitys esimerkiksi musiikkiin tai runonlausuntaan liittyen</p>	<p>Tavoite toteutui. Osana PIKI-kirjastojen yhteistä tapahtumatuotantoa kirjastossa esiintyi lastenkirjailija.</p>

Tunnusluvut	2015	2016	2017
kävijämäärät	6 900	7 226	7415
lainamäärät	25 424	23 651	23 369
lainaajamäärät	444	465	442
euroa/laina	4,18	4,54	4,31
lainaus/asukas	12,48	11,90	11,94
toimintakulut/asukas	52,12	54,00	51,51

Nuorisotoimi

Tulosityksikön esimies:: nuoriso- ja liikuntasihtööri Henna Ruostila,
vuonna 2017 sijainen Annina Airola

Henkilöstö:

Annina Airola Nuoriso- ja liikuntasihtööri
Anne Lepola Nuorisotilojen valvoja
Kesätyöntekijät 4 kpl: urheilu- ja uimakoulujen sekä leirien ohjaajat
Jukka Ruostila kerho-ohjaaja
Mirka Weimer kerho-ohjaaja
Wau ry kerho-ohjaaja

Nuorisotoimen tehtävänä on nuorisotoiminnan seuraaminen ja kehittäminen, nuorisoyhdistysten ja nuorten itsensä järjestämän nuorisotoiminnan tukeminen. Tätä tehtävää on toteutettu mm myöntämällä avustuksia ja järjestämällä toimitiloja ja toimintaa.

Avustukset:

Avustuksia myönnettiin vuonna 2017 suunnitelmien mukaisesti.

Leirit:

Leiritoimintaa järjestettiin suunnitelmien mukaisesti. Leirejä järjestettiin yhteensä 5: 3 leiriä yhteistyössä MLL:n kanssa, 2 leiriä 4H:n kanssa.

Kerhot:

Nuorisotoimen kerhoja toteutettiin kuusi: bändikerho, elektronisen musiikin kerho, Oma-teatteri sekä Wau liikuntakerhot 2kpl ja vaihtuvateemainen touhukerho keväällä. Kerhotoimintaan saatiin avustusta AVI:lta.

Retket:

Retkiä järjestettiin sekä itsenäisesti että yhteistyössä Oriveden vapaa-aikatoimen kanssa. Yhteistyötä jatketaan edelleen.

Yhteistyössä Oriveden nuorisotoimen kanssa järjestettiin retket Korkeasaareen/Linnanmäelle sekä Duudsonparkkiin.

Tapahtumat:

Juupajoen Nuorisotoimi osallistui kolmatta kertaa Tampereen koordinoimaan Pirkanmaan nuorten kulttuuriviikkoihin (KultTour – viikot) järjestämällä omia paikallistapahtumia. Mm. Halloween nuokkari ja Kansainvälinen ilta nuokkarilla yhteistyössä Nuorisokeskus Marttisten kanssa.

Nuorisotalo:

Nuorisotalon avointen ovien toimintaa järjestettiin 2-3 iltana viikossa.

Arki-iltaisain valvojana oli tuntityöntekijä, perjantaisin vuoroin nuorisosihtöörin kanssa. Nuorten toiveesta perjantaiavustusta lisättiin jokaviikkoiseksi syyskaudella.

Muita tilankäyttäjiä:
Yksityiset juhluvuokraukset
Etsivän nuorisotyön asiakastapaamiset
Sosiaalitoimen perhetapaamiset
Yhdistysten ja kunnan työntekijöiden kokoukset.

Nuorten vaikuttaminen:

Nuorten vaikuttamismahdollisuuksia ylläpidettiin nuorisotyöjohtaisen oppilaskuntatoiminnan avulla sekä perustettiin uutena Juupajoen nuorisovaltuusto. Nuorisovaltuusto kokoontui 2 kertaa ja edusti Juupajokea Pirkanmaan nuorisovaltuustojen Suomi100 juhlatapahtumassa.

Yhteistyöverkostot:

Kuntatiimi kokoontui 3 kertaa.

Nuorten palveluverkosto kokoontui 3 kertaa.

Nuorisosihteri osallistui Pirkanmaan nuorisotyöntekijöiden yhteistapaamisiin.

Kouluyhteistyötä jatkettiin jo vakiintuneilla käytännöillä. Nuorisosihteri teki koululla työtä yhtenä päivänä viikossa ja lisäksi tarpeen mukaan.

Etsivän nuorisotyön ja sosiaalitoimen kanssa yhteistyötä toteutettiin käytännön työssä.

Ehkäisevä päihdetyö:

Ehkäisevää päihdetyötä toteutettiin päihteettömällä toiminnalla ja suoralla vaikuttamisella kanssakäymisessä. Yläkoululla järjestettiin Hyvinvointipäivä.

Toimintatilat:

Toimintavintillä säännöllistä kerhotoimintaa järjesti Juupajoen Eräpartio, 4H sekä SPR.

Lyllyn kylätalolla säännöllistä toimintaa järjesti Lyllyn kyläyhdistys.

Nuorisotalo toimi entiseen tapaan (ks. yllä)

Heimolaa vuokrattiin kesätoimintaan.

Nuorisotoimen kerhotoimintaa järjestettiin Nuokkarilla, Nuokkarin bänditilassa, koulukeskuksella sekä Kirkonkylän koululla. Oma-Teatterin esitykset Kallenautiossa.

Tunnusluvut	2015	2016	2017
Yleis- ja kohdeavustuksia yhteensä	16 896	15 765	13 700
Leiriosallistujia	78	79	62
Kerhotoimintaan osallistujia (syksy)	43	28	64
Nuokkarilla kävijöitä keskimäärin/ilta (syksy)	7	6	15
Nuorisotoimen retkiä	4	2	3
Tapahtumia	1	3	8

Toiminnallinen tavoite.	Tavoitetaso 2017	Seuranta
Nuorisotoiminnan tukeminen Nuorisotoiminnan seuraaminen ja kehittäminen, nuorisoyhdistysten ja nuorten itsensä järjestämien	Olemassa olevan toiminnan ylläpitäminen entisessä laajuudessaan	Suora asiakaspalaute. Tilastot.
Tavoitteen toteutuminen Ohjattu toiminta jatkui entisessä laajuudessaan, hieman uusin sisältökokeiluun. Kerhotoimintaan on nyt laskettu mukaan Wau-liikuntakerho, joka aiemmin oli liikuntatoimen rahoittamaa (näkyvä tilastossa osallistujamäärän kasvuna) Nuokkarin teemaillat myös tapahtumatilastoissa mukana. Nuokkarin toiminta myös virkistyi syksyllä. Kesätoiminta toteutui määrällisesti entisenkaltaisena, myöskin hieman uusin sisältökokeiluun. Yhteistyötoiminta pysyi yllä ja kehittyi.		

Liikuntatoimi

Tulosityksikön esimies: nuoriso- ja liikuntasihteeri Henna Ruostila, vuonna 2017 sijainen Annina Airola

Henkilöstö:

Annina Airola Nuoriso- ja liikuntasihteeri
Niina Lauttaanaho Uimaopettaja
(+ 1 uimakoulun apuohjaaja ja 1 urheilukoulun ohjaaja, kesätyöntekijöitä)

Liikuntatoimen tehtävänä on liikuntatoiminnan suunnitteleminen ja kehittäminen sekä tukeminen. Tätä tehtävää on toteutettu mm. myöntämällä avustuksia ja järjestämällä toimitiloja ja toimintaa.

Ohjattu toiminta:

Urheilukoulut ja uimakoulut järjestettiin suunnitelmien mukaisesti. Urheilukoulua järjestettiin Korkeakoskella, Kopsamolla ja Lyyssä kesäkuussa kahden viikon ajan. Ohjaajana kesätyöntekijä.

Uimakoulua järjestettiin Kopsamolla, Salokunnassa ja Pirttikankaalla heinäkuussa kahden viikon ajan. Ohjaaja palkattiin tuntityöntekijänä, lisäksi apuohjaajana kesätyöntekijä.

Nuoriso- ja liikuntasihteeri suoritti kuntosaliohjauksia aloittelijoille ja nuorille suunnitelmien mukaisesti asiakkaiden pyynnöstä.

Aikuisten jumppa ja kevyt tasapainojumppa tulivat nuoriso- ja liikuntasihteerin vedettäväksi syyskaudella. Kumpkin järjestettiin kerran viikossa.

Retket:

Liikuntatoimi toteutti tilausmatkat Nokian Edeniin talvilomalla ja syyslomalla.

Liikuntapaikkarakentaminen ja tilojen varustelu:

Liikuntatoimi hankki kuntosalille uusia varusteita sekä koulukeskuksen kentälle uuden jalkapallomaalin.

Yhteistyöverkostot

Toimintaa järjestivät liikuntatoimen oman toiminnan lisäksi koulukeskuksen kerhotoiminta, Juupajoen liikuntaseurat, nuorisoyhdistykset sekä Oriveden seudun kansalaisopisto.

Tilat:

Liikuntahallin varauksia oli entisen kaltaisesti.

Kuntosalin käyttöaste pysyi ennallaan.

Kunnan latuja tilataan vuosittain samoille reiteille, mutta ajokustannukset vaihtelevat lumitilanteiden vuoksi.

Tunnusluvut	2015	2016	2017
Urheilukoulu osallistujia	35	13	13 (touhukoulu)
Uimakoulu osallistujia	41	47	39
Kuntosalin käyttäjiä	124	179	158
Liikuntasalin vapaa-ajan käyttäjiä		300	300
Ohjattuja ryhmiä			2
Liikuntatoimen retkiä	1	3	2
Kuntosalin avoimet ovet		1	

Toiminnalliset tavoitteet ja seuranta 2017 -2019

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2017	Seuranta
	Olemassa olevan toiminnan ylläpitäminen entisessä laajuudessaan	Suora asiakaspalaute. Tilastot.
<p>Ohjattua toimintaa tuli lisää liikuntatoimen vastuulle fysioterapeutin vetämien ryhmien poistuttua. Tarjonta pyritään pitämään entisen laajuisena. Latujen ajoa oli vähemmän kuin joinain vuosina. Liikuntapaikkoja ylläpidettiin ja paranneltiin budjetin rajoissa.</p>		

2.4 TEKNISET PALVELUT

Vastualueen esimies: tekninen johtaja Pekka Maasilta

2.4.1 Tekninen toimi

Tulosalueen esimies: tekninen johtaja Pekka Maasilta

TEKNISET PALVELUT	TA 2017	Bu- muutos	TA + muutos 2017	Toteutuma 2017	Poikkeama	Tot %
Talousarvio ja määrärahat						
Toimintatulot	1 310 590		1 310 590	1 359 713,97	-49 123,97	103,7
Toimintamenot	-1 159 730		-1 159 730	-1 134 645,11	-25 084,89	97,8
VUOSIKATE						
Toimintakate (netto)	150 860	0	150 860	225 068,86	-74 208,86	149,2
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-482 040		-482 040	-484 247,06	2 207,06	100,5
Tehtävän kokonaiskustannukset	-331 180	0	-331 180	-259 178,20	-72 001,80	78,3
Poikkeamat: Myyntivoittotuloja kertyi 30 396,51 € arvioitua enemmän.						

Teknisen toimen tehtävänä on huolehtia erityislailla säädettyjen tehtävien hoitamisesta tulosalueillaan, sekä huolehtia kunnan toimesta tapahtuvasta rakennuttamisesta, kunnossapito- ja käyttötehtävistä.

Toiminnalliset tavoitteet ja seuranta 2017

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2017	Mittari	Seuranta
Monipuolinen ja kuntalaisten arvostama laadukas toimintaympäristö	Asiakastyytyväisyys	Asukkaiden ja yritysten palautteet	Palautteet
Työilmapiiri, työolosuhteet ja henkilöstön työtyytyväisyys hyvällä tasolla	Sujuva sekä nopea sisäinen ja ulkoinen asiakaspalvelu Henkilöstölle järjestetään ammatillista koulutusta	Työtehtävien oikea-aikainen hoitaminen Ajan tasalla olevat koulutukset	Työtehtävät on pystytty lisääntyneistä tehtävistä huolimatta hoitamaan oikea-aikaisesti. Koulutukset ajan tasalla

Kiinteistöt

Hallintokuntien kiinteistöjen, teknisen hallinnon kiinteistöjen, sekä maa- ja metsätilojen kunnossapito.

Hallintokuntien kiinteistöt käsittävät koulut, vanhainkodin, päiväkeskuksen, vapaa-aikatalon, päiväkodin ja ryhmäperhepäiväkodin.

Hallintokuntien kiinteistöjen ylläpitoon kuuluvat tehtävät hoitaa kunnossapidon ja ulkoalueiden hoidon osalta tekninen toimi. Eri hallintokunnat maksavat kiinteistöjen

hoitopalveluista palkka- ja tarvikemenojen osuudet tekniselle toimelle. Kiinteistöjen siivouksesta ja kalustosta vastaa asianomainen hallintokunta.

Vanhainkodin muutostyö palveluasunnoiksi käynnistyi toukokuuss 2017. Pääurakoitsijana toimii Mustajärvi Marko Oy. Rakennushanke valmistuu kokonaisuudessaan syksyllä 2018.

Teknisen hallinnon kiinteistöt käsittävät kunnanviraston, paloaseman, vuokra-asunnot sekä teknisen varikon.

Paloaseman, Korkeakosken Rivitalon ja Vanhustentalo II:n talonmiespalvelut hoitaa Janne Salomaa Oy.

Vanhustentalo II:ssa on kaikkiaan 16 kappaletta erityisryhmille suunnattuja huoneistoja. Talon käyttöaste joulukuun/2017 oli 65 %. Korkeakosken Rivitalon (entinen Vanhustentalo 1) käyttöaste vuonna 2016 oli 100 %.

Maa- ja metsätilojen pinta-ala on 379 ha, josta metsänhoitomaksun alaista metsämaata 327 ha. Metsänhoito ja hakkuut on suoritettu metsätalousuunnitelman mukaisesti.

Toiminnalliset tavoitteet ja seuranta 2017

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2017	Mittari	Toteutuminen
Tilojen käytettävyys			
Asuntojen käyttöaste	85 %	Tilasto	83 %
Kiinteistöjen teknisen kunnan seuranta	Huoltokirjan laadinta kiinteistöille		ei toteutunut
Metsien hyvä hoito	Raivaus ja taimikonhoito	Metsätalous-suunnitelma	Raivaus ja taimikonhoito on hoidettu metsätalous-suunnitelman mukaisesti

Tunnusluvut / Suoritteet	2015	2016	TP 2017
Asuntojen lukumäärä	38	38	38
Asunnoista vanhusten ja erityisryhmien asuntoja	19	19	19
Asuntojen huoneistoala h-m ²	1 198	1 198	1198
Muiden tilojen lukumäärä	18	18	18
Muiden tilojen huoneistoala h-m ²	7 696	7 696	7696
Maa- ja metsätilojen pinta-ala ha	384	384	379
Metsämaan pinta-ala ha	332	332	327
Vuokrattavien alueiden pinta-ala	3	3	2

Pelastustoimi ja ympäristönsuojelu

Sisältää aluepelastuslaitoksen, rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun.

Rakennusvalvonnan tehtävänä on huolehtia Juupajoen kunnan alueella rakennusvalvonnan viranomaistehtävistä sekä rakentamisen ohjauksesta ja neuvonnasta. Rakennusvalvonnalle kuuluu rakentamisen viranomaistehtävien ja niihin liittyvän valvonnan, ohjauksen ja neuvonnan lisäksi mm. maa-ainesten oton valvonta, korjaus- ja energianeuvonta sekä korjaus- ja energia-avustusten käsittely ja päätöksenteko. Rakennusvalvonta antaa lisäksi erilaisia toimivaltaansa kuuluvia lausuntoja.

Palo- ja pelastustoimesta vastaa Pirkanmaan pelastuslaitos. Pirkanmaan pelastuslaitos huolehtii Pirkanmaan alueen 22 kunnan pelastustoimesta. Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitoksen keskeiset tehtävät ovat onnettomuuksien ennaltaehkäisy, ihmisten ja omaisuuden pelastaminen, ympäristön suojaaminen sekä normaaliajan häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautuminen.

Pelastuslaitoksen toiminta-alue on jaettu kolmeen pelastusalueeseen, itäinen-, läntinen- ja pohjoinen pelastusalue. Pelastuslaitoksen Pohjoisen toiminta-alueen muodostavat 7 kuntaa: Orivesi, Mänttä-Vilppula, Virrat, Ruovesi, Kihniö, Parkano, Juupajoki ja entinen Kurun alue. Juupajoen kunnassa pelastustoiminnasta huolehtii Korkeakosken VPK pelastuslaitoksen kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti.

Pelastuslaitos toteuttaa myös ensihoitopalveluita osassa Pirkanmaata sekä järjestää osaltaan ensivastetoiminnan lähes koko Pirkanmaalla.

Ympäristönsuojelupalvelut ostetaan Oriveden kaupungilta. Ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Oriveden ympäristölautakunta, jossa on edustaja Juupajoelta. Ympäristönsuojeluun kuuluu myös romuajoneuvojen siirrosta aiheutuvat kustannukset, sekä Kulmalanvuoren kaatopaikan vesistö tarkkailusta aiheutuvat menot.

Jätehuollon käytännön järjestämisestä vastaa Pirkanmaan Jätehuolto Oy. Kuntien yhteisenä jätehuoltoviranomaisena toimii Tampereen kaupungin alueellinen jätehuoltolautakunta. Tampereen kaupunki toimii yhteistoiminta-alueen isäntäkuntana. Jätehuoltolautakunnan tehtävänä on päättää jätelaissa säädetyistä viranomaistehtävistä, joita ovat mm. päätökset jätehuoltomääräyksistä, jätteenkuljetuksen järjestämisestä, jätetaksan hyväksymisestä, jätemaksujen maksuunpanosta, jätetaksasta tehdyistä muistutuksista ja jätemaksujen kohtuullistamisesta. Jätehuoltolautakunnan kustannukset katetaan jätehuoltomaksuista.

Toiminnalliset tavoitteet ja seuranta 2017

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2017	Mittari	Toteutuminen
Rakennuslupien käsittelyaika	Käsittelyaika 2 - 4 viikkoa	Tilasto	Pystytty pääosin käsittelemään tavoiteaikataulussa

Tunnusluvut: Suoritteet	2015	2016	TP 2017
Myönnettyt rakennus- ja toimenpideluvat	60	79	32
Joista asuinrakennuksia	4	2	3
Maa-ainesluvut	-	1	0

Liikelaitokset

Sisältää kaukolämpölaitoksen, vesilaitoksen, viemärlaitoksen ja konekeskuksen kustannuspaikat. Tekninen toimi vastaa liikelaitosten käyttö- ja kunnossapitotehtävistä sekä investointihankkeista. Vesihuoltolaitoksen eriytetty tilinpäätös esitetään erillisenä.

Kaukolämpö ostetaan Juupajoen Lämpö Oy:ltä ja johdetaan verkostoa pitkin kiinteistöihin. Juupajoen Lämpö Oy on aluelämpöyhtiö, joka tuottaa lämpöä Korkeakosken taajaman kiinteistöihin ja JPJ Wood Oy:n tarpeisiin. Kunnan omistusosuus yhtiössä on 50 %.

Juupajoen kunnan vesilaitos käyttää raakavetenään pohjavettä. Kunnan raakavesi otetaan normaalisti Huikonkankaan pohjavedenottamoilta Korkeakoski I, II ja III. Raakavesi käsitellään, happamuudesta johtuen Huikonkankaan vedenkäsittelylaitoksella. Vedenkäsittelykemikaalina käytetään kalkkikiveä. Vesilaitoksella on lisäksi käytössään yhdyslinja Oriveden kaupungin Kiviharjun vedenottamoon. Vedenkäsittelyä ja vedenottamoiden toimintaa ohjataan ja valvotaan Mipron automaatiojärjestelmän avulla.

Sähkökatkoihin on varauduttu hankkimalla vedenottamo II:lle varavoimalaite joka varmistaa häiriöttömän vedentoimituksen myös mahdollisten sähkökatkojen aikana.

Vesilaitos on toiminut hyvin, ja kuluttajille on pystytty toimittamaan heidän tarpeitaan vastaava määrä asetetut laatuvaatimukset täyttävää vettä.

Viemärlaitostoiminnan tavoitteena on häiriötön Vesioikeuden lupaehtojen mukainen jätevesien käsittely. Jätevesipumppaamoiden toimintaa ohjataan ja valvotaan Grundfosin kaukokäyttö- ja valvontaohjelmalla.

Lylyn puhdistamoa on pystytty hoitamaan lupaehtojen mukaisesti ja kustannustehokkaasti.

Juupajoen kunta ja Oriveden kaupunki allekirjoittivat vuonna 2007 sopimuksen jätevesien johtamisesta ja käsittelystä. Sopimuksella Oriveden kaupunki sitoutuu vastaanottamaan Juupajoen kunnan viemärlaitoksen jätevedet sekä sako- ja umpikaivolietteen Tähtiniemen jätevedenpuhdistamolle. Juupajoen kunta johtaa jätevedet siirtoviemäriä pitkin Oriveden kaupungin verkostoon. Siirtoviemäri otettiin käyttöön 15.12.2012. Kunta omistaa siirtoviemäriin omalta osaltaan.

Joulukuussa valmistui Korkeakosken keskustan alueen viemäriinjojen saneeraustyö. Työ tehtiin pätkäsuojutusmenetelmällä ja saneerattavaa viemäriverkostoa oli 1.456 metriä, lisäksi uusittiin 35 viemäritarkastuskaivoa. Työn urakoitsijana toimi Uponor Infra Oy.

Toiminnalliset tavoitteet ja seuranta 2017

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2017	Mittari	Seuranta
Normien edellyttämä talousveden laatu	Ei laatupoikkeamia.	Vesianalyysit	Testauselosteiden mukaisesti talousvesi on täyttänyt laatuvaatimukset
Veden toimitusvarmuus	Ei häiriöitä	Vedentoimituksen keskeytykset	Keskeytyksiä 1,
Lylyn puhdistamon toiminta	Lupaehtojen täyttäminen	Puhdistamotarkkailut	Puhdistamo on toiminut lupaehtojen mukaisesti
Työilmapiiri, työolosuhteet ja henkilöstön	Henkilöstölle järjestetään ammatillista koulutusta	Ajan tasalla olevat lain vaatimat koulutukset Kehityskeskustelut	Henkilöstölle järjestetty tarvittava koulutus Kehityskeskustelut

työtyytyväisyys hyvällä tasolla			pitämättä.
Vesihuoltolain velvoitteet	Laissa määritellyt velvoitteet ajan tasalla	valmis/ei	<p>tiedot verkostojen sijainnista sähköiseen muotoon: viety nettisivuille, osittain valmis</p> <p>toiminta-alueet, taajamat sekä vesijohto- ja jätevesiviemäriverkoston piiriin saatettavat alueet kartalle valmis</p> <p>suunnitelma häiriötilanteisiin varautumisesta, valmis</p> <p>vesihuollon tietojärjestelmä(VEETI) otettu käyttöön</p> <p>vesihuoltolaitoksen eriyttäminen tehty vuoden 2016 alusta</p>

Tunnusluvut: Suoritteet	2015	2016	TP 2017
Kaukolämpölaitos			
Kaukolämpölinjojen pituus m	4694	4694	4694
Kiinteistöjen lämmitettävä m3	120 870	120 870	120 870
Ostettu kaukolämpömäärä MWh	6 281	6893,60	6708,80
Myyty kaukolämpömäärä MWh	5 284	5227,19	5372,58
Hävikki	15,8	24,2	19,9
Vesilaitos			
Vesijohtoverkoston pituus m	118 537	119 041	119041
Pumpattu vesimäärä, m3	152 481	152 600	143 564
Laskutettu vesimäärä m3	98 120	99 113	93 005
Verkostoon liittyneet kiinteistöt	813	814	817
Vesimaksutulot €	213 279	225 500	225 892
Viemärlaitos			
Viemäriverkoston pituus m	59 349	59 833	59 833
Orivedelle pumpattu jätevesi m3	103 810	121 559	99 385
Laskutettu jätevesi m3	71 023	72 290	67 254
Verkostoon liitetyt kiinteistöt	494	494	495
Jätevesimaksutulot €, sis. Millog Oy:n korvaus	228 435	250 552	245 371

Liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet

Sisältää rakennuskaavateiden sekä yleisten alueiden kunnossapidon, sekä yksityisteiden kunnossapitoavustukset. Yleisiin alueisiin kuuluvat puistot, leikkikentät, matonpesupaikat ja urheilualueet.

Liikenneväylät pidettiin yhteistyössä urakoitsijoiden kanssa koko laajuudessaan kohtuullisen liikkumisen mahdollistavassa kunnossa.

Muita yleisiä alueita hoidettiin talousarviomäärärahojen puitteissa.

Yksityisteiden vuoden 2015 kunnossapitoavustusta myönnettiin 75 % vuosien 2012 – 2014 keskimääräisestä avustuksesta.

Viheralueita, puistoja, uimarantoja ja leikkikenttiä hoidettiin kunnan työntekijöiden sekä kesätyöntekijöiden avulla.

Juupajoen Rotkon portaat uusittiin kesällä 2017.

Toiminnalliset tavoitteet ja seuranta 2017

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2017	Mittarit	Seuranta
Kunnossapitostandardin toteuttaminen	Kunnossapitostandardi	Yhteydenotot	
Katuvalaistuksen uudistaminen			
Katualueiden turvallisuus	Ei onnettomuuksia Katuvalaistuksen uudistaminen	Onnettomuusmäärät Uusitut valaisimet vuosi, % valaisimien määrästä	Ei onnettomuuksia
Leikkikentät	Leikkivälineiden ja ympäristön huolto	Ei onnettomuuksia	Ei onnettomuuksia

Tunnusluvut: Suoritteet	2015	2016	TP 2017
Kunnossapidettävät kaavatiet, lkm	60	60	60
Kunnossapidettävät kevyenliikenteenväylät, km	3	3	3
Avustettavat yksityistiet, lkm	38	38	38
Avustettavat yksityistiet, km	80	80	80
Uimarannat, kpl	3	3	3
Puistojen ja muiden tilojen pinta-ala	10	10	10
Leikkipaikat	8	8	8

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu 2017	Budjetti 2 017	Bu-muutos 2 017	Budjetti + muutos	Toteutuma 2017 01-12	Poikkeama
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	826 100		826 100,00	849 656,29	-23 556,29
Maksutuotot	112 600		112 600,00	121 142,23	-8 542,23
Tuet ja avustukset	93 220		93 220,00	101 131,05	-7 911,05
Muut toimintatuotot	317 960		317 960,00	352 307,09	-34 347,09
TOIMINTATUOTOT	1 349 880		1 349 880,00	1 424 236,66	-74 356,66
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-3 052 390		-3 052 390,00	-2 973 879,70	-78 510,30
Palvelujen ostot	-8 091 670		-8 091 670,00	-7 991 832,89	-99 837,11
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-639 750		-639 750,00	-660 871,60	21 121,60
Avustukset	-185 100		-185 100,00	-164 857,96	-20 242,04
Muut toimintakulut	-148 190		-148 190,00	-174 640,97	26 450,97
TOIMINTAKULUT	-12 117 100		-12 117 100,00	-11 966 083,12	-151 016,88
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-10 767 220	0,00	-10 767 220,00	-10 541 846,46	-225 373,54
Verotulot	6 980 000		6 980 000,00	7 174 175,46	-194 175,46
Valtionosuudet	4 258 000		4 258 000,00	4 285 361,00	-27 361,00
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	23 000		23 000,00	24 494,02	-1 494,02
Muut rahoitustuotot	5 000		5 000,00	87 264,55	-82 264,55
Korkokulut	-60 000		-60 000,00	-37 719,23	-22 280,77
Muut rahoituskulut	-30 000		-30 000,00	-4 614,01	-25 385,99
Rahoitustuotot ja -kulut	-62 000		-62 000,00	69 425,33	-131 425,33
VUOSIKATE	408 780	0,00	408 780,00	987 115,33	-578 335,33
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-488 240		-488 240,00	-491 469,35	3 229,35
Kertaluonteiset poistot					
Arvonalentumiset					
Poistot ja arvonalentumiset	-488 240		-488 240,00	-491 469,35	3 229,35
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
Satunnaiset tuotot ja kulut					
TILIKAUDEN TULOS	-79 460	0,00	-79 460,00	495 645,98	-575 105,98
Varausten ja rahastojen muutoks					
Poistoeron muutos	10 500		10 500,00	10 571,23	-71,23
Varausten muutos					
Rahastojen muutos					
Varausten ja rahastojen muutos	10 500		10 500,00	10 571,23	-71,23
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-68 960	0,00	-68 960,00	506 217,21	-575 177,21

<i>Verotulojen erittely 2017</i>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutos	Talousarvio muut.jälk.	Toteuma	Poikkeama
Verotulot	1 000 €			1 000 €	1 000 €
Kunnan tulovero	5671		5671	5707	-36
Kiinteistövero	539		539	543	-4
Osuus yhteisöveron tuotosta	770		770	924	-154
Yhteensä	6980		6980	7174	-194

Verotettavien tulojen vertailu

Vuosi	Tulovero- prosentti	Verotettava tulo milj.eur	Muutos
2010	19	25,15	-0,12 %
2011	19	25,48	1,31 %
2012	19	26,14	2,59 %
2013	20	28,38	8,57 %
2014	20	29,68	4,58 %
2015	21	27,64	-6,87 %
2016	21	29,26	5,86 %

Kiinteistöveroprosentit 2017

Yleinen	1,15
Vakituinen asuinrakennus	0,45

<i>Valtionosuuksien erittely 2017</i>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muut.jälk.	Toteuma	Poikkeama
Valtionosuudet	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	4742		4742	4752	-10
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-484		-484	-467	-17
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0		0	0	0
Yhteensä	4258		4258	4285	-27

Investointien toteutuminen

	Tp 2016	Budjetti 2017	Toteuma 2017 01-12	Poikk. Poikkeama
KUNNANHALLITUS/INVESTOINNIT				
Maa-alueet				
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	2 509,77	-2 509,77
Rakennuksert				
Käyttöomaisuuden myynti			5 159,21	-5 159,21
PERUSTURVA/INVESTOINNIT				
Vanhustenhuolto				
Menot	-62 302	-850 000	-812 792,05	-37 207,95
Rahoitusosuudet investointeihin		270 000	191 962,00	78 038,00
Netto	-62 302	-580 000	-620 830,05	40 830,05
SIVISTYSTOIMI/INVESTOINNIT				
Liikuntahallin peruskorjaus				
Menot	-285 496			
Rahoitusosuudet investointeihin	86 000			
Netto	-199 496			
Ruokapalvelu investoinnit				
Menot	0	-25 000	-16 764,55	-8 235,45
Netto	0	-25 000	-16 764,55	-8 235,45
TEKNINEN TOIMI/INVESTOINNIT				
Atk-hankinnat				
Menot		-14 000	-14 731,86	731,86
Netto		-14 000	-14 731,86	731,86
Kaavateiden perusparannus				
Menot	-54 546			
Netto	-54 546			
Korkeakosken vesihuollon saneeraus				
Menot	-127 869	-100 000	-106 012,33	6 012,33
Netto	-127 869	-100 000	-106 012,33	6 012,33
Sahrajärvi-Kopsamo paineviemäri				
Menot	-30 002			
Netto	-30 002			
INVESTOINNIT YHTEENSÄ				
Menot	-560 216	-989 000	-950 300,79	-38 699,21
Rahoitusosuudet investointeihin	86 000	270 000	191 962,00	78 038,00
Käyttöomaisuuden myynti		0	7 668,98	-7 668,98
Netto	-474 216	-719 000	-750 669,81	31 669,81

Rahoitusosan toteutuminen

2017	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut.jälkeen	Toteuma	Poikkeama (ta-tot)
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta	408 780,00	0,00	408 780,00	806 718,82	-397 938,82
Vuosikate+/-	408 780,00	0,00	408 780,00	987 115,33	-578 335,33
Satunnaiset erät +/-				0,00	0,00
Tulorahoituksen korjaukset +/-				-180 396,51	180 396,51
Investointien rahavirta	-719 000,00	0,00	-719 000,00	-570 273,30	-148 726,70
Investointimenot -	-989 000,00		-989 000,00	-950 300,79	-38 699,21
Rahoitusosuudet investointeihin +	270 000,00		270 000,00	191 962,00	78 038,00
Pysyvien vastaav. luovutustulot +			0,00	188 065,49	-188 065,49
Toiminta ja investoinnit, netto	-310 220,00	0,00	-310 220,00	236 445,52	-546 665,52
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainojen vähennys muilta +	8 000,00		8 000,00	34 853,47	-26 853,47
<i>Antolainojen vähennys liikel. +</i>					
Antolainojen lisäys muille	0,00			0,00	0,00
<i>Antolainojen lisäys liikel. -</i>					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	700 000,00	150 000,00	850 000,00	300 000,00	550 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-685 300,00		-685 300,00	-685 380,39	80,39
Lyhytaikaisten lainojen muutos			0,00	100 000,00	100 000,00
Oman pääoman muutokset			0,00	0,00	
Vaikutus maksuvalmiuteen	-295 520,00	150 000,00	-145 520,00	-14 081,40	-131 438,60

Juupajoen kunnan luottamushenkilöt

Luottamushenkilöt ajalta 1.1.2017–31.5.2017

Kunnanvaltuusto 1.1.2013–31.5.2017

Puheenjohtaja	Jauhiainen Jani	SDP
I varapuheenjohtaja	Niemelä Aarno	KOK
II varapuheenjohtaja	Rahkonen Antti	KESK
	Eskola Juho	KESK
	Kallonautio Johanna	KESK
	Hämälä Hannu	KESK
	Lakiasuo Leo	KESK
	Lepistö Martta	VAS
	Lepola Anne	SDP
	Markkula Anne	KOK
	Pasuri Pertti	KESK
	Rae Pekka	KOK
Valtuusto 23.9.2013 § 53, noussut Taija Heletojan paikalle	Rintamäki Yrjö	SDP
	Saarinen Mirja	SDP
	Salomaa Janne	SDP
	Sikiö Heikki	KESK
	Soikka Juha	KOK
	Suosaari Veikko	KESK
	Valkeajoki Jussi	KESK
	Voutilainen Ulla	SDP
	Vältilä Esko	KOK

Varajäsenet

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue

Musturi Timo
Kaitaniemi Tiina
Vihersalo Anita

Vasemmistoliitto

Lepistö Raimo

Suomen Keskusta

Sahra Pirjo
Alhainen Martti
Koskinen Tarja-Riitta
Mäkinen Kirsi
Frolov Heidi
Stepanoff-Koivu Sirkka

Kansallinen Kokoomus

Valtuusto myöntänyt eron
14.11.2016/28 §

Murtola Jutta

Jokela Markku

Rentto Sissi
Virkkunen Mikko

Kunnanhallitus 1.1.2015–31.5.2017

	Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Puheenjohtaja	Hannu Hämylä	Martti Alhainen
Varapuheenjohtaja	Juha Soikka	Esko Välttilä
	Tarja-Riitta Koskinen	Heidi Frolov
	Anne Markkula	Iiri Välttilä
	Mirja Saarinen	Martta Lepistö
	Janne Salomaa	Yrjö Rintamäki
	Heikki Sikiö	Juho Eskola

Kehittämisjaosto 2015–31.5.2017 (kunnanhallituksen valitsema)

	Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Puheenjohtaja	Mirja Saarinen	Martta Lepistö
	Tarja-Riitta Koskinen	Johanna Kallenautio
	Esko Välttilä	Juha Soikka

Hyvinvointilautakunta 2015–31.5.2017

	Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Puheenjohtaja	Pekka Rae	Esko Välttilä
Varapuheenjohtaja	Ulla Voutilainen	Anita Vihersalo
	Juho Eskola	Heikki Sikiö
	Johanna Kallenautio	Tarja-Riitta Koskinen
	Pertti Pasuri	Jussi Valkeajoki
	Matti Tammelin	Raimo Lepistö
		kvalt. 25.4.16/7§
	Iiri Välttilä	Anne Markkula

Yksilöjaosto 2015–31.5.2017 (hyvinvointilautakunnan valitsema)

	Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Puheenjohtaja	Matti Tammelin	Iiri Välttilä
	Johanna Kallenautio	Pertti Pasuri
	Juho Eskola	Anita Vihersalo

Viranomaislautakunta

	Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Puheenjohtaja	Veikko Suosaari	Jussi Valkeajoki
Varapuheenjohtaja	Anne Lepola	Anita Vihersalo
	Kirsi Mäkinen	Pirjo Sahra
	Pekka Rae	Esko Välttilä
	Raimo Lepistö	Matti Tammelin
	kvalt. 25.4.16/7§	kvalt. 25.4.16/7§

Keskusvaalilautakunta

Varsinaiset jäsenet **Varajäsenet kutsumisjärjestyksessä**

Puheenjohtaja	Olli Toivonen	1. Risto Lilja
Varapuheenjohtaja	Anita Vihersalo	2. Pirjo Sähra
	Heidi Frolov	3. Eero Rentto
	Heikki Lehtonen	4. Timo Musturi
	Martti Alhainen	5. Kirsi Mäkinen
		6. Esko Välttilä
		7. Tarja Karvinen

Tarkastuslautakunta

	Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Puheenjohtaja	Aarno Niemelä	Jussi Uusi-Rauva
Varapuheenjohtaja	Ulla Voutilainen	Anita Vihersalo
	Leo Lakiasuo	Jussi Valkeajoki

Suhteellisten vaalien vaalilautakunta

	Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Puheenjohtaja	Juho Eskola	Johanna Kallenautio
Varapuheenjohtaja	Juha Soikka	Anne Markkula
	Anne Lepola	Mirja Saarinen
	Martta Lepistö	Janne Salomaa
	Heikki Sikiö	Antti Rahkonen

Tampereen kaupungin terveyttä ja toimintakykyä edistävien palvelujen lautakunta 31.5.2017 saakka

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Pekka Rae	Anne Lepola

Oriveden kaupungin elämänlaatulautakunta

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Pirjo Sähra	Kirsi Mäkinen

Oriveden kaupungin ympäristölautakunta

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Pekka Rae	Anne Lepola

Mänttä-Vilppulan peruspalvelulautakunta

	Varsinainen jäsen	Varajäsen
Varapuheenjohtaja	Pertti Pasuri	Tarja-Riitta Koskinen
	Mirja Saarinen	Ulla Voutilainen
	Esko Välttilä	Aarno Niemelä

Mänttä-Vilppulan yksilöjaosto

	Varsinainen jäsen	Varajäsen
Varapuheenjohtaja	Esko Välttilä	Mirja Saarinen

Kunnanhallituksen 17.2.2015 tekemät luottamusmiesvalinnat:

Rintamaveteraaniaisiin neuvottelukunta 31.5.2017 saakka

Yrjö Rintamäki
Sirkka-Liisa Oikari

Yhtiökokousedustajat 31.5.2017 saakka

Koskitalot Oy	Aarno Niemelä
Juupajoen Lämpö Oy	Hannu Hämylä
Kiinteistö Oy Kopsamonlinna	Tarja-Riitta Koskinen
Kiinteistö Oy Kirjakoski	Mirja Saarinen
Kiinteistö Oy Koskiportti	Juha Soikka
Asuntohankintayhtiö Juupas Oy	Pirkko Lindström
As Oy Juupajoen Naapi Asunto Oy Kaukonhaka	Tarja-Riitta Koskinen

Merikanto-opiston johtokunta

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Lea Nurminen	Pirjo Sahra

Hyytiälän metsäaseman neuvottelukunta (valittu aiemmin)

Edustaja	Varaedustaja
Pirkko Lindström	

Vanhusneuvoston kunnan edustajat 31.5.2017 saakka

Edustaja	Varaedustaja
Mirja Saarinen	Martta Lepistö

Kunniamerkkityöryhmä

Anita Vihersalo
Hannu Hämylä
Aarno Niemelä
Antti Rahkonen
Pirkko Lindström

Sastamalan koulutuskuntayhtymän yhtymävaltuusto

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Jani Jauhiainen	Anita Vihersalo

Pirkanmaan liiton kuntayhtymän kuntien edustajainkokouksen edustajat

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Hannu Hämylä	Veikko Suosaari

Käräjäoikeuden lautamiehet

Tapio Niemelä
Tiina Kaitaniemi

Kiinteistötoimitusten uskotut miehet

Jussi Valkeajoki
Johanna Kallenautio
Anne Lepola
Timo Musturi
Esko Välttilä
Jukka Rae
Jouko Piittala
kvalt. 25.4.16/7§

Poliisin neuvottelukunta

Varsinainen jäsen
Olli Toivonen

Varajäsen
Jouko Piittala

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymävaltuusto

Varsinaiset jäsenet
Anne Lepola
Pekka Rae

Varajäsenet
Martta Lepistö
Esko Välttilä

Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n yhtiökokousedustaja 31.5.2017 saakka.

Edustaja
Pekka Maasilta

Varaedustaja
Antti Rahkonen

Poko ry:n hallitusjäsen (esitys)

Edustaja
Tarja-Riitta Koskinen

Varajäsen
Pirkko Lindström

Luottamushenkilöt ajalta 1.6.2017–31.12.2017

Kunnanvaltuusto 1.6.2017–

Puheenjohtaja	Rae Pekka	KOK
I varapuheenjohtaja	Hämälä Hannu	KESK
II varapuheenjohtaja	Mäkinen Ulla	SDP
	Eskola Juho	KESK
	Heletoja Taija	SDP
	Jauhiainen Jani	SDP
	Kallenautio Johanna	KESK
	Karvinen Tarja	VAS
	Lepola Anne	SDP
	Pajunen Emmi	VIHR
	Räsänen Erja	KOK
	Salomaa Janne	SDP
	Sikiö Heikki	KESK
	Soikka Juha	KOK
	Suosaari Veikko	KESK
	Valldén Mikko	PS
	Vältilä Iiri	KOK

Varajäsenet

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue

Voutilainen Ulla
Salmi Jarmo
Musturi Timo
Lepola Risto
Kaitaniemi Tiina

Vasemmistoliitto

Tammelin Matti
Lepistö Raimo

Suomen Keskusta

Rahkonen Antti
Pajunen Tero-Pekka
Pasuri Pertti
Alanko Mari
Valkeajoki Jussi

Kansallinen Kokoomus

Liski Ulla
Vältilä Esko

Perussuomalaiset

Mäkinen Marjut
Tasanen Markus

Vihreät

Kaarema Jutta

Laine Kaija

Kunnanhallitus 1.6.2017-31.5.2019

Puheenjohtaja

Varapuheenjohtaja

Varsinaiset jäsenet

Jani Jauhiainen

Juha Soikka

Anne Lepola

Iiri Välttilä

Heikki Sikiö

Johanna Kallentautio

Juho Eskola

Varajäsenet

Taija Heletoja

Mikko Vallden

Tarja Karvinen

Ulla Liski

Antti Rahkonen

Emmi Pajunen

Pertti Pasuri

Yksilöjaosto 1.6.2017-31.5.2019

Varsinaiset jäsenet

Heikki Sikiö

Ulla Liski

Ulla Mäkinen

Varajäsenet

Jutta Kaarema

Mikko Vallden

Jari Pulkinen

Tarkastuslautakunta 1.6.2017-31.5.2021

Puheenjohtaja

Varapuheenjohtaja

Varsinaiset jäsenet

Erja Räsänen

Veikko Suosaari

Jarmo Salmi

Varajäsenet

Kaija Laine

Mari Alanko

Timo Musturi

Suhteellisten vaalien vaalilautakunta 1.6.2017-31.5.2021

Puheenjohtaja

Varapuheenjohtaja

Varsinaiset jäsenet

Juho Eskola

Anne Lepola

Iiri Välttilä

Varajäsenet

Emmi Pajunen

Tarja Karvinen

Mikko Vallden

Viranomaislautakunta 1.6.2017-31.5.2021

Puheenjohtaja

Varapuheenjohtaja

Varsinaiset jäsenet

Veikko Suosaari

Markus Tasanen

Ulla Voutilainen

Antti Kalkku

Emmi Pajunen

Varajäsenet

Antti Rahkonen

Mikko Vallden

Anne Lepola

Raimo Lepistö

Jutta Kaarema

Tampereen kaupungin alueellisen ympäristöterveydenhuollon jaosto 1.6.2017–31.12.2019

Varsinainen jäsen

Ulla Liski

Varajäsen

Esko Välttilä

Oriveden kaupungin elämänlaatulautakunta 1.6.2017–31.5.2021

Varsinainen jäsen

Taija Heletoja

Varajäsen

Erja Räsänen

Oriveden kaupungin ympäristölautakunta 1.6.2017–31.5.2021

Varsinainen jäsen

Johanna Kallenautio

Varajäsen

Markus Tasanen

Mänttä-Vilppulan peruspalvelulautakunta 1.6.2017–31.12.2019

Varsinainen jäsen

Hannu Hämylä

Esko Välttilä

Anne Lepola

Varajäsen

Kaija Laine

Markus Tasanen

Matti Tammelin

Varapuheenjohtaja

Mänttä-Vilppulan peruspalvelulautakunnan yksilöjaosto 1.6.2017–31.12.2019

Varsinainen jäsen

Esko Välttilä

Varajäsen

Anne Lepola

Varapuheenjohtaja

Rintamaveteraaniaisiin neuvottelukunta 1.6.2017–31.5.2019

Anne Lepola, puheenjohtaja

Juho Eskola

Yhtiökokousedustajat 1.6.2017–31.5.2019

Koskitalot Oy

Juupajoen Lämpö Oy

Kiinteistö Oy Kopsamonlinna

Kiinteistö Oy Kirjakoski

Kiinteistö Oy Koskiportti

Asuntohankintayhtiö Juupas Oy

Asunto Oy Juupajoen Naapi

Asunto Oy Kaukonhaka

Pirkanmaan Jätehuolto Oy

Esko Välttilä

Hannu Hämylä

Jani Jauhiainen

Anne Lepola

Juha Soikka, varalla Heikki Sikiö

Pirkko Lindström

Heikki Sikiö

Johanna Kallenautio

Pekka Maasilta, varalla Pekka Rae

Merikanto-opiston johtokunta 1.6.2017–31.5.2021

Varsinainen jäsen

Varajäsen

Lea Nurminen

Petri Sähra

Hyttiälän metsäaseman neuvottelukunta

Edustaja

Pirkko Lindström

Varaedustaja

Vanhus- ja vammaisneuvosto 1.6.2017–31.5.2019

Edustaja

Anne Lepola

Varaedustaja

Heidi Frolov

Kunniamerkkityöryhmä 1.6.2017–31.5.2021

Edustaja

Ulla Voutilainen

Pekka Rae

Antti Rahkonen

Marjut Mäkinen

Kaija Laine

Matti Tammelin

Varaedustaja

Sastamalan koulutuskuntayhtymän yhtymävaltuusto

Varsinainen jäsen

Jani Jauhiainen

Varajäsen

Ulla Mäkinen

Pirkanmaan liiton kuntayhtymän kuntien edustajainkokouksen edustajat

Varsinainen jäsen

Jani Jauhiainen

Varajäsen

Janne Salomaa

Käräjäoikeuden lautamiehet

Tapio Niemelä

Kiinteistötoimitusten uskotut miehet 1.6.2017–31.5.2021

Jukka Rae

Mari Alanko

Anne Lepola

Tarja Karvinen

Marjut Mäkinen

Kaija Laine

Jussi Valkeajoki

Poliisin neuvottelukunta 1.6.2017–31.5.2021

Varsinainen jäsen

Olli Toivonen

Varajäsen

Jari Pulkkinen

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymävaltuusto 1.6.2017–31.12.2019

Varsinaiset jäsenet

Pekka Rae

Varajäsenet

Taija Heletoja

Poko ry:n hallituksen jäsen

Varsinainen jäsen (julkisen tahon edustaja)

Pirkko Lindström

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

Hyvinvointikertomuksen seurantatiedot 2017

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi kunnassa on laaja lakisääteinen pohja. Kuntalaki (2015/410) määrittelee kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtimisen keskeiseksi kunnan perustehtäväksi. Meneillään olevassa sote-uudistuksessa hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on linjattu edelleen kunnan tehtäväksi. Järjestämislakiluonnoksessa veloitetaan myös tulevia sote-alueita tukemaan kuntia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävässä. Lakien lisäksi paikallisten toimien tulee olla linjassa kansallisten ohjelmien ja tavoitteiden kanssa.

Terveydenhuoltolaki on velvoittanut kuntia nimeämään terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutahot. Kunnan eri toimialojen on tehtävä yhteistyötä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Juupajoen kunnassa toteutettiin v.2017 laaja organisaatiouudistus. Sen myötä sivistystoimen johtajan ja varhaiskasvatuksen johtajan virat lakkautettiin. Tilalle perustettiin uusi hyvinvointijohtajan virka. Hyvinvointijohtajan tehtäviin kuuluu kunnan hyvinvointityön kehittäminen ja johtaminen sekä vastuu hyvinvointia edistävästä ja ylläpitävästä palveluista. Tehtäviin kuuluu myös hyvinvointikoordinaattorin työt.

Juupajoen kunnan hyvinvointityöryhmään kuuluvat kunnanjohtaja Pirkko Lindström, tekninen johtaja Pekka Maasilta, perusopetuksen rehtori Lea Nurminen, nuoriso- ja liikuntasiihteeri Henna Ruostila ja kirjastonjohtaja Ninni Mäntylä (vs. Tarja Pyyaho). Hyvinvointikoordinaattorina toimii hyvinvointijohtaja Anne Tuovila.

Juupajoen kunnanvaltuusto hyväksyi edellisen hyvinvointikertomuksen vuosille 2013 - 2016 kokouksessaan 30.6.2014 (25§). Painopistealue valtuustokaudelle olivat kuntalaisten hyvinvoinnin tukeminen ja edistämisen huomioiminen kunnan kaikilla toimialueilla. Tavoitteet ja toimenpide-ehdotukset olivat kuluvalle valtuustokaudelle valmistuneiden Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman, Vanhustyön ja vanhustalveluiden suunnitelman, Juupajoen ja Oriveden turvallisuussuunnitelman ja Pirkanmaan terveydenhuollon järjestämssuunnitelman tavoitteita ja toimenpide-ehdotuksia. Koska uusi hyvinvointisuunnitelma ja sitä toteuttavat edellä mainitut suunnitelmat ovat päivitettävänä, vuoden 2017 tavoitteet ovat olleet edellisen suunnitelman mukaiset.

Liitteessä on esitelty taulukkomuodossa suunnitelmien painopisteet, tavoitteet ja toimenpide-ehdotukset sekä niiden toteutuminen vuoden 2017 aikana.

JUUPAJOEN KUNNAN VANHUSPALVELUIDEN TOIMINTALINJAT

- 1) Ikääntyneen ja ikääntyvän väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen sekä osallisuuden ylläpitäminen ja edistäminen.

TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUU	AIKATAULU	Toteutuma 2017
Ikääntyneiden oma osallistuminen palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen	Kuntalaispalautteiden vastaanottaminen ja huomioiminen	Luottamushenkilöt Viranhaltijat Työntekijät	2013 - 2017	koko sote-sektorin asiakastytyväisyyskysely toteutettiin V.2016
	Vanhusneuvoston toiminnan vakiinnuttaminen	Vanhusneuvosto ja 1.6.2017 alkaen hyvinvointijohtaja	2013 - 2017	Vanhusneuvosto muuttui vanhus- ja vammaisneuvostoksi 1.6.2017 alkaen. Neuvoston toiminta on vakiintunut ja aktivoitunut. Kokouksia oli 2 syksyllä 2017.
	Hyvinvointia edistävien kotikäyntien toteuttaminen. Asiakkaiden mahdollisuus tulla kuulluksi	Vastaava hoitaja Vastuu hoitaja	2013 - 2017	vuonna 2014 kaikki 75-vuotta täyttäneet haastateltiin
Ikääntyneiden toimintakyvyn ja osallisuuden ylläpitäminen ja edistäminen	Ikääntyneille suunnatun päivätoiminnan kehittäminen	Vastaava hoitaja Vastuu hoitaja	2013 - 2017	Mäntänvuoren terveys aloitti syksyllä 2017 suunnittelun kuntotuttavan päivätoiminnan aloittamisesta Juupajoella. Vanhus- ja vammaisneuvosto tutustui toimintaan marraskuussa 2017 Villpulassa.
	Liikuntatoimen palvelujen kehittäminen ikäihmisten tarpeiden ja toiveiden mukaan	Hyvinvointipalvelut / liikuntatyö Järjestöt	2013 - 2017	Liikuntapalvelut aloitti kaksi uutta ikäihmisille suunnattua ohjattua liikuntaryhmää syksyllä 2017; kevyt jumppa sekä tasapainojumppa. Ohjaajana liikuntasihiteeri ja yksityinen palveluntuottaja. Ryhmät ovat olleet suosittuja.
	Kulttuuritoimen palvelujen kehittäminen ikäihmisten tarpeiden ja toiveiden mukaan	Hyvinvointipalvelut / kulttuurityö Järjestöt	2013 - 2017	toteutettiin kesäretki elokuussa 2017
	Järjestöjen toiminta ikääntyneiden	SPR Karjalaseura	2013 - 2017	Yhdistykset mukana vanhusneuvoston

	hyvinvoinnin, osallisuuden ja toimintakyvyn tukijana			toiminnassa.
	Vanhusjärjestöjen toiminta ikääntyneiden hyvinvoinnin, osallisuuden ja toimintakyvyn tukijana	Eläkelitto Eläkkeensaajat Juupajoen sotainvalidit Juupajoen sotaveteraanit	2013 - 2017	Kunnassa toimii myös veteraanitoimikunta. Yhdistykset mukana vanhusneuvoston toiminnassa.
	Seurakunnan toiminta ikäntyneiden hyvinvoinnin, osallisuuden ja toimintakyvyn tukijana	Seurakunta	2013 - 2017	Seurakunnan säännölliset vierailut vanhainkodilla. Seurakunta mukana vanhusneuvostossa.
Läheisverkoston toiminta	Läheisten osallistuminen, hoito- ja palvelusuunnitelmien laadintaan osallistuvana tahona	Vastaava hoitaja Vastuu hoitaja	2013 - 2017	Toteutuu.

2) Iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen turvaaminen ja kehittäminen

TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUU	AIKATAULU	Toteutuma 2017
Tasavertaisten ja oikea-aikaisten palvelujen saatavuus	Toimintakyky-mittariston käyttöönotto palveluntarpeen arviointiin. Mittariston valinnassa käytetään vanhuspalveluiden ja terveydenhuollon yhteistä asiantuntemusta.	Vastaava hoitaja Vastuu hoitaja	2013 - 2014	Toteutunut. Otettu käyttöön syksyllä 2013 Partel-indeksi IADL GDS15 MMSE tasapainotesti
	Hoito- ja palvelusuunnitelmien laatiminen	Vastaava hoitaja Vastuu hoitaja	2013 - 2017	Toteutuu.
	Moniammatillinen yhteistyö, toimivat hoitoketjut	Vastaava hoitaja Vastuu hoitaja	2013 - 2017	Toteutuu.
Avopalvelujen saatavuus ja ensisijaisuus	Asiakaslähtöinen, ikäihmisen omia voimavaroja tukeva kotihoito	Vastaava hoitaja Vastuu hoitaja	2013 - 2017	Toteutuu. Aikaperusteinen laskutus otettu käyttöön 4/2014.
	Kotona asuvien vanhusten turvallisuuden ylläpitäminen. Ks. tarkempi selvitys kappale 4.3 (Asuminen ja turvallisuus)	Vastaava hoitaja Vastuu hoitaja Tekninen toimi	2013 - 2017	Tuetaan kotona asuvien turvallisuutta. Kts. turvallisuussuunnitelman tavoitteet ja toteutuminen.
	Kotisairaanhoidotyön vahvistaminen	Vastaava hoitaja Vastuu hoitaja	2013 - 2017	Toteutuu. Sairaanhoidon palkattu kotihoitoon 2013.
	Intervallihoidon kehittäminen osana kotihoitoa	Vastaava hoitaja Vastuu hoitaja	2013 - 2017	Toteutunut. Laitoshoidon lyhyet jaksot lisääntyneet.
	Omaishoidon palvelujen ylläpitäminen ja kehittäminen	Vastaava hoitaja Vastuu hoitaja	2013 - 2017	Toteutuu.
	Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevien asiakkaiden määrän vähentäminen	Vastaava hoitaja Vastuu hoitaja	2013 - 2017	Toteutunut.

3) Työhyvinvoinnin edistäminen, johtamisen ja henkilökunnan osaamisen tukeminen

TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUU	AIKATAULU	Toteutuma 2017
Eri ammattiosaamisen hyödyntäminen, yhteistyö	Terveystieteiden ja sosiaalityön osaamisen vahvistaminen ja jakaminen	Vastaava hoitaja Vastuu hoitaja	2013 - 2017	Toteutuu.
	Yhteistyö järjestöjen ja seurakunnan kanssa	Vastaava hoitaja Vastuu hoitaja	2013 - 2017	Toteutuu. Vanhusneuvoston kokoonpano.
Hyvä johtajuus	Vanhuspalveluiden esimiesten johtamisen osaamisen vahvistaminen	Vastaava hoitaja Vastuu hoitaja	2013 - 2017	Toteutuu Järjestetty koulutusta.
Henkilöstön osaamisen vahvistaminen	Tarkoituksenmukaisen koulutuksen järjestäminen	Vastaava hoitaja Vastuu hoitaja	2013 - 2017	Toteutuu. Koulutusta suunnataan henkilöiden vastualueiden mukaan tarkoituksenmukaisesti
Sopiva henkilökuntarakente ja määrä turvaamaan palvelun määrää ja laatua.	Arvioidaan henkilöstörakenne, määrä, pätevyys, ammatillinen jakauma ja erityisosaamisalueet eri ammattikunnilla	Vastaava hoitaja Vastuu hoitaja	2013 - 2017	Toteutuu. Henkilökuntarakente on ollut sopiva ja henkilöt päteviä.
Dokumentointi, tietojen siirto	Ajantasaisen tietojärjestelmän käyttöönotto		2014 - 2017	Toteutunut, sähköiset kirjaukset otettu käyttöön

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTISUUNNITELMA 2013 – 2016 (2017)

KESKEISET PAINOPISTEET, KEHITTÄMISEHDOTUKSET JA KONKREETTISET TOIMENPITEET

Painopistealue ja kehittämiskohde / kohteet		
Kunnan perheystävällisyyden vahvistaminen ja kasvuyhteisöjen tukeminen		
Tavoitteet	Toimenpiteet	Toteutuminen
Juupajoki koetaan turvallisena asuinympäristönä.	Kunnan toimintayksikköjen huolto-, ylläpito- ja kunnossapidosta huolehtiminen.	Liikuntahallin saneeraus ja kuntosalin laajennus valmistuivat kesällä 2016. Myös sähkölukitus uusittiin.
Kylien elinvoimainen toiminta kasvuympäristönä vahvistaa lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä.	Nykyisen nuorisotilan soveltuvuuden arviointi toiminnallisesti. Nuorisolle sopivan tilan varmistaminen.	Kylätalot eivät ole olleet aktiivisessa käytössä nuorisotoiminnassa. Sitä vastoin Korkeakosken Nuokkarin toiminta virkistyi merkittävästi syksyllä 2017. Nuokkaria on pidetty auki enemmän kuin aiemmin. Tämä on ollut nuorten toive. Nuokkarille saatiin kaksi uutta sohvaa lahjoituksena ja tilaa on uudistettu muutenkin toimivammaksi.
	Kevyenliikenteen väylien turvallisuuden lisäämisen arviointi ja tarkoituksenmukainen toteutus.	Kevyen liikenteen väylän valmistuminen Kopsamon alueelle.
	Järjestöjen työn tukeminen. Järjestöjen ja kunnan välinen yhteistyö.	Koskentien kevyenliikenteen väylän jatko investointisuunnitelmassa
	Kylien elinvoimaisuutta ja kylä-yhteistyötä tuetaan.	Avustukset on jaettu suunnitelman mukaisesti.
	Kunnan markkinoinnin kehittäminen. Kunnan www-sivujen kautta informaatiota lapsiperheille tarjottavista tapahtumista ja palveluista.	Kuntatiimin toiminta edelleen vireää, kokoontumisia 4 kertaa vuodessa. Syksyllä 2017 toimintaa laajennettiin kutsumalla mukaan myös yrittäjien edustajia.
	Nuorten osallistumisen tukeminen ja kehittäminen, esim. koulujen oppilaskuntien hallitusten kautta. Seuraavan lasten ja	Kunta hoitaa Lylyn kylätalon käyttökustannukset (vuokra, sähkö), sama koskee myös Kopsamolle valmistunutta kylätaloa.
		Avoin päiväkotitiedottaminen Kettula tiedottaa sekä kunnan www-sivuilla että facebookissa toiminnastaan.
		Kunnan verkkotiedottamista tehostettu.
		Oppilaskunnan hallitukset ovat toimineet suunnitellusti ja toiminnan kehittäminen jatkuu.
		Nuorisovaltuuston toiminta käynnistyi syksyllä 2017. Valtuustoon kuuluu 4 jäsentä. Kokoontumisia syksyllä oli

	<p>nuorten hyvinvointisuunnitelman laadintaan osallistuvat lapset, nuoret ja perheet.</p> <p>Nuorten työelämään perehdyttäminen, yli 16 -vuotiaalle tarjotaan kesätöitä mahdollisuuksien mukaan kunnan eri toimipisteissä.</p>	<p>Kaikki kesätyön hakijat saivat 2 viikon kesätyöjakson (xxx hlöä).</p>
Painopistealue ja kehittämiskohde / kohteet		
Perheiden kokonaisvaltainen ja varhainen tukeminen		
Tavoitteet	Toimenpiteet	Toteutuminen
<p>Varhaisen vaiheen tuki, ennaltaehkäisevä toiminta.</p> <p>Yhteistyötä korostava toiminta-tapa perheiden, eri viranomais-ten ja toimijoiden välillä.</p>	<p>Yhteistyö lasten ja perheiden tukemiseksi eri viranomaisten ja toimijoiden kanssa</p> <p>Lastenneuvolapalveluissa terveydenhoitajan tavoitteaa kaikki lapsiperheet, vanhemmat ja lapset.</p> <p>Kodin ja koulun välisen yhteydenpidon ylläpitäminen, mm. säännöllisillä vanhempien kanssa käydyillä keskusteluilla.</p> <p>Vanhempainneuvostojen toiminnan ylläpitäminen ja kehittäminen.</p>	<p>Vakka-palavereita ei ole pidetty, vaan palaverit on pidetty verkostopalavereina yksittäisten asiakkaiden osalta (vuosittain n. 2-3 perhettä).</p> <p>Yhteistyö on lisääntynyt suuresti LaPe-hankkeen myötä, eri toimijat ovat kokoontuneet useasti suunnittelemaan ennaltaehkäiseviä palveluita ja toimintamalleja.</p> <p>Varhaiskasvatuksen henkilökunnan edustajia kuuluu Ylä-Pirkanmaan kuntien (Juupajoki, M-V, Ruovesi, Virrat) yhteiseen pilottiryhmään, jonka tehtävänä on luoda toimintamalli tukea tarvitsevien lasten ja perheiden varhaiskasvatuspalveluihin hakeutumiseen.</p> <p>Avoin päiväkotiki Kettula mahdollistanut matalan kynnyksen avun pyytämiseksi lapsiperheissä, perhetyö-varhaiskasvatus-yhteistyö erittäin hyödyllistä.</p> <p>Koulu ja VaKa tekevät tiivistä yhteistyötä, esi- ja alkuopetuksen yhteiset palaverit 4-6 kertaa vuodessa, tiedonsiirtopalaverit esiopetuksesta kouluun</p> <p>Vanhempainvartit, vanhempainillat toteutuvat molemmilla kouluilla</p> <p>Vanhempainneuvostot toimivat molemmilla kouluilla.</p> <p>Wilma käytössä kodin ja koulun välisessä yhteydenpidossa.</p> <p>Kiva-koulu ohjelma käytössä</p>

	molemmilla kouluilla
Kiva-koulu ohjelma.	Liikennekasvatusviikkoa vietettiin kouluilla.
Liikennekasvatuksen ja päihde-työn sisällyttäminen koulujen opetukseen.	Kouluterveyskyselyihin osallistuivat keväällä 2017 kunnan 4.-5.-luokkien sekä 8.-9.luokkien oppilaat. Kyselyn tuloksista informoitiin henkilökuntaa ja tehtiin suunnitelmia tarvittavien toimenpiteiden käynnistämiseksi. (mm. kouluruokailukysely)
Kouluterveyskyselyyn osallistuminen.	Kuntatiimi ja nuorten palveluverkko kokoontuneet 6 kertaa vuodessa
	Koulunuorisotyötä toteutettu yläkoululla (nuorisotyöntekijä koululla 1pv/viikossa).
Kuntatiimin ja nuorisoverkoston toiminnan jatkaminen.	Ei ole toteutunut.
Kouluihin ja kyläkeskuksiin jalkautuvan nuorisotyön toteuttaminen.	
Nuorisotakuun piiriin kuuluvien nuorten osalta luodaan toimivat käytännöt sivistystoimen, sosiaalitoimen, te-toimiston ja etsivän nuorisotyön kanssa.	

Painopistealue ja kehittämiskohde / kohteet		
Peruspalveluiden tukeminen ja vahvistaminen		
Tavoitteet	Toimenpiteet	Toteutuminen
Juupajoen kunnassa lapsi-perheille suunnattujen perus-palvelujen saatavuus ja jatkuvuus.	<p>Juupajoella säilytetään kunnalliset peruspalvelut lähipalveluina nykyisissä toimivissa yksiköissä (terveydenhoitajien vastaanotto neuvolapalveluineen, lääkärin vastaanotto terveysasemalla, varhaiskasvatuspalvelut, peruskoulu, nuorisopalvelut, kirjastopalvelut, ennalta ehkäisevä perhetyö).</p> <p>Erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten palvelut arvioidaan ja järjestetään tarvetta vastaavalla tavalla.</p> <p>Avoimen varhaiskasvatus-toiminnan kehittäminen (avoin päiväkotiki Kettula ja lapsiparkki-toiminta).</p> <p>Arvioidaan nuorisotoimen kautta järjestettävän toiminnan ja resurssien määrää.</p> <p>Lasten, nuorten ja perheiden kanssa toimivien työntekijöiden ammatillista osaamista lisätään.</p>	<p>Varhaiskasvatuspalveluiden saatavuus ollut erittäin hyvä, ei jonoja. Lapsimäärän pienentyessä toiminta keskittyy päiväkotiin ja ryhmikseen. Kotona työskenteleviä perhepäivähoitajia ei ollut 2017 lainkaan.</p> <p>Tuen tarpeessa olevat lapset ovat sijoittuneet päiväkodin ja ryhmiksen kaikkiin ryhmiin.</p> <p>Perheiden toiveita on aktiivisesti kuunneltu Kettulan toiminnan kehittämiseksi. Lapsiparkkitoimintaa ei ole järjestetty systemaattisesti sillä lasten syntyvyys on vähentynyt.</p> <p>Nuokkari on ollut avoinna säännöllisesti ja toimintaa on lisätty syksyllä 2017. OmaTeatterin toiminta, bänditoiminta sekä lasten liikunnalliset kerhot ovat toteutuneet. Kesällä on tarjottu lasten leiritointia. Uima- ja urheilukoulut on tarjottu useammalla kylällä.</p> <p>VaKan henkilöstöä koulutetaan säännöllisesti. Henkilöstö osallistui koulutuksiin liittyen uuteen varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden laadintaan sekä käyttöön ottoon 1.8.2017.</p> <p>Koulutussuunnitelman mukaiset koulutukset</p>

LAPSET JA NUORET				
	Toiseen asteen koulutus	Koulutuspaikka kaikille		Syksyllä 2017 kaikki peruskoulun päättötodistuksen saaneet saivat koulutuspaikan.
	Lasten, nuorten ja perheiden psykososiaalisen hyvinvoinnin parantaminen	Vertaistukiryhmät lapsille, nuorille ja vanhemmille Kerhotoimintaa syrjäytymisriskin lapsille ja nuorille	Nuorten palvelu- ja ohjausverkosto Oppilashuolto Perhetyö/perhe-neuvola Nuorisotyö	Koulujen kerhotoiminta aktiivista, vuonna 2017 toteutui 9 eri pituista kerhoa, yht 188,5 kerhotuntia . Oppilashuollon ohjausryhmä kokoontui 2 kertaa, koulukohtainen oppilashuoltotyöryhmä 4 kertaa. Syksyllä järjestettiin kodin ja koulun päivä molemmissa kouluissa.
	Vapaaehtoistyön toimintaedellytysten edistäminen	Harrastajamäärät Ohjaajaresurssit	Juupajoen kuntatiimi Seurakunnat	- Kuntatiimi kokoontunut säännöllisesti.
yhteisöllisyyden lisääminen, syrjäytymisen vähentäminen ja sisäinen turvallisuus (PSHP alueellinen hyvinvointikertomus 2013–2016)	Aikaa hyvinvointiryhmien työskentelylle Resursseja etsivään työhön eri kohderyhmille (lapsiperheet, nuorisot, pitkäaikaistyöttömille, mielenterveyskuntoutujille)	Turvallisuussuunnitelma on osa hyvinvointikertomusta Tilastot Työttömien terveystarkastukset Koko perheen hyvinvointitarkastusten % (4vv.,1.lk.,5.lk.,8.lk.,)	Kunnan ylin johto, hyvinvointikoordinaattori, hyvinvointiryhmä Sosiaalityö, työllisyyspalvelut, oppilashuolto, terveystoimi, nuorisotoimi, järjestöt, seurakunta	Toteutuu.

3 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN KESKEISET LIITETIEDOT

SISÄLLYSLUETTELO

- Liite 1. Tilinpäätöksen laatimista koskeva liitetieto**
- Liite 4. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus tilinpäätöksessä 2017**
- Liite Konsernin laskentaperiaatteet 2017**
- Liite 6. Toimintatuotot tehtäväalueittain**
- Liite 7. Verotulojen erittely**
- Liite 8. Valtionosuuksien erittely**
- Liite 9. Palvelujen ostojen erittely (kunta)**
- Liite 10. Valtuustoryhmille annetut tuet 2017**
- Liite 11. Poistosuunnitelma**
- Liite 13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden olennaiset myyntivoitot ja -tappiot**
- Liite 14. Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely**
- Liite 15. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely**
- Liite 16. Erittely poistoeron muutoksista**
- Liite 18. Arvonkorotukset**
- Liite 19. Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti**
- Liite 20-22. Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt 2017**
- Liite 23. Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksiltä**
- Liite 24. Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät**
- Liite 25. Oman pääoman erittely**
- Liite 26. Erittely poistoerosta**
- Liite 27. Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin 5 v. kuluttua**
- Liite 28. Joukkovelkakirjalainat**
- Liite 30. Vieras pääoma**
- Liite 31. Sekkilimiitti**
- Liite 32. Muiden velkojen erittely**
- Liite 33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät**
- Liite 38. Leasingvastuiden yhteismäärä**
- Liite 39. Vastuusitoumukset**
- Liite 40. Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista**
- Liite 41. Muut taloudelliset vastuut**
- Liite 42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.2017**
- Liite 44. Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetty luottamushenkilömaksut**
- Liite 45. Tilintarkastajan palkkiot**
- Liite 46. Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista**

Liite 1 Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät (KPA 2:2.1 § 1-kohta)

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointeihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Liite 4 Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus tilinpäätöksessä

Tilikaudet vertailukelpoisia keskenään.

Liite Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty Juupajoen kunnan kaikki tytäryhteisöt sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä velat ja saamiset on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden yli- tai alijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Tietoteknisistä syistä johtuen poistoero ja vapaaehtoiset varaukset jaettiin edellisten tilikausien yli- tai alijäämään.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Kuntayhtymät

Kuntayhtymien taseet ja niiden liitetiedot on yhdistelty konsernitilinpäätökseen lukuarvoiltaan omistusosuuden mukaisesti.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Liite 6 Toimintatuotot tehtäväalueittain

Toimintatuotot tehtäväalueittain *)				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Yleishallinto	134111	209966	99721	65205
Sosiaali- ja terveystuotot	4791237	4567278	0	878
Opetus- ja kulttuuripalvelut	644389	441722	222312	233546
Yhdyskuntapalvelut	15483	28695	15483	28695
Muut palvelut	980814	908843	398668	248378
Liiketoiminta	688053	643342	688053	693614
<i>Kunnan toimintatuotot yhteensä *)</i>	<i>7254087</i>	<i>6799846</i>	<i>1424237</i>	<i>1270316</i>

*) toimintatuottojen erittely esitetään ulkoisista eristä

Tytäryhtiöiden toimintatuotot sisältyvät konsernin muihin palveluihin. Oikaistu vuoden 2016 laskelma vastaavaksi.

Liite 7 Verotulojen erittely

Verotulojen erittely		
	2017	2016
Kunnan tulovero	5 707 298	5 608 655
Osuus yhteisöveron tuotosta	923 792	754 367
Kiinteistövero	543 086	549 317
Verotulot yhteensä	7 174 176	6 912 339

Liite 8 Valtionosuuksien erittely

Valtionosuuksien erittely		
	2017	2016
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	4 752 243	5 043 128
Em. sisältyvä verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	1 024 944	1 012 212
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-467 560	-549 049
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Valtionosuudet yhteensä	4 284 683	4 494 079

Liite 9 Palvelujen ostojen erittely (kunta)

Palvelujen ostojen erittely (kunta)		
(Ulkoiset palvelut)	2017	2016
Asiakaspalvelujen ostot	6 843 619	6 838 529
Muiden palvelujen ostot	1 148 214	1 149 739
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	7 991 833	7 988 268

Liite 10 Valtuustoryhmille annetut tuet 2017

Valtuustoryhmille annetut tuet 2017	
Keskusta	0,00 €
Kansallinen kokoomus	0,00 €
SDP	0,00 €
Perussuomalaiset	0,00 €
Vasemmistoliitto	0,00 €
Vihreät	0,00 €
Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä	0,00 €

Liite 11 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

POISTOSUUNNITELMA		
Omaisuuslaji		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
	Tasapoisto	
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	2 - 5	vuotta
Aineettomat oikeudet	5 - 20	vuotta
Liikearvo	2 - 5	vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	2 - 5	vuotta
Muut	2 - 5	vuotta
Erityisestä syystä em poistoajat voivat olla enintään	20	vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Asuinrakennukset	30 - 50	vuotta
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50	vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30	vuotta
Talousrakennukset	10 - 20	vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30	vuotta
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20	vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	10 - 30	vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	15 - 30	vuotta
Aluelämpöverkosto	20 - 30	vuotta
Vedenjakeluverkosto	30 - 40	vuotta
Viemäriverkosto	30 - 40	vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20	vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 - 20	vuotta
Puhelin- ja tietoverkko, keskusasema ja alakeskukset	10 - 12	vuotta
Vesi yms.lait.laitoskoneet ja laitteet	10 - 20	vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20	vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 - 15	vuotta
Kuljetusvälineet	4 - 7	vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	5 - 10	vuotta
Muut raskaat koneet	10 - 15	vuotta
Muut kevyet koneet	5 - 10	vuotta
Sairaala-, terv.h.-yms laitteet	5 - 15	vuotta
Atk-laitteet	3 - 5	vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5	vuotta
Luonnonvarat	Substanssipoisto	
Poistoaikoina käytetään lyhintä mahdollista poistoaikaa, ellei kunnanhallitus yksittäisen hyödykkeen kohdalla erikseen toisin päättä.		
Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000€, kirjataan vuosikuluksi.		

Liite 13 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden olennaiset myyntivoitot ja -tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden olennaiset myyntivoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	180 397	0	180 397	0
Rakennusten myyntivoitot		0	0	0
Muut myyntivoitot	117	5 310	0	0
Myyntivoitot yhteensä	180 514	5 310	180 397	0
Muut toimintakulut				
Myyntitappio	25 082	4 442	0	0
Myyntitappiot yhteensä	25 082	4 442	0	0

Liite 14 Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Satunnaiset tuotot	0	0		0
Satunnaiset tuotot yhteensä	0	0		0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0
Satunnaiset kulut yhteensä	0	0	0	0

Liite 15 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2017	2016
Osinkotuotot muista yhteisöistä	167	150
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	21 342	21 342
Yhteensä	21 509	21 492

Liite 16 Erittely poistoeron muutoksista

Erittely poistoeron muutoksista		
	2017	2016
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	-10 571	-10 571
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus		
Poistoeron muutos yhteensä	-10 571	-10 571

Liite 18 Arvonkorotukset

Arvonkorotukset				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	657 162	655 360	655 329	653 527
Arvonkorotukset	0	1 802	0	1 802
Arvonkorotusten purku	-8 146	0	-8 146	0
Arvo 31.12.	649 016	657 162	647 183	655 329
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	649 016	657 162	647 183	655 329
<p>Arvonkorotuksen kohteena olevien metsätilojen arvo on määritetty varovaisuuden periaatetta noudattaen. Arvonkorotus on tehty kaikkiin metsätiloihin, joiden osalta kirjanpitolain mukaiset arvonkorotuksen edellytykset täyttyvät.</p>				

Liite 19 Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Pysyvien vastaavien muutokset, vuosi 2017	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankkeet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.2017	1 128 604,47	3 637 313,07	2 715 175,89	10 205,47	65 124,56	876 157,15	8 432 580,61
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	106 012,33	31 496,41	620 830,05	0,00	758 338,79
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	2 509,77	5 159,21	0,00	0,00	0,00	0,00	7 668,98
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2017	1 126 094,70	3 632 153,86	2 821 188,22	41 701,88	685 954,61	876 157,15	9 183 250,42
Suunnitelman mukaiset poistot tilikaudella	0,00	180 078,80	246 289,92	10 905,27	0,00	54 195,36	491 469,35
Arvonlennukset ja niiden palautukset	8 145,88	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8 145,88
Aktivoidut korkomenot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintam. 31.12.2017	1 117 948,82	3 452 075,06	2 574 898,30	30 796,61	685 954,61	821 961,79	8 683 635,19
Arvonkorotukset	-8 145,88	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-8 145,88
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	1 117 948,82	3 452 075,06	2 574 898,30	30 796,61	685 954,61	821 961,79	8 683 635,19
Olennaiset lisäpoistot							
Erittely olennaisista lisäpoistoista							

Pysyvien vastaavien sijoitukset, vuosi 2017	Osakkeet tytäryht.	Kuntayht. osuudet	Osakkeet muut osakkuusyht.	Muut osakkeet ja osuudet	Saamiset tytäryhteisöiltä	Saamiset muilta	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2017	445 103,66	1 088 680,32	2 127 218,08	108 700,93	95 626,93	68 730,00	3 934 059,92
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	32 813,47	2 040,00	34 853,47
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2017	445 103,66	1 088 680,32	2 127 218,08	108 700,93	62 813,46	66 690,00	3 899 206,45
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	445 103,66	1 088 680,32	2 127 218,08	108 700,93	62 813,46	66 690,00	3 899 206,45

Liite 20-22 Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt 2017						
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus	Konsernin omistusosuus	Kuntakonsernin osuus (€)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta / tappiosta
Tytäryhteisöt						
Koskitalot Oy	Juupajoki	100 %	100 %	699 411	1 752 094	48 439
Kiinteistö Oy Kirjakoski	Juupajoki	100 %	100 %	67 797	45 639	1 203
Kiinteistö Oy Kopsamon Linna	Juupajoki	50,43 %	50,43 %	90 281	5 301	0
Asuntohankintayht. Juupas Oy	Juupajoki	100 %	100 %	49 402	0	-805
Yhteensä				906 891	1 803 034	48 837
Kuntayhtymät						
Pirkanmaan sh-piiri	Tampere	0,56 %	0,56 %	1 183 449	2 074 156	60 530
Pirkanmaan liitto	Tampere	0,52 %	0,52 %	8 702	14 940	27
Sastamalan koulutusky	Sastamala	1,10 %	1,10 %	409 819	102 033	-2 453
Yhteensä				1 601 970	2 191 129	58 104
Osakkuusyhtiöt						
Juupajoen Lämpö Oy	Juupajoki	50 %	50 %	117 038	1 286 750	8 794
Kiinteistö Oy Juupajoen Koskiportti	Juupajoki	47,40 %	47,40 %	2 017 986	9 456	-10 115
Yhteensä				2 135 024	1 296 206	-1 321

Liite 23 Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyhteisöiltä

Saamisten erittely				
	2017		2016	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Lainasaamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	25 395,56	0,00	26 605,96
Lainasaamiset	30 000,00	32 813,47	95 626,93	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	150,00
Yhteensä	30 000,00	58 209,03	95 626,93	26 755,96
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	21342,11	0,00	21 342,11
Yhteensä	0,00	21342,11	0,00	21 342,11
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	13505,17	0,00	13 090,14
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	13505,17	0,00	13 090,14
Saamiset yhteensä	30 000,00	93 056,31	95 626,93	61 188,21

Liite 24 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Muut siirtosaamiset	5 724	0	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Muut siirtosaamiset	95 319	213 795	63 330	156 119

Liite 25 Oman pääoman erittely

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Peruspääoma 1.1.	5 878 804	5 877 531	5 884 396	5 884 396
Lisäykset	808	1 274	0	0
Vähennykset		0	0	0
Peruspääoma 31.12.	5 879 612	5 878 804	5 884 396	5 884 396
Arvonkorotusrahasto 1.1.	657 162	655 360	655 329	653 527
Lisäykset		1 802	0	1 802
Vähennykset	8 146	0	8 146	0
Arvonkorotusrahasto 31.12	649 016	657 162	647 184	655 329
Muut omat rahastot	3 369	3 517	0	0
Edellisten tilikausien yli-/ alijäämä 31.12.	1 843 280	1 668 486	1 770 387	1 676 306
Tilikauden yli-/ alijäämä	709 814	347 838	506 217	94 081
Oma pääoma yhteensä	9 085 091	8 555 808	8 808 184	8 310 113

Liite 26 Erittely poistoerosta

Erittely poistoerosta		
	2017	2016
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	272 208,30	282 779,53
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus		
Poistoero yhteensä	272 208,30	282 779,53

Liite 27 Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin 5 v. kuluttua

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin 5 v. kuluttua		
	2017	2016
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	866 007	563 000

Liite 28 Joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalainat		
	2017	2016
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat		
Kuntatodistus		800 000,00
korko 0,05 %		97,77
erääntyvät 5.12.2016–3.3.2017		800 000,00
Kuntatodistus	900 000,00	
korko 0,00 %	0,00	
erääntyvät 5.12.2017.–5.3.2018	900 000,00	
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	900 000,00	800 000,00

Liite 30 Vieras pääoma yhteensä

Vieras pääoma				
	2017		2016	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Ostovelat	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Muut velat	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Siirtovelat	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Yhteensä	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Ostovelat	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Muut velat	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Siirtovelat	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Yhteensä	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Velat osakkuusyhteisöille				
Saadut ennakot	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Ostovelat	0,00 €	33 113,95 €	0,00 €	36 323,57 €
Muut velat	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Siirtovelat	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Yhteensä	0,00 €	33 113,95 €	0,00 €	36 323,57 €
Vieras pääoma yhteensä	0,00 €	33 113,95 €	0,00 €	36 323,57 €

Liite 31 Sekkilimiitti

Sekkilimiitti		
	2017	2016
Luotollisen sekkitalin sekkilimiitti 31.12.	615 000	615 000

Liite 32 Muiden velkojen erittely

Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Muut velat				
Liittymismaksut	393 208	399 060	360 192	360 192
Muut velat	225 586	195 488	53 317	53 190
Muut velat yhteensä	618 794	594 548	413 509	413 382

Liite 33 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot	0	0
Menojäämät	0	0
Lomapalkkavelan ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	234 227	231 393
Korkojaksotukset	7 638	11 370
Muut menojäämät	134 135	258 230
Lyhytaikaiset siirtovelat	376 000	500 993
Siirtovelat yhteensä	376 000	500 993

Liite 38 Leasingvastuiden yhteismäärä

Vuokra- ja leasingvastuiden yhteismäärä				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä, vastuut voimassa 31.12.2018 saakka	9 943	4 602	0	0
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	9 943	4 602	0	0
- sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet		0	0	0
Leasingvastuut yhteensä	23 085	46 242	20 167	17 571
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	23 085	43 256	20 167	17 571
- siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut		2 986	0	0
Yhteensä	33 027	50 844	20 167	35 142

Leasingvastuuihin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

Liite 39 Vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	0	0	3 184 550	3 184 550
Jäljellä oleva pääoma	0	0	2 151 453	2 308 906
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	0	0	449 163	449 163
Jäljellä oleva pääoma	0	0	397 389	409 388

Liite 40 Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2017	2016
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	10 955 599	9 586 091
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	7 241	7 155

Liite 41 Muut taloudelliset vastuut

Muut taloudelliset vastuut		
	2017	2016
Arvonlisäveron palautusvastuu	230 386,47	358 417,00
Yhteensä	230 386,47	358 417,00
Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakennusten ja perusparannusten hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (ALV 120 §).		

Liite 42 Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstön lukumäärä 31.12.2017		
	2017	2016*
Hallinto	4	5
Hyvinvointipalvelut	46	46
Tekninen toimi	5	5
Yhteensä	55	56

*Juupajoen kunnan organisaatiouudistus astui voimaan 1.6.2017, jolloin sivistystoimi siirtyi osaksi hyvinvointipalveluita.

Liite 44 Valtuustoryhmille annetut tuet 2017

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetty luottamushenkilömaksut		
Puolue	2017	2016
Itä-Pirkanmaan Vihreät ry	0,00	0,00
Juupajoen Demarit ry	781,13	498,75
Juupajoen Keskustan kunnallisjärjestö	877,75	892,13
Juupajoen Kokoomus ry	796,32	794,08
Juupajoen Perussuomalaiset ry	63,25	-
Juupajoen Vasemmistoliitto ry	30,00	68,75
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	2 548,45	2 253,71

Liite 45 Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastajan palkkiot		
BDO Audiator Oy	2017	2016
Tilintarkastuspalkkiot	7 931	6 999
Tilintarkastajan lausunnot	0	0
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	0	0
Muut palkkiot	0	0
Palkkiot yhteensä	7 931	6 999

Liite 46 Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista
Kunnanjohtajan kanssa on 15.11.2012 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus. Jos luottamuspulan vuoksi on käynnistetty kunnanjohtajan irtisanomismenettely, maksetaan kunnanjohtajalle normaalin irtisanomisajan palkan lisäksi 3 kuukauden palkkaa vastaava siirtymäkorvaus hänen itse irtisanoutuessaan virastaan.

VESIHUOLTOLAITOS
TILINPÄÄTÖS 2017

TOIMINTAKERTOMUS

Taseyksikön esimies: Tekninen johtaja Pekka Maasilta

Juupajoen kunnan vesihuoltolaitos on laskennallisesti eriytetty tulossyksikkö kunnan teknisten palvelujen vastualueella. Vesihuoltolaitos tuottaa toiminta-alueellaan vesihuoltopalvelut tulorahoitteisesti.

Vesihuoltolakia koskevat muutokset (22.8.2014/681) ovat tulleet voimaan 1.9.2014. Lain mukaan kunnan tai yrityksen tulee kirjanpidossaan eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja vesihuollolle on tilikausittain laadittava kirjanpitolain mukainen tase ja tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitteenä olevat tiedot. Vesihuoltolaitoksen toimintakertomuksessa esitetään vesihuoltolaitokselle asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista vesihuoltolaitoksen talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi tulos- tai rahoituslaskelmassa taikka taseessa.

Vedenkäyttäjille jaettavan talousveden vesihuoltolaitos tuottaa itse kolmella vedenottamalla. Jätevedet johdetaan puhdistettavaksi Oriveden kaupungin Tähtiniemen jätevedenpuhdistamolle.

Veden ja jäteveden käyttömaksuja sekä perusmaksuja korotettiin 1.1.2017 alkaen 3 %. Liittymismaksuja ei korotettu.

Asiakkaiden vesihuoltopalvelut tuotettiin laadukkaasti eikä suuria ongelmia, esim. veden saastumista, laajaa vesikatkoa tai ympäristövahinkoja syntynyt.

Juupajoen kunnan vesilaitos käyttää raakavetenään pohjavettä. Kunnan raakavesi otetaan normaalisti Huikonkankaan pohjavedenottamoilta Korkeakoski I, II ja III. Raakavesi käsitellään, happamuudesta johtuen Huikonkankaan vedenkäsittelylaitoksella. Vedenkäsittelykemikaalina käytetään kalkkikiveä. Vesilaitoksella on lisäksi käytössään yhdyslinja Oriveden kaupungin Kiviharjun vedenottamoon. Vedenkäsittelyä ja vedenottamoiden toimintaa ohjataan ja valvotaan Mipron automaatiojärjestelmän avulla.

Vesilaitos on toiminut hyvin, ja kuluttajille on pystytty toimittamaan heidän tarpeitaan vastaava määrä asetetut laatuvaatimukset täyttävää vettä.

Viemärlaitostoiminnan tavoitteena on häiriötön Vesioikeuden lupaehtojen mukainen jätevesien käsittely. Jätevesipumppaamoiden toimintaa ohjataan ja valvotaan Grundfosin kaukokäyttö- ja valvontaohjelmalla.

Lylyn puhdistamo on pystytty hoitamaan lupaehtojen mukaisesti ja kustannustehokkaasti.

Juupajoen kunta ja Oriveden kaupunki allekirjoittivat vuonna 2007 sopimuksen jätevesien johtamisesta ja käsittelystä. Sopimuksella Oriveden kaupunki sitoutuu vastaanottamaan Juupajoen kunnan viemärlaitoksen jätevedet sekä sako- ja umpikaivolietteet Tähtiniemen jätevedenpuhdistamolle. Juupajoen kunta johtaa jätevedet siirtoviemäriä pitkin Oriveden kaupungin verkostoon. Siirtoviemäri otettiin käyttöön 15.12.2012. Kunta omistaa siirtoviemäriä omalta osaltaan.

Joulukuussa valmistui Korkeakosken keskustan alueen viemärilinjojen saneeraustyö. Työ tehtiin pätöksujutusmenetelmällä ja saneerattavaa viemäriverkostoa oli 1.456 metriä, lisäksi uusittiin 35 viemäritarkastuskaivoa. Työn urakoitsijana toimi Uponor Infra Oy. Vuotovesimäärä ei Käpylän ja keskusta-alueen putkistosaneerauksista huolimatta ole vähentynyt aiempien vuosien tasosta.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Vesihuoltolaitoksen sisäisessä valvonnassa noudatetaan kunnan toimintoja ja päätöksiä. Vesihuoltolaitoksen riskienhallinta kohdistuu taloudellisten, teknisten ja turvallisuusriskien hallintaan.

Vesihuollon maksuilla tulee pitkällä aikavälillä kattaa toiminnan kulut ja investoinnit.

Sähkökatkoihin on varauduttu hankkimalla vedenottamo II:lle varavoimalaite joka varmistaa häiriöttömän vedentoimituksen myös mahdollisten sähkökatkojen aikana.

Talouden toteuma

Vuoden 2017 tilinpäätöksessä liikevaihto oli 483 362,36 € ja liikeylijäämä 90 428,45 €, rahoitustuotot ja -kulut olivat -21 557,17 ja tilikauden ylijäämäksi muodostui 68 871,28 €.

Vesi- ja jätevesimaksutulot olivat talousarviossa 491 760 euroa ja toteutuma 471 263 euroa (95,8 %). Vesihuollon liittymismaksut jäivät 3 580 euroa budjetoidusta. Toimintakulut alittuivat 22 276 € (94,6 %) budjetoidusta.

Vesihuoltolaitoksen investointien toteuma on esitetty kunnan tilinpäätöksen investointiosassa.

Vesihuoltolaitos		
TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Liikevaihto	483362,36	490 105
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	251
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikaude	-32824,78	-31 979
Palvelujen ostot	-147299,25	-195 875
	-180124,03	-227 854
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-47590,75	-48 107
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-11066,20	-12 160
Muut henkilös	-1282,29	-1 997
	-59939,24	-62 264
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-152870,64	-150 020
Liiketoiminnan muut kulut	0,00	-2 683
Liikelylijäämä (-alijäämä)	90428,45	47 535
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot	1257,73	113
Kunnalle maksetut korkokulut	-2144,93	
Muille maksetut korkokulut	-11559,05	-18 119
Korvaus peruspääomasta	-8962,02	-8 962
Muut rahoituskulut	-148,90	409
	-21557,17	-26 559
Yli+ /alijäämä enenn satunnaisia eriä	68871,28	20 976
Yli+/alijäämä ennen varauksia	68871,28	20 976
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	68871,28	20 976
TUNNUSLUVUT		
Sijoitetut pääoman tuotto-%	4,69	2,62
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto-%	8,60	7,30
Voitto-%	14,25	4,28

VESIHUOLTOLAITOS, TASE	2017
VASTAAVAA	
PYSYVÄT VASTAAVAT	2 213 535,46
Aineettomat hyödykkeet	821 961,79
Muut pitkävaikutteiset menot	821 961,79
Aineelliset hyödykkeet	1 391 573,67
Maa- ja vesialueet	21 343,53
Rakennukset	17 181,50
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 353 048,64
Koneet ja kalusto	0,00
Muut aineelliset hyödykkeet	0,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00
Sijoitukset	
VAIHTUVAT VASTAAVAT	620 784,95
Saamiset	620 784,95
Lyhytaikaiset saamiset	485 861,32
Myyntisaamiset	67 658,82
Muut saamiset kunnalta (yhdystili)	397 749,92
Muut saamiset	20 452,58
Rahat ja pankkisaamiset	134 923,63
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 834 320,41
VASTATTAVAA	
OMA PÄÄOMA	479 175,66
Peruspääoma	149 367,08
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	260 937,30
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	68 871,28
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	
Kertynyt poistoero	0
VIERAS PÄÄOMA	
Pitkäaikainen	1 360 191,87
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 000 000,00
Lainat kunnalta	
Lainat julkisyhteisöiltä	
Liittymismaksut ja muut velat	360 191,87
Lyhytaikainen	994 952,88
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	21 500,00
Lainat kunnalta	
Lainat julkisyhteisöiltä	
Ostovelat	111 806,75
Vesihuoltolaitos/ kunta yhdystili	848 425,37
Muut velat	
Siirtovelat	13 220,76
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 834 320,41

Vesihuoltolaitos		
RAHOITUSLASKELMA		
	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Toiminnan rahavirta		
Liikelyljäämä (alijäämä)	90 428,45	47535
Poistot ja arvonalentumiset	152 870,64	150020
Rahoitustuotot ja -kulut	-21 557,17	-26559
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät		
Vuosikate	221 741,92	170996
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-106 012,33	-179644
Rajoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		
Toiminnan ja investointien rahavirta	115 729,59	-8648
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten vähennys		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	0,00	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0,00	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-403 000,00	-43000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta	0,00	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	0	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	0,00	0
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos muilta	-15 182,41	46339
Saamisten muutos kunnalta	-35 312,33	-362438
velkojen muutos kunnalta	309 084,59	539341
Korottomien velkojen muutos muilta	30 265,89	-38308
Rahoituksen rahavirta	-114 144,26	141934
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	134 923,63	133338
Rahavarat 1.1.	133 338,30	

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2017	Mittari	Seuranta
Normien edellyttämä talousveden laatu	Ei laatueroja.	Vesianalyysit	Testauselosteiden mukaisesti talousvesi on täyttänyt laatuvaatimukset
Veden toimitusvarmuus	Ei häiriöitä	Vedentoimituksen keskeytykset	Keskeytyksiä 1,
Lylyn puhdistamon toiminta	Lupaehtojen täyttäminen	Puhdistamotarkkailut	Puhdistamo on toiminut lupaehtojen mukaisesti
Työilmapiiri, työolosuhteet ja henkilöstön työtyytyväisyys hyvällä tasolla	Henkilöstölle järjestetään ammatillista koulutusta	Ajan tasalla olevat lain vaatimat koulutukset Kehityskeskustelut	Henkilöstölle järjestetty tarvittava koulutus Kehityskeskustelut pitämättä.
Vesihuoltolain velvoitteet	Laissa määritellyt velvoitteet ajan tasalla	valmis/ei	tiedot verkostojen sijainnista sähköiseen muotoon: viety nettisivuille, osittain valmis toiminta-alueet, taajamat sekä vesijohto- ja jätevesiviemäriverkoston piiriin saatettavat alueet kartalle valmiis suunnitelma häiriötilanteisiin varautumisesta, valmis vesihuollon tietojärjestelmä(VEETI) otettu käyttöön vesihuoltolaitoksen eriyttäminen tehty vuoden 2016 alusta

Tunnusluvut: Suoritteet	2015	2016	TP 2017
Vesilaitos			
Vesijohtoverkoston pituus m	118 537	119 041	119041
Pumpattu vesimäärä, m3	152 481	152 600	143 564
Laskutettu vesimäärä m3	98 120	99 113	93 005
Verkostoon liittyneet kiinteistöt	813	814	817
Vesimaksutulot €	213 279	225 500	225892
Viemärlaitos			
Viemäriverkoston pituus m	59 349	59 833	59 833
Orivedelle pumpattu jätevesi m3	103 810	121 559	99 385
Laskutettu jätevesi m3	71 023	72 290	67 254
Verkostoon liitetyt kiinteistöt	494	494	495
Jätevesimaksutulot €, sis. Millog Oy:n korvause	228 435	250 552	245 371

TILINPÄÄTÖKSEN KESKEISET LIITETIEDOT

Liite 1

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät (KPA 2:2.1 § 1-kohta)

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointeihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Liite 4

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus tilinpäätöksessä sekä liitetietojen esittämistapa

Tilikaudet vertailukelpoisia keskenään.

Tilinpäätöksessä liitetiedot on esitetty vastaavasti kuin Juupajoen kunnan tilinpäätöksessä noudattaen liitetietonumerointia 1-46.

Liite 6

Tuloslaskelman toimintatuotot	2017	2016
Ulkoinen liikevaihto	450 081,27	460 397,92
Sisäinen liikevaihto	33 104,28	29 706,64
Liiketoiminnan muut ulkoiset tuotot	0	251,22
Liiketoiminnan muut sisäiset tuotot	0	0,00
Taseyksikön toimintatuotot yhteensä	485 202,55	490 355,78

Liite 11

Poistosuunnitelma		
Omaisuuslaji		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
	Tasapoisto	
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	2 - 5	vuotta
Aineettomat oikeudet	5 - 20	vuotta
Liikearvo	2 - 5	vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	2 - 5	vuotta
Muut	2 - 5	vuotta
Erityisestä syystä em poistoajat voivat olla enintään	20	vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Asuinrakennukset	30 - 50	vuotta
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50	vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30	vuotta
Talousrakennukset	10 - 20	vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30	vuotta
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20	vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	10 - 30	vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	15 - 30	vuotta
Aluelämpöverkosto	20 - 30	vuotta
Vedenjakeluverkosto	30 - 40	vuotta
Viemäriverkosto	30 - 40	vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20	vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 - 20	vuotta
Puhelin- ja tietoverkko, keskusasema ja alakeskukset	10 - 12	vuotta
Vesi yms.lait.laitoskoneet ja laitteet	10 - 20	vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20	vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 - 15	vuotta
Kuljetusvälineet	4 - 7	vuotta
Muut liikkuvat työkonet	5 - 10	vuotta
Muut raskaat koneet	10 - 15	vuotta
Muut kevyet koneet	5 - 10	vuotta
Sairaala-, terv.h.-yms laitteet	5 - 15	vuotta
Atk-laitteet	3 - 5	vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5	vuotta

Luonnonvarat	Substanssipoisto
Poistoaikoina käytetään lyhintä mahdollista poistoaikaa, ellei kunnanhallitus yksittäisen hyödykkeen kohdalla erikseen toisin päätä.	
Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000€, kirjataan vuosikuluksi.	

Liite 13

Pysyvien vastaavien muutokset Vuosi 2017	Muut pitkä- vaik. menot	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet	Koneet ja kalusto	Ennakkom. ja keskene.hank.	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2017	876 157,15	21 343,53	18 266,54	1 344 626,55		0	2 260 393,77
Lisäykset tilikaudella				106 012,33			106 012,33
Rahoitusosuudet tilikaudella				0			0
Vähennykset tilikaudella				0			0
Hankintameno 31.12.2017	876 157,15	21 343,53	18 266,54	1 450 638,88		0	2 366 406,10
Sumupoistot tilikaudella	54 195,36		1 085,04	97 590,24		0	152 870,64
Poistamaton hankintam. 31.12	821 961,79	21 343,53	17 181,50	1 353 048,64	0,00	0,00	2 213 535,46
Arvonkorotukset				0			0
Kirjanpitoarvo 31.12.	821 961,79	21 343,53	17 181,50	1 353 048,64	0,00	0,00	2 213 535,46

Liite 23

Saamisten erittely	2017		2016	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Myyntisaamiset		67 658,82		60 551,83
Muut saamiset		20 267,88		12 205,71
Muut saamiset kunnalta (yhdystili)		397 749,92		362 437,59
Siirtosaamiset		184,70		171,45
Saamiset yhteensä		485 861,32		435 366,58

Liite 25

Oman pääoman erittely	Vesilaitos 2017	Vesilaitos 2016
Peruspääoma 1.1.	149 367	149 367
Lisäykset	0	0
Vähennykset	0	0
Peruspääoma 31.12.	149 367	149 367
Arvonkorotusrahasto 1.1.		
Arvonkorotusten lisäys		
Arvonkorotusrahasto 31.12		
Muut omat rahastot		
Edellisten tilik. yli-/ alijäämä	260 937	239 960
Tilikauden yli-/ alijäämä	68 871	20 977
Oma pääoma yhteensä	479 176	410 304

Liite 27

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin 5 v. kuluttua		
	2017	2016
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0	0

Liite 30

Vieras pääoma	2017		2016	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Ostovelat		111 806,75	-	84 459,69
Muut velat kunnalle (yhdystili)		848 425,37	-	539 340,78
Muut velat			-	
Siirtovelat		13 220,76	-	10 301,93
Vieras pääoma yhteensä		973 452,88	-	634 102,40

Liite 32

Muiden velkojen erittely	2017	2016
Muut velat		
Liittymismaksut	360192	360 192
Muut velat		
Muut velat yhteensä	360192	360 192

Liite 33

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Menojäämät		
Palkkojen ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	5002	4 854
Korkojaksotukset	2983	5 338
Muut menojäämät	5235	110
Lyhytaikaiset siirtovelat	13220	10 302
Siirtovelat yhteensä	13220	10 302

Liite 42

Henkilöstön lukumäärä 31.12.2017	2017
Vesilaitos	1
Yhteensä	1